ޖަދުވަލު ނަންބަރު: 89/2019

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަދުވަލު

19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 69 ވަނަ ޖަލްސާ

٢٣ رَبِيعُ الأَوَّل ١٤٤١

20 ނޮވެންބަރު 2019

(ބުދަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 9:03

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 13:29

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު)

19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ފަސްޓްރަސް ނުވަވަނަ ޖަލްސާ

20 ނޮވެންބަރު 2019 (ބުދަ ދުވަސް)

---

1. ހަމްދު ސަލަވާތް

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލީސް ފެށުނީ.

2. ޙާޟިރީ

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މިއަދަކީ 20 ނޮވެންބަރު 2019 ވީ ބުދަ ދުވަސް. ނޮރަ ނަކަތުން 7 ވަނަ ދުވަސް. 1441 ވަނަ އަހަރުގެ ރަބީޢުލްއައްވަލް މަހުން 23 ވަނަ ދުވަސް. އަޅުގަނޑުމެން އިންނަނީ މިއީ، ނަވާރަވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 69ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި. މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ޙާޟިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 38 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ސަފަރުގައި 2 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އުޅޭ ތިއްބެވި. އަދި ބަލިވީ ދަތުރުފުޅުގައި އުޅުއްވާތީ ދެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އުޅުއްވާ.

3. އެޖެންޑާ އިއުލާންކުރުން

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މިއަދުގެ އެޖެންޑާއަކީ އޖ/2019/69.

4. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން

ރިޕޯޓުން ފާހަގަކުރެވުން:

ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ވެސް ނޮވެންބަރު މަހުގެ 20 ވަނަ ދުވަހަކީ، ޔުނައިޓެޑްނޭޝަންސް، ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގޮތުން ފާހަގަކުރާ ކުޑަކުދިންގެ ދުވަސް. މި މުނާސަބަތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ އަތޮޅަކުން ކުދިންނާއި ޒިޔާރަން ކުދިންނަށް މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިޖްތިމާޢީ މެންބަރުންގެ ނަމްބަރާއި އަދި އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ ނަމުގައި މުބާރަކްބާދު ދަންނަވަން. މިއަހަރުގެ މި ދުވަސް ވަކިން ހާއްސަވަނީ، މިއަދަކީ ކުޑަކުދިންގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާއަށް 30 އަހަރު ފުރޭ ދުވަސް. ދިވެހިރާއްޖެ ޔުނައިޓެޑްނޭޝަންސް، އެ މުޢާހަދާގައި ބައިވެރިވީ 11 ފެބްރުއަރީ 1991 ވަނަ އަހަރު. އެއީ، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާ ބެހޭ މުޢާހަދާއަށް، ދުނިޔޭގެ އެންމެ ގިނަ ޤައުމުތަކުން ތަސްދީޤުކޮށްފައިވާ މުޢާހަދާ ވެސް މެ. 194 ޤައުމުތަކުން މި މުޢާހަދާ ވަނީ ތަސްދީޤުކޮށްފަ. މި މަޖިލީހުން އެންމެ އިސްކަންދެއް ދިމާން މަސައްކަތްކުރާނީ އެއް ކަމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކޮށްދިނުން ކަށަވަރުކޮށްދިނުން. އަޅުގަނޑު ޔުނައިޓެޑްނޭޝަންސް، މިދިޔަ ހަފްތާގައި ވަރަށް ފުރިހަމަ އަޑުއިވިބައްދަލުވުމަކާ އެކުގައި 10 އަހަރުގެ ދިގު މުއްދަތަކަށްފަހު، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކުގެ ބިލް، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުގެ ބިލު ވަނީ މި މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފަ. 10 އަހަރު ފަހުން މި ދިނުމަށް 2 ބިލު މި މަޖިލީހުގައި ހުށަހަޅާ. އަދި ބައިނަލްއަޤުވާމީ އުސޫލު ކަމާ ގުޅޭ ޤާނޫނުތަކުންނާއި، އެކުލެވި ދައުލަތުތަކުން، ހިއްސާކުރަން މަސައްކަތްކުރާ ޖަމުޢިއްޔާތަކުން މި ބިލު، މި މަޖިލީހުން އެ ބިލު ނިންމައިދިނުމަށް އެކަން ފުރަތަމަ އެދިވަޑައިގަތް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކުޑަކުދިންގެ ދުވަސް ފާހަގަކުރާއިރުގައި މި އިޖްތިމާޢީ މެންބަރުންނަން ފުރުޞަތުދިނުމަށް އެކުގައި މިއަދު ބެނުވުން އެބައޮތް، އެ އެންމެހައި ޙައްޤުތައް ކުޑަކުދިންނަށް ލިބިދެވުން ހަމައެކަނިވުމުގެ ކަމަށް. ކުޑަކުދިންނަށް؛ މި ވޭތުވެދިޔަ 15 އަހަރު ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކޮށްގެން ދައުލަތަށް ހުސްއެދުމާއި ހަމަ މަސައްކަތަށް އިސްނާގު ލިބިދޭއިރު މިންވަރު ދެނެގަތުމުގެ ހާލަތު ފަރުމަވެރިވި އިންކުއަރީއެއްގެ އަދަދަށް މަސައްކަތް މި މުޢާހަދާގެ ހައްދަށް ރަނގަބަސް ކޮމިޓީން މިހާރު ވަނީ ފާހަގަ. މިއީ މި ބާވަތުގެ ކަމެއް މި މުޢާހަދާ ކުރާ ފުރަތަމަ ފަހަރު. މި އިންކުއަރީގެ ބޭނުމަކީ، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ލިބޭ މިންވަރު ދެނެގަތުން. އަދި އެކަމާ ގުޅިގެން، މި ބާވަތުގެ ކަންކަން ހިނގާ ސަބަބުތައް ވެސް ސާފުވެ، އެކަމަ ކަންކަން ނުހިނގާނެ ގޮތުގައި، އެސްޓޯރީތައް، ހަމައެއް، އިޖްރާއަތުތައް އަޅުގަނޑުމެންގެ އެކުއެކު ކަންކަމުގައި ކަނޑައެޅުން. މި ދުވަސް ފާހަގަކުރުމުގެ ގޮތުން މިއަދު މަޖިލީހަށް ކުޑަކުދިންނާއި އަންނާނެ. އަޅުގަނޑު އެ ކުދިންނާ އެކުގައި ކުޅެ ވަގުތުކޮޅެއް ހިއްސާކުރުމަށް އިތުރަށް ހުށަހަޅަން. ބަހުސަށް އެ ކުދިން އަޅުގަނޑު ހިތުން ގެންގުޅެން ނުކުމެ. އެއީ ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ޖިންސީ ގޯނާގެ ބަހުސްގެ ޓީމްސާއި މި ދީ ބާވަތުގެ ކަން ނުހުރި ހިނގައިދާން. ކިތަންމެ ފަހަރަކު ބޮޑުތަން އެޅުވޭ ހަމައެކަނި ބޮޑެތި މީހުންނަށް އަޅުވާފައި ގެންދާނަމަ ނުހެޔޮތެރި ޓީ.ވީއެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުޑަކުދިން މި ދައުލަތަށް ގެނދޭ. ގެނދޭ ގަޔާ ހަމައެކަނި ބޮޑެތި މީހުންނަށް ހާއްސަކުރުން އެއީ ވަރަށް އުނދަގޫ ކަމެއް. ކުރަހަން ގަޔާ ހަމައެކަނި ބޮޑެތި މީހުންނަށް ނޫނެ.

7. މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މަޤާމު ހުސްވާ ކަންކަން

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

އަޅުގަނޑަށް މިއަދު ސިޓީއަކުން ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީން އެބައޮތް ބުނެފައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އަލްއުސްތާޛާ ޢާއިޝަތު ބިސާމް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 228 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް މުދުވެރިވެފައިވާ ކަމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީއަށް ގަބޫލުކުރެވި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމުން އަލްއުސްތާޛާ ޢާއިޝަތު ބިސާމް ވަކިކުރުމުގެ މައްސަލަ ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް 19 ނޮވެމްބަރު 2019 ގައި ބޭއްވުނު، މި ކޮމިޓީގެ 53 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ހާޒިރުވި ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވި މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ވަނީ ފާސްކޮށްފައެވެ. މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި މުސްތަޤިއްލު މުއައްސަސާއެއްގެ ވެރިއެއް، މި މަޖިލީހުން އައްޔަންކޮށްފައި ހުންނަ މީހަކު ވަކިކުރަންވެއްޖެ ނަމަ، މިހާރު އަމަލުކުރަނީ މި ޖެހޭ ގޮތަކީ، މަޖިލީހުގެ ކަމާ ގުޅޭ ކޮމިޓީއަކުން ނިންމުމަކަށްފަހުގައި، މަޖިލީހުގެ ތަޅުމުގައި އެ ފާސްކޮށް ބަހުސްކުރުމަށްފަހުގައި، ދެން އެ މަސައްކަތުގެ އިޖުރާއަތުތަކަށް ކުރިއަށްދަނީ. އަޅުގަނޑު؛ ސިޓީގައި މި ވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 228 ވަނަ މާއްދާގައި (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް މުދުވެރިވެގެން. ދެން އަޅުގަނޑު ފެށޭ ހިތަށްއެރީ އެއީ ކޮން ގޮތަކަށް ބާވައެ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މަޤާމުން ވަކިކުރުމުގެ ގޮތް އެއީ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެ މަޤާމުން ވަކިކުރެވޭނީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެވާ ފަދަ ގޮތެއްގައި، މި މާއްދާގެ (ނ)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ. (ހ)- ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމާ އެކަށީގެންނުވާ ފަދަ ކަމެއް ކުރި ނުވަތަ އެ މަޤާމު އަދާކުރުމުގެ ޤާބިލުކަމެއް ފަދަ ގޮތެއް މުދުވެރިވެއްޖެ ކަމަށް ނުވަތަ އެ މަޤާމުގެ ޒިންމާތައް އަދާކުރުމުގެ ޤާބިލުކަން ނެތް ކަމަށް ހިނގާއި، ހިނގާނެ ކަންތައްތަކެއް މި ހުރީ. މި އިޖުތިމާޢުގައި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މި މަޖިލީހަށް މަޢުލޫމާތު ދޭތޯ އެކަހަލަ ރިޕޯޓު ހުށަހަޅައި، މި މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކޮށްފައި ވޯޓަށް ދަނީ. ޕާލިމެންޓްރީ ރިސާޗުން މަސައްކަތް ދިމާވެ، އެކަމާ ދޭތެރޭ ފާސްކުރަން ގާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ޕާލިމެންޓްރީ ގްރޫޕުތަކާ މި މަޖިލީހުގެ އިޖުތިމާޢު މެންބަރުންގެ ވަރަށް ބޮޑު އަޣުލަބިއްޔަތުން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ އިނގޭ. މަޖިލީހުގެ އިޖުތިމާޢު މެންބަރުން މި ފާސްކުރާ ގަވާއިދުގެ ބަދަލުތައް އެބަ ދެކޭ. އަދި އޮންލައިންވެސް، ވަޓްސްއެޕާއި، ފޭސްބުކާއި، އިންސްޓަގްރާމާއި، ޓްވިޓަރާއި، ހަމަ އެހެން ތަންތަނުގެ މީޑިއާތަކާއި، މީޑިއާއިން އެއްވެސް ކަމަކާ ވޯޓުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވަކިކުރުމަށް ހިނގާފައިވާ ބަހުސް އަޅުގަނޑު ހިތުން މި އިޖުތިމާޢުގައި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މިދިޔަ 1 އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބަހުސްތަކުގައި ފިނިފައިނުވާކަމުގެ ސަބަބު އަޅުގަނޑު އެ ބޭފުޅުންނާ ފާހަގަކޮށްލެވުން އަޅުގަނޑަކީ ސަރުކާރާ ކަމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގައި

މި ބޮޑު، 228 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ހާލަތު މެދުވެރިވި ސަބަބުން ކަމަށްވަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ތިޔަ ޝަރަފުވެރި ކޮމިޓީއަށް މި މައްސަލަ ބެލުމަށް، ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް ދަންނަވަން.

4. މަޖިލީހަށް ބައްދަލުކުރަންޖެހޭ ބިލު

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މަޖިލީހަށް ބައްދަލު ކުރަންޖެހޭ ބިލު.

4.1- ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޝާހިމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/81 (މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނު) އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން. ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/81 (މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނު) އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު.

4.2- ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2006 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލީ ސެކިއުރިޓީޒް ބާޒާރު ޤާނޫނު) އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު. ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2006 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލީ ސެކިއުރިޓީޒް ބާޒާރު ޤާނޫނު) އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން؛ މި 2 ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އަޅުގަނޑު މި ކިޔީ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މިދެ 2 ބިލު ބައްލަވައިލެއްވުމަށް. އެއް ބިލަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސެންޓްރަލް ބޭންކް، މާލީ އިދާރާއާ ގުޅޭ ބިލެއް. އެއީ އިސްލާހެއް. މި އިސްލާހު ޒަރޫރީވެފައި އޮތް ސަބަބުތަކަކީ، އަޅުގަނޑު އިސްލާހު ޒަރޫރީވެފައި އޮތް ސަބަބުތައް ކިޔާން ފެނިލު. އެ ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި ބޮޑުކަން ފުރަތަމަ، އާ ބޭންކިންގ ގާނޫނެއް ހެދުމަށް ކަމަކަށް އޮތް ސަބަބަކީ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ. އެ ދިޔުން އަޅުގަނޑު ކިޔާން ފެނިލުން. އެހެންނަމަވެސް، ބިލު ކިޔުއްވީމާ އަޅުގަނޑަށް ސާފުވެއްޖެ؛ ތިން، ނުން، މި އުޅެނީ އާ ބޭންކިންގ ގާނޫނެއް މި ބިލަށް ހިނގަން ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު ބަދަލުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ގެންނަން ކަމަށް. ބިލު ހުށަހަޅާ ސަބަބު ލިޔާ ފުރަތަމަ ލިޔާ ބޭނުމަކަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް އިޙްތިރާމްކުރާ ދަންނަވާލަން ބޭނުން. މިހާރު ބަޔެއް ބާވަތުގެ ވާހަކަތައް ވެސް ހުންނައިރުގައި ފުރަތަމަ ކިޔުމުގައި،. އަށާއި ފާހަގަކޮށްގައި، ބާރު ކަވަރުގައި އޮންނަން ޖާގަ ދޭ ކަނޑައަޅާ ހުށަހަޅާއިރު ޖެއްސީމާ. މިހާރު އެ ބާވަތުގެ ކުރިއަށްދާއިރު ނޫން މި މަޖިލީހަށް ބިލު ހުށަހަޅާ ސަބަބު ބާރުންނޭނޭ ދެއްކުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން އުޅެނީ މި އުޅެނީ. ރިޕޯޓު، ސާފުކޮށް، މިޔަށް މާއްދާއަކަށް މިޔަށް ކަމެއް، އެހެން ކަމެއް، މާލީ މައްސަލަ، މި ބިލުން ނުކުންނާނެ ނަތީޖާ، ސަރުކާރުން، ދައުލަތުން ނުހެން ބޭނުންވާ ނަތީޖާ، އަޅުގަނޑު ތަންކޮޅެއް ތަފްސީލު އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެދެން. އެ ނަތީޖާއަށް އަޅުގަނޑު މި ބޭނުން އަރިހުން މި އެދެނީ، މި 2 ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން ވީ އެންމެ ބޮޑު މަސައްކަތަކީ މި ބޭނުން ބެލެވުމަށް. މިއަދު، އިއްޔެގައި ހިމެނުނު ނުވަތަ ފުރަތަމަ ބައްދަލުވުން ހިނދު،

ޤައުމީ ސަލާމަތާ ގުޅޭ ކޮމިޓީގައި. އެ ކޮމިޓީގައި މަޝްވަރާކުރެއްވުމުން، އެސިސްޓެންޓް ކޮމިޝަނަރ، ޖ.ރ. އަލްޔާސް މަރާމާތާ ގުޅޭ ރިޕޯޓުގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން. އެ ރިޕޯޓުގެ މަޝްވަރާތަކުގެ ފަރާތުން އެ ބައްދަލުވުން ވަނީ ކުރެ ކޮމިޓީއެއް އެކުލަވާލާފައި. އެ ކުރެ ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގެ ފިޔަވައިލާ ގޮތުގައި ހޯ ވަނީ ނިންމާފައި. އެހެންވީމާ، ހަމަ އެ ބައްދަލުވުން މިއަދު 9:30 ގައި ކޮމިޓީއަށް، ސަބަބު ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުން ކަމަށް އެ ބައްދަލުވުން ވިދާޅުވި. އެ ހުށަހަޅުއްވާ އެކަމަކު ޤައުމީ ސަލާމަތާ ގުޅޭ؛ މާފުކުރައްވާ! ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭ ކޮމިޓީ. ޤައުމީ ސަލާމަތާ ގުޅޭ ކޮމިޓީއެއް ނޫން. 241؛ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭ ކޮމިޓީ. އެ ކޮމިޓީގެ ރައީސަކީ ރިޔާޟް މި މަޖިލީހުން އިސްތިޢުފާދީފައި އަލަށް ވީތީ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ކަމަށް، ކޮމިޓީގެ ރިޔާސަތުގައި އެކަ ފާހަގަކުރެއްވި، ޖަލްސާގެ އަމަލުކުރާ ގޮތަށް ޖަވާބުދާރީވާ ކޮމިޓީއަކީ މި މަޖިލީހުން ނިންމަވާފައި ބަދަލުކުރުމާ ބެހޭ ގޮތުން ކޮމިޓީ ބައްދަލުވާނެ ގޮތެއް. އެ ކޮމިޓީ ދުވަސްވެގެން އެ މަޖިލީހުގައި އެ ރިޔާސަތުން ބައްލަވާ އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީވާ ދަށުން ޖަވާބުދާރީކުރުވާ ގޮތުގައި. އެހެންވީމާ، އެ ޖަވާބުދާރީވާ ކޮމިޓީ އިނގޭތޯ ވިދާޅުވެފައިވާ ސަބަބު ކޮމިޓީން ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވާލައިފައިވާ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މައްސަލަ ބިނާ. އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ، އެ ސަބަބު ކޮމިޓީގެ ނިންމެވުމަށްވުރެ މި ވަގުތު އެ މައްސަލަ އެންމެ ބޮޑު ކަމެއް. ޝުކުރިއްޔާ! ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިހާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ ދުވަހަކު މަޖިލީހަށް ވަދެގެން ރިޔާސަތުން ބޭނުންކުރާ ކޮމިޓީ ބޭއްވުމުގެ މައްސަލަތަކާ މެދުގައި، ރިޔާސަތުން ފެންނަ މިނިވަންކަން ރައްޔިތުންނަށް ވީނުވާ ގޮތް، ރިޔާސަތުން ބޭނުންވާ ކޮމިޓީގައި ހަމައެކަނި ވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ފެންނާނޭ، ހަމަ އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް ބޭނުމީ މައްސަލައިގެ ވާހަކަ ދެ ޕޮއިންޓް. ވީ ދިމާވާ ކަންކަމާ ވީ ބެހޭގޮތުން ބޮޑުމެއް އެ މައްސަލަ ދެ މިނިވަން ޚިދުމަތްތަކުގެ އެންމެ އަޑުއެހުން ކޮމިޓީގެ އެއްޗެއް ދަޢުވާ ކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ފުރަމާ އެއް ވަނަ އެޖެންޑާގެ ރިޕޯޓު ވީ ފަހެ މެންބަރުން ހިމެނޭ ކޮމިޝަނުން ނިންމާފައި އެއް ރިޕޯޓު. އަޅުގަނޑު މި ޖަލްސާގައި އެނގޭ މިއަދު، އެ ފަހެ މެންބަރުން މިހާރު ޤާނޫނީ، އޭގެ އިސްތިޢުފާ ނުކުރައްވާ ރިޕޯޓުގެ، އެ ސަބަބު ކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތިޔަ އެދިވަޑައިގަތީ، ތިޔަ ވިދާޅުވި ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ސަމާލުކަމަށް ގަބޫލުކުރަން. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެއް. މި ޒަމާނުގައި ދިމާވެފައި މި ވަގުތު ވާ އެންމެ ބޮޑު

އެއް މައްސަލަ. ކަންދިމާކުރި ގޮތުން މި ޤައުމުގެ ޤާނޫނުހަދާ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ގޮތުގައި މިއަދު މި އިނީ އަޅުގަނޑު. އަޅުގަނޑު މި މަސައްކަތް ކުރަމުން މި ގެންދަނީ، މި ޤައުމަށް ދިމާވެދާނެ ނުރައްކާތެރި، ހައްސާސް ހާލަތުން މި ދައުރަށް، މި ޤައުމުގެ ރައްޔިތުން ސަލާމަތްކޮށްދޭތޯ. އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކޮށްދެނީ ޑިމޮކްރެޓިކް ބަދަލު އެކަށައަޅާ.

ޑިމޮކްރެޓިކް ބަދަލަށް

ހިންގުމުގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ބަދަލަށް ޓްރާންސިޝަން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

6

އެއްބަސް، އަޅުގަނޑު މިތަނުގައި ހަނދުނުގައި މި ވާހަކަ ދައްކަވުން މި ގެންދަނީ، ވަކި މިސްރާބެއް އެކަމަކު އެބަ ތިބޭފަރާތަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ. އެ މިސްރާބަކީ، މިދުނިޔެ. އާ ބަދަލުތަކާ ގަބޫލުކުރުން. މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޖަޒީރާގެ ޖަމާޢަތާއި ނަޞީޙަތްތައް ހިނގާކަން އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ކޮންމެ ދުވަހަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އަޅައިލާ އަޚްލާޤީސަޤާފަތުން ހަސަދަވެރިކަމުގެ ގޮތުގައި ހައްދުފުށުގައި ވާހަކަ. ޖާހިލިއްޔަތުގައި ހަސަދަވެރިކަމުގެ ގޮތުގައި ހިފަހައްޓާ ވާހަކަ. އީމާނުގައި، އިލްމުގައި، ސިޔާސަތާއި ދީނުތަކުގައި ހަމަޖެހުމުގެ ހިނގާ ތަޢުލީމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމުގެ ރައްޔިތުން އެބަ ހިފާ ހަމަހަމަކުރުމަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިންނާއި ދަރިންގެ ދަރިން ބޭނުން ކުރާ ފަސް މި ފަހަރު ވާނެ. އަޅުގަނޑު އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުގެ މި އިޙްސާސަށް ވަރަށް ފުރިހަމައަށް ބަލައިގަންނަން. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި އަންނަނީ؛ އާދެ! ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު.

<u>ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮން އިޙްސާސްތަކުގެ ވާހަކަތައް ކަމުގެ އަޅުގަނޑުގަޔާ ނުކުތް އެނގޭ. ދެން އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސާ މި ފެނިވަޑައިގަންނަވާނެ؛ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އެކަން ކުރެވިދާނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އިންތިޚާބުކުރެވުނު ކަމަށް އެއީ. ރާއްޖޭގައި ރައްޔިތުން ސިޔާސީ އިންސާނިއްޔަތު ކަމެއް، ހަމަހަމަ ކަމެއް، ޖާހިލު ކަމެއް، މި ކަންކަމަށް ލިބުނު، އެކަށީގެން ވެސް އެބައޮތް. އިސްލާމީ އުސޫލުތަކާއި މިދީނުގައި އެއްބަސް. އަދި ހަމަ އެއްބާރުލުމާއި ޒަމާނީ ގޮތްތައް ވެސް އެބައޮތް. ސިޔާސީ ތަރުބިއްޔަތު މިހާރުން ގެންގުޅޭ މަސައްކަތްކުރާ މީހުން މަދުވެ ނޫން އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބައޮތް ބޮޑު ފުރުޞަތުތަކެއް މިސްރާބުގައި އެކަށީގެން ކުރިއަށްނުދާ ވާހަކަ ވެސް ދިފާއު. އަދި މި ފުރުޞަތުގައި ބޭނުންކޮށްގެން ފުރުޞަތުތަކެއް ބަލައިގަތުމަކީ ތަޢުލީމާއި ސަޤާފީ ކަމެއް ވާހަކަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އޮތް. އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ނުރައްކާތެރިކަމާއި އެބައި މި ދުވަސްވަރު އިސްލާމްދީން ފުރުޞަތު މަސައްކަތްކުރާ ބަހާރު މި ދުވަސްވަރު ނުކޮށް ކޮންމެހެން، ޖާގަދެއްވުން އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް ވެސް އިސްލާމީ ކަން އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަން އިއްޔެ. ފަހަރުގައި އެހެން ބޭނުންވާނަން މިހާރުގައި ފުރުޞަތުތައް ނުލިބޭތީ. އެހެންވީމާ، އެއީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޒާރުން ކަންބޮޑުވާ ކަންކަމެއް އެބަހުރި. ހަމަ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ނަމަ ހީ ކަނޑައަޅައި ކަމަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ ކަމަށް ހަމަ އެއްބަސްވާނަމަ. އެހެންވީމާ، ދިރާސާކުރުމުގެ ތަރުބިއްޔަތުގެ އިރާދީގޮތުން، ތަރުބިއްޔަތުގެ ދީން އިރާދީގޮތުން ސިޔާސަތުތަކުގެ ކުރިއެރުމަށް، އެ ބޭފުޅުން އުޅުއްވާ

އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒަމާނު މި ނޫން އެހެން ޒަމާނަކަށް ކަންނޭނގެ ފެންނާނީ. އެހެންވީމާ، އެއީ ކަމަކަށް ވެސް ފެންނަ ބަޔެއް ބޭފުޅުން ބޭނުންފުޅުވާ ޒަމާނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އިހުސާސްތައް ދަންނަ ވާހަކަ ވިދާޅުވާނީ ވަރަށް އުފާވާ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ނުބައި އިހުސާސްތައް ކަންކަމުގެ ތެ އެކިވަގުތުގައި ދައްކަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަނިޔާވެރިކަންނަވާށް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފުރަތަމަ އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީއެއް އުފެއްދީ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީގެ ފުރަތަމަ ވެރިކަމުގައި. ކަންދިމާކުރި ގޮތުން ހުށަހެޅި ރައީސްކަން ކުރެއްވި ޤާސިމް އެއީ އަޅުގަނޑަށް. އެއީ ފުރަތަމަ ފަހަރަށް މި ރާއްޖޭގައި އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީއެއް އުފެދިގެން އައީ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދެން އަދި އިތުރުން އަނިޔާވެރިކަންތަކާ، ސިޔާސީ ޖަމާޢަތްތަކާ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިނުވާ ވެސް ހަމަ އެ ސަރުކާރުގައި. ހަމަ އެކުރުގައި ވެސް ކަންދިމާކުރި ގޮތުން ސަރުކާރު ހިންގުމުގެ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައި ހުންނަނީ އަޅުގަނޑަށް. ސަރުކާރު ޖަމާޢަތްތަކާ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިނުވާ އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި ސިޔާސީ ފަރާތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދޮރު އުޅުނުގެ ގިނަ މީހުން އަޅުގަނޑަށް ސިޓީ ފޮނުވުމުގެ ދިޔައީ. ކުރީގައި ރައީސްކަން ކޮށް ތިއްބަވައި ބޭފުޅުން ސާފުކޮށްދީ ވިދާޅުވިގޮތުގައި. އެހެންވެ ސިޔާސީ ފަރާތް ސާފުކޮށްދީ ވިދާޅުވެދެއްވިއްޔާ. އަޅުގަނޑަށް ފެނުނު ބޭނުމަކީ، އެ ޖަމާޢަތާ އެ ދުވަހު ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ނަމަ، އެ ޖަމާޢަތާ އަންނަ ހިސާބަށް މަސައްކަތް ފެށިގެން. މިއަދު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެ ޖަމާޢަތާ އަޅުގަނޑު ދުސްތޫރީ ކުރިއިރު ހިމެނިފައިވާ އަޑުއަހާ ދެން. އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ގޮތެއްގައި އެހެން އެއްވެސް މަސްއޫލިއްޔަތެއް މި މަޖިލީހުގެ ގައިދާކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުދެން. އަދި މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިސްލާމްދީން ނޫން ދީނެއް ޤަބޫލުކަން މި މަޖިލީހުން އެއްވެސް ކަމެއް ކުރުމުގެ އެއްވެސް ފުރުޞަތެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ހަމަގައިމު ވެސް އަޅުގަނޑުގެ ރިޔާސަތުގައި އަޅުގަނޑެއް ނުދޭނަން. އެކަމަކަށް އެއްވެސް ދެވޭ؛ އަޅުގަނޑަށް ސަލާމަތެއް ވަކިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުންނަށް ފުރިހަމަ އިމްތިޙާނު އޮންނާނެ، އަޅުގަނޑު މިތާ ހިނދު މި ރާއްޖޭގައި އިސްލާމްދީން ނޫން އެހެން ދީނަކަށް ގުޅޭކަން އެއްވެސް ކަމެއް ނުހިނގާނެކަން. އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި ކަންބޮޑުވާތީ މި އޮތީ، ހިންގުމުގެ މަގު ފެނޭ ޤާނޫނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ބަސްތަކުގެ ހިއްވަރަށް ޢަމަލުކުރާ ކޯޓުތަކެއް ނުވި ޙަވާލުކުރުމާއެކު، ހަމަ އެ ޢަމަލުކުރާއިރު، ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަދަލު ގެނައުން. އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހިމާޔަތަށް މަސައްކަތް ކުރާނަން. މިގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތް ކުރަނީ. އަޅުގަނޑު މަސައްކަތް ކުރަނީ މިނިވަންކަމުގެ އިހުސާސްތަކާ

އެކުގައި. އެއީ މާތްވެގެންވާ އިސްލާމްދީނުގެ އުސޫލުތަކާއި، މި ދިވެހިންގެ އަދުލާއި، ޤާނޫނުއަސާސީ ފުރިގެން ދިވެހިން ގަބޫލުކުރަމުން އައި ހަމަތަކާއި ގޮތްތައް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތާރީޚުގައި ހިފެހެއްޓުމަށް.

4.3- ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖާނާން މަޙްމޫދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2013 (މީހުން ޓުރެފިކިންކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2013 (މީހުން ޓުރެފިކިންކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު.

6. ސުވާލު

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑުމެންނާއި އެކުގައި މިއަދު އެބަ އިންނެވި، އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު ތޯރިޤުގެ، ހަކަތައާއި ތިމާވެށީގެ މިނިސްޓަރ. ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު މިނިސްޓަރަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. މިނިސްޓަރުގެ ތި ބޭފުޅުންނަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަތޮޅުދަތުރުން އެނބުރި މަތީ ވަޑައިގެން، ތަޢާރަފްވި ހަމަ ސަރުކާރުގެ ކަންތައްތަކާއި އެކު ޚާއްޞަ ކަންކަން ހުށަހަޅުއްވާ ސަރަޙައްދުގެ ތަރައްޤީ ތިލަފުށީގައި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ތި ބޭފުޅުން ހިތާމަކުރެވޭ. އާދެ، އާދެ! ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވެއްޖެ އިޖުތިމާޢީ ވާހަކަ. ނިމިދިޔަ ސަރުކާރުން މެދު ބައިނަލްއަޤުވާމީ އެއްބަސްވުން ވެސް އުސޫލުގެ އަސާސެއް ދީ އަމަލުކުރުމަށް ރާއްޖެއިން އިސްލާމްދީނުގެ އުސޫލުތަކާ ހިފެހެއްޓުމަށް ހުރި ކަންކަމުގައި ވެސް ބަދަލު ގެނެވިފައިވާކަން އެނގެނީ. އާދެ، މިނިސްޓަރު ކޮބައިތޯ އެވާހަކަ ދަންނަވަން. ހަމަ ހެދިފައި އުސޫލުގައި ވިސްނާފައި. އިނގިރޭސި ވާހަކަ އިންނަ. ކަންކަމަށް ވަނީ ހާލަތެއް ތި ވިސްނާފައިވޭތޯ ބަލާނަމަ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ، މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ ހަމަ އެޖެންޑާކަން މިނިސްޓަރަށް. ހަމަ އެޖެންޑާކަން މިނިސްޓަރު ވަޑައިގެން އެ އިންސާފު، ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޟް، މިނިސްޓަރ އޭގެ ހަމަ އެޖެންޑާކަން ޖެހި. އިބްރާހީމް ޝަރީފާ ކުރައްވާ

ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް. އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒަށް.

ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

﷽. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރ. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނިގެންވާ ތި. ތިމަރަފުށިގައި އެޅުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ޕްރިޒަން ކޮމްޕްލެކްސްގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ފެށޭނެ ތާރީޚަކީ ކޮބައިތޯ؟ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒް ޝެ. އިމްރާން ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

﷽. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ. އެންމެ ފުރަތަމަ މި ފުރުޞަތު ދެއްވި ކަމަށްޓަކައި މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށާއި އަދި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަދި މި ސުވާލަށް ޖަވާބު އެރުވުމުގެ ކުރިން، ރިޔާސަތުން ދެންމެ އަޅުގަނޑާ ދެއްކެވި ވިދާޅުވި ހިތްހަމަ ބޭސްފުޅުގަނޑަކަށް ވެސް ވަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު ޝުކުރު ދަންނަވަން. ޤާނޫނީ ކޮމިޓީ ބާރު ގޮތުން ތިޔަ ކުރެއްވި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި؛ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ، ޤާނޫނީ ކޮމިޓީ ބާރު ގޮތުން މިހާރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިފައި ހުރި މަސައްކަތްތަކާއި ވެސް ދަންނަވާލުމަކީ ހަމަ އެކަށީގެންވާ ކަމެއްކަން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ޙުކޫމަތުގެ ބަޖެޓުގެ ނިޔާމަން މި މަސައްކަތްތަކަކީ ފެށުން އާ ޤާނޫނު ބައިވަރު ހުރިކަމަށްޓަކައި. މިހާރު ޙުކޫމަތުގައި ނެތް އާ ޤާނޫނު ޤާނޫނީ ކޮމިޓީ. އެހެންވީމާ، އާ ކޮމިޓީ ބާރު ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުމުގައި ހުރި ކަންކަން މި މަޖިލީހާ ހިއްސާކޮށްލުމަކީ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މި ވަގުތު ވަރަށް މުހިންމު ކަމަކަށް ވެގެންދާނެކަން. އަދި މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުން އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކާ ހިއްސާކުރެވިފައިވާ ވެސް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެއީ މި މަޖިލީހުގައި ހިއްސާކޮށްލުން އެއީ އަޅުގަނޑަށް ލިބޭ ވަރަށް ބޮޑު ޝަރަފުވަކަން ވެސް ވެގެން. އެނިގިވަޑައިގެންނެވޭނެ، ޙުކޫމަތުގައި 2018 ވަނަ އަހަރު 57 ސްޓޫޑެންޓުން 5128 ދަރިވަރުން އަށް ޓެސްޓު އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވި. ސާނަވީ މަރުޙަލާ ފުރިހަމަކުރި. އެހެންނަމަވެސް، އޭގެތެރެއިން މަޤީ ސާނަވީ މަރުޙަލާއާ ހަމައަށް ދެވުނީ ހަމައެކަނި އެންމެ 35% ދަރިވަރުންނަށް. އެހެންވީމާ، އޭގެ މާނައަކީ، ވަރަށް ގިނަ ދަރިވަރުންނަށް މަޤީ ސާނަވީ މަރުޙަލާއަށް މި ވަނީ ނުދެވިވަ. ނޫނީ ނުގޮސް އުޅެނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އިނގިރޭސި ބަހުން ދަންނަވާ ކަމަށް ވަންޏާ، ޑްރޮޕް އިން އޮޕަރޭޓަރުން، އެޑިއުކޭޝަން އެރި ޓްރެއިނިންގ، މި ނިޒާމް

ކުބަގަރީގައި ހިފުން އިންސަވެއްޓަ މި ވަނީ ވަރަށް މަތީ ދަރަޖައަކަށް ގޮއްސަ. އަދި ހަމަމިއާއެކު، އަތޮޅުވެރިން
ފާހަގަކޮށްލެވޭނީ، ރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރަމުންދާ މީހުންގެ ނިސްބަތް ވެސް ވަނީ 30% އަށްވުރެ މަތީގައި. އެހެންވީމާ،
ރާއްޖޭގައި ޒުވާނުން ކާރުބާރުގެ ބޭނުން މި ވަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ބޮޑުވެފަ. ރާއްޖޭގައި މި ވަގުތު މަތީ ސަނަދު
ދަތުރާއަށް ވިސްނާލައިދީ ކަމަށް ވަންޏާ އަތޮޅުވެރިންނަށް ފުރުޞަތު މި ހުޅުވިފައި ރާއްޖޭގައި މި ކުރިއަރަމުންދާ އާ
ތޫތޫ ސްކޫލްތަކާއި، އެއީ ވަކި މުޅިފަށް. ދުން މި ފުރުޞަތުތަކީ، ކޮއިޓްވެސް ޓީޗަރުން. އެއީ މިދަކުން ބިނާކުރުމަން؛
ހަށްޓެޓީ ތޮއިތާޖައިބުން ހުނަރުތަކަށް ދަސްކޮށްދިނުމުގެ ޗާންސްތަކަށް ކޮރެސްޕޮންޑަސް ހިޔާ، ސަތުކާރުން ދެވިން ހިޔާ ކޮރެސްޕޮންޑަސް ހިސާބުގައި
އެއް މަތިވަރުގަ. މިއީ ވޭސް ބަދަލު މަސައްކަތް. އެއްޗެ ރަދަޔެގެ ވާދަކުރުން ދުންތުރީ ކަމަކަށް ވަރުގެ، އަތޮޅުވެރިންގެ
ޒުވާނުން ކާރުބާރު ވާގޮތަށް މި ދަ މަސައްކަތް ފުރުޞަތު ދަތުރު ކަރަފާ މަސައްކަތް. އަތޮޅުވެރިންގެ ވިސްނުމުގައި
ޒުވާނުން ކާރުބާރުގައި، ބޮކުނިކާފާ، ދޭކާޝަރާފާ މާއްދާމަހުން ވެސް ހާސިލުވެދާނެ. އެކަޑުމުކޮށް މާއްދާމަހުން ވެސް
ހާސިލުވެދާނެ. އަދި މި ކާރުބާރުގައި ބަދަލުވެފައި ބަދަލުވުމުގެ ހޭލުންތެރިކަމާ ދަރިވަރުންނަށް ދެ ސްކޫލްތަކުން، ދެ ޒުވާނުވާކަން
ކުރިއަށްދިއުމުގެ ފުރުސަތު ފަހިވެދާނެ. އެއް ޒުވާނުވާކަމަށް ކުރިއަށްގެންދަން އެ ފެށިފަ ފުރުސަތުގެ
އިސްލާހު ދުރުގެ ފުރުސަތު ހިތްވަރުދޭން. ވަގުތު ވެސް އެކަށީގެން މާއްދާމަހުގެ އިތުރުން، ބޮކުނިކާފާ އަދި
ދޭކާޝަރާފާ މާއްދާމަހުން ހާސިލުކުރުން. އެހެން ޒުވާނުވާކަމަށް އަތޮޅުވެރިންގެ ވިސްނުން އެކު ގޮތުގައި ފުރަތަމަ، ސިއްޙީ ޒުވާނުވާ 4
ދޫދޫގެ ސަރަޙައްދު ހަރުދުގެ ފުރުސަތު ފަހިވެދާނެ. މި ދަ ޒުވާނުވާ ވެސް ނިސްބަތްކުރެވޭ، ކާރުބާރު މަތީ
ބަދަލުވުމާއި ބަދަލުވުމުގެ ފުރުސަތު، ތެރިވެދޭން ވާދަކުރުން ވަރުގެ ފުރުސަތު ފަހިވެދާނެ. އެހެންވީމާ، މިއީ
އަތޮޅުވެރިން އާ ކުރިއަށް ބަޔަކަށްވާނެވާ، އާދޭ ބޮޑުސްދު މި ދަރިހަރުވައިގ. ރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ބަދަލުޔަގެ ފުރުސަތު
ގެވެނޭން ސަރުކާރުން ނަހަރަކު ސިއްޙީ ހެޖަޓެޑީ ފުރުޞަތަށް އެކަށީގެވައިކަން، އާދޭ ބޮޑުސްދު މިނިސްޓްރީ އޮފް ހަރަކ
އެޑިޔުކޭޝަން ދެއްވުމަށްދޭކަމި ވަޒީފާ ބޭއްވާ ބޭއްދަރުލުމުގެއްގައި، ޒުވާނުވާ ކާރުބާރުގެ މަސައްކަތް މިނިސްޓްރީ އޮފް
ހަރަކ އެޑިޔުކޭޝަނަށް ހަރާކާތައްޓަހީ 3 ޒުވާނުވާ. އެ ދުވަހުން ފުރިގެން އަތޮޅުވެރި ފެނު މި ވަނީ މަސައްކަތް
ފަށްބާ. އަތޮޅުވެރިންގެ ރާއްޖެއަށް އެހެން ކަމުދާ، އެހެން އެކަނިވެރިވާ، އެހެން ވިސް ބަލަކަށް އެއިން ފައިދާވާނެ
މެދުވާ ދަރިވަރު ވިސްނައި، އެ މެދުވެރި މިހާރު އަތޮޅުވެރި ވެރިން މި ވަނީ ބައިބަލާންސްކޮށް. އެހެންވީމާ، މި މަސައްކަތް؛
ދެން އަނެއްކާ މިހާރު އަތޮޅުވެރިންގެ ވިސްނުމުގައި، ރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ބަދަލުޔަގެ ސިޔާސަތު ފުރުސަތު
އެކަށީގެން ވާވަރު، އެއަށް ވެސް ރިޢާޔަތްކޮށްލެއްވުމަށް އަތޮޅުވެރިން ޒުވާނުވާ ކާރުބާރުގެ ބޭނުންތެރިވާ، އާދޭ މުދަލުކަރުބާރު
ވެސް އެކަށީގެއްވައިގެން ކާރުބާރު ހަދާކަމަށް ގެދަރު ވިސްނުމުގައި މިހިރީ. އަތޮޅުވެރިންގެ ވިސްނުމުގައި މިހިރީ، ރާއްޖޭގެ
ސަރަޙައްދު ތެރޭގައި ޒުވާނުވާ ކާރުބާރު ހަދައިގެންދާ އެ ސަރަޙައްދުތަކުން ފައިދާހުރި ސިޔާސީ ކަންތައްތަކުގައި ވަރަދު، އެ
ސިޔާސަތުތަކުން މިހާރު ބޭނުންކުރުމާބެހޭ އެ ކާރުބާރުން ފައިދާ އިސްލާހުވާ ދެ ގޮތަށް. އަތޮޅުވެރި މިސާލެއް
ދަރަނިވައިގެންނަން. އެހެން ކަނޑައެޅިގެ މި ބޭނުންނަން ފައިސާއެއްވީ. މިސާލަކަށް، އަތޮޅުވެރިންގެ ޒުވާނުވާ ކާރުބާރު

މި އަގާ ސަރަހައްދަކީ، ފަތުރުވެރިކަމުގެ ދާއިރާގައި ވަރަށް ބޮޑަށް، ވަރަށް ގިނަ ރިސޯޓުތަކަށް އުފެދިފައިވާ ދާއިރާތައް ކުރުގައި ވާނަމަ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖޫނިއަރ ކޮލެޖުގައި ހޮސްޕިޓަލިޓީ އިންޑަސްޓްރީއަށް ބޭނުންވާ ކޯސްތަކަށް ވަރަށް ބައިވަރު ހިދުމަތްތެރިން ބޭނުން. އޭގައި ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ އެކިޖިންސްތަކުގެ މީހުންނާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވަނީ ދަސްވަރާކޮށްފަ. އެއީ އާ ތޮވޯތޮ ފެންވަރުގެ އެހެން އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކުން ދަސްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ބައިނަލްއަޤްވާމީ އަޅުގަނޑުމެން އަސާސީ ބުނިޔާދުތަކަށް ބޭނުންވާނެ. އެހެންވީމާ، އަދި ހަމަމިއާއެކު އަޅުގަނޑުމެން ޖޫނިއަރ ކޮލެޖުގައި ތަޢުލީމީ ބާރުގެ ބަދަލު ތައްޔާރުވާ ސަރަހައްދުތަކާ ވެސް. އެހެންވީމާ، އެ ސަރަހައްދުތަކުގެ ބަސްތަކަށް ވެސް ކިޔަވައިދިނުމުގެ ފުރުޞަތު ފޯރުކޮށްދެވޭނެ. އެ އަންނަ ރިސޯޓުތަކަށް އާދަޔާ ހިލާފަށް ގިނަ ސަރަހައްދުތަކުން ވާނަމަ، އެ މީހުންގެ ބަސް އެ ކޮލެޖުގައި ކިޔަވައިދެވޭނެ. އެ ފާރުން ޖަރުމަން ބަހެއް ވެސް، އިޓަލީ ބަހެއް ވެސް، ފަރަންސޭސި ބަހެއް ވެސް. މިގޮތަށް ބައިނަލްއަޤްވާމީ ދަރިވަރު ޓީޗަރުންނަށް ވެސް ބާވަތުގެ ކިޔަވައިދިނުމަށް ބައިނަލްއަޤްވާމީ ހުނަރުވެރިކަން އެހެނިހެން ސަރުކާރާއި އެ މީހުން ގެއްލި އަރަހަސަންސިން. އެއްގޮތަކަށް ބައިނަލްއަޤްވާމީ އެ މީހުން ހުރިން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ޖޫނިއަރ ކޮލެޖުގެ މަސައްކަތް ވިސްނުމަކީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަނީ މިހާރު ގޮސްފައި މި އެއް ރިސާލަތް، ކޮލެޖުގެ މަޤްޞަދު މިހާރު މި ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓް ފޮނުވައިފި. ކޮލެޖު އަދަދު ސަރަހައްދަކީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މިދަނީ ފައިނޭންޝަލް ރިސޯޓް. ކޮލެޖު އަދާ ސަރަހައްދު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވިސްނާ މަސައްކަތްކުރަމުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތް ހަމަ ނިމުނީ މަސައްކަތުގެ ފެށުމަކަށް ވެސް ގޮސް. އަޅުގަނޑުމެން ޖޫނިއަރ ކޮލެޖުގެ މުޅި މަސައްކަތް ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގައި އުފެއްދުމަށް ހަމައެކަނި ޓޫރިޒަމް ދާއިރާގައި ޕްރޮފެޝަނަލުން ތަމްރީން ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ވެސް އަދަދެއްގެ ފައިސާ އެބަހުރި ޖެހިފައި ބިމަށްފުރުޞަތު. ނަމަވެސް، އެއިރުއެއް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާ ކަމަކީ ޖޫނިއަރ ކޮލެޖު އަދަދު އެކަނިވެސްވާ ފައިސާގެ އަދަދެއް ވެސް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވޭ ނޫން ބަދަލުތަކުގައި އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި މަސްއޫލިއްޔަތު ހަމަޖައްސާ ބަދަލުގެ ވިސްނުމެއް ގެންގުޅެނެ. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ، މިކަން ވިސްނާފައި ރަނގަޅުކަން ކުރާ ގޮތަށް މި މަސައްކަތް ފައިސާ. އެހެންނަމަވެސް މިވަރު ވާ ފަހަރުތައް އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ކުރީމާ ކަމަށްވާ އަޅުގަނޑުމެން ކުރެވޭނީ. އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ގިނަ ފަހަރު ފެނިފައި އިސްކޮށް ކަމަކީ ކުރެވިފައި ނުވާތީ އެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ، ގެއްސަކަށް މިކަހަލަ ގެ ވާހަކައެއް ރަނގަޅުއަށް ފެށިފައި ވިސްނަވާ ފަހަރަދަކަން، ވިސްނާ ރަނގަޅުކަން، އެގޮތް ފައިދާ އެކުގައި ބޮޑަށް ފިޔަވަޅު ކޮށްކަމާއި މިކަން ކުރަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ ކޮންސެޕްޓް ވެސް ވާނީ ރަނގަޅުކަން ފަހަރުތައްތަކަށް، ސަރުކާރުގެ ކާމިޔާބު ފައިދާ ފައިސާ ހޯދުމަށް ކޮށްދިނުމާއި މަސައްކަތް ކުރަމުން ފަހަރު ހުއްދަގައި ސަޕޯޓު ދީގެން ގޮތުގެ ސްޕޯޓްސް ޕްރޮފެޝަނަލް ދަތުރުތައް މަދު އަދި ޚާއްޞަ ސަރަހައްދުތަކާއި ކޮޓަރި ކުރިއަށް ގެނެސް، އެހެންވެ އޮޅުވާލި މި ކޮލެޖުގައި ފަރުމާކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ކޮލެޖުގެ ހަމަ ހިނގާ އަދަދަކީ އަޅުގަނޑުމެން ޖޫނިއަރ ކޮލެޖު އަދާ ސަރަހައްދުތަކުގެ

ކަނޑައެޅި ހަމަ ނިމުމާ އަވަހަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެ ދާއިރާތަކުގައި ޢަމަލީ މަސައްކަތް ފެށޭނެ މާލީގޮތުން އިބްތިދާކުރާނަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑަށް ކައްސާލައިދެއްވީތީ. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރުގެ އަރިހުގައި ހަތަރު އެޑިއުކޭޝަން މިނިސްޓްރީގެ ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރު ޒަރީފާ އާދަމް ވެސް ވަޑައިގެން އެބަ އިންނެވި. ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުޙަބާ! އިތުރު ސަލާމު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ހުޅުވައިލަނީ. އިތުރު ސަލާމު ކުރުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް، ކޮންމެ މެންބަރަކަށް 45 ސިކުންތު ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ދެ މިނެޓު ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ ޖަވާބުދެއްވުމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރުގެ ދެ މިނެޓު ވަރަށް ލިބިދެވޭނަން ބޭނުންކުރައްވަން ގެންދަވާ. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ އިތުރު ސަލާމު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ، ހިތަދޫދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު ވިދާޅުވީ، ޓީޗަރ ކޮލެޖް އިމާރާތް ނޫން. އެހެންވީމާ، އޭގެ ބިންގާއާ ދުވަސް އެހާ ބޭނުންކޮށް؛ ހަމައެކަނި އިމާރާތުގެ ނޫން ޓީޗަރ ކޮލެޖްއެއްގެ ވާހަކައެއް. އެހެންވީމާ، އޭގެ ބިންގާއާ ދުވަހަކުން އެހެން ކަންތައްތަކާއި ދުރުންދާ ކަމަށް ވިދާޅުވީ. ހިތަދޫދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހިތަދޫދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މިނިސްޓަރާ ސުވާލު ކުރަން ބޭނުންވީ، މިހާރު 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމަނާފައި އެބައޮތް މި މަސައްކަތް ކުރަން ބިލްޑިންގއެއް. އެހެންވީމާ، މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ދެން އޮތީ ގޮތުގަޔާއި، ނޮވެމްބަރު، ޑިސެމްބަރު ނިމުނީމަ މި އަހަރު ނިމުނީ. ފައިސާ ވެސް އެބައޮތް ބަޖެޓުގައި ހިމަނާފަ. އެއީ އަދި ކުރަން ނިންމާފައި ކޮބާ ކަމެއް ކުރަން އެބައޮތް، ރަށުގެ ކައުންސިލާ ވެސް އެ މަޝްވަރާކޮށް ހިއްސާކޮށްފައި އެބައޮތް. އެކަން ކުރާނެ ސަރަހައްދު ވެސް ކަނޑައަޅާފައި އެބައޮތް. މި ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ކުރީގައި އަދިވެސް ތާރީޚު ނުދެނޭ، އެކަމުގެ ބޭނުމީ މަސައްކަތް ނުފެނޭ އަޅުގަނޑު މި ސުވާލު؛ އެއީ ރަށުތެރެއިން ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ ސުވާލެއް. އެހެންނަމަވެސް، އޭރު ބަޖެޓުގައި ހިމެނޭ ދެވަނަ ކަމަކީ، ބިނާކުރުމަށް ފެށޭނެ ދުވަހެއް، ދެން އަދި ބޭނުންވަނީ ކިހާ ދުވަހަކުން ކަމެއް ނޭނގޭ. މި ބަޖެޓުގައި ޙަވާލުކޮށްފައި އަދި ނުވާތީ ކިހިނެއް ވެގެން ކަމެއް ބަޖެޓުގެ މަސައްކަތް ފެށިފައި ނުވަނީ؟ އެއީ ރަށުގެ މީހުން ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. އަދި އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު އަރިހުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި ވެސް ދައުރުގެ ތެރޭގައި، ބޭނުންވާ ކަމަކީ މި ބަޖެޓުގައި ހިމަނާފައިވާ މަސައްކަތް އަވަހަށް ފެށުން، ދެން މިއަދު ޖަވާބުދެއްވައިފިއްޔާ.

އަދަދަކުން ވެސް ފެނެން އޮތްވަރަށް، ދެންމެ ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ރައީސް ވިދާޅުވި ފަދައިން، ކޯސްޓެއް ހިނގައިގެން ނަމަވެސް، ޖަވާބުދޭނަން މި ފުރުޞަތުގައި ފުރިހަމައަށް ދެއްވާނެ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހަޔަރ އެޑިއުކޭޝަން ޑރ. އިބްރާހީމް ޙަސަން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ކުރިން ދެންނެވިހެން، މި ވިދާޅުވިހެން ދެ މަސްދުވަސް އަދި ބާކީ އެބައޮތް. ދެ މަސްދުވަހު ވެސް ވަރަށް ގިނަ ވަގުތު އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ ތަނުގެދަށުން ހާސިލުކުރުމުގައި ދެ މަސްދުވަހަކީ ވެސް ވަރަށް ގިނަ ވަގުތު. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮންސެޕްޓް ފައިނަލައިޒްކުރެވި، ރަށްތަކުގެ ހަމަ ކަނޑައެޅިފައި އޮތަކަން މި މަސައްކަތް ފެށިގެންދިޔައީ. މީގައި މިދިޔަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ޑިސެމްބަރ ކޮށްލާފާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިމެނުނު ކޮންސްޓްރަކްޝަންގެ ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދަނޑުވާލަން ބޭނުމީ. އެހެންނަމަވެސް، ދެންމެ އިޝާރާތްކުރައްވައިދީ، މަޖިލީހުން ބޮޑުކަމެއް އަޅުގަނޑާ އެއްކޮށް ކުރުވުން މުއާމަލާތްތަކަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، އެ މުއާމަލާތްތަކުގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރައްވާ، ފަހުރުގައި ޖާނިއަރީ ކޮލެޖު ނޫން މުޤާބިލު ވެސް ތިމަރަތުދެއްކުން ހަމަ އެންމެ އެކަށީގެންވާގޮތުން. ޓްރެޖެކްޓަރީގެ ކޮޕީއަކީ ވެސް ހަމަ މިހާރު ބިނާކުރުމަށްކައި މި ވަގުތު ހަމަ އެންމެ ރަނގަޅު އެއް ޗެޕްޓަރ ކަމަށް ވާތީ. ފާހަގަކުރައްވާފައިވާކަން އަޅުގަނޑު ހަމަ އުފާވާތީ މި މަޖިލީހާ ހިއްސާކޮށްލަން ބޭނުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ހީވޭ، އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް މި ކުރަނީ، އެ ދާއިރާއަކަށް، އެ ރަށަކަށް އެންމެ ރަނގަޅު، އެންމެ ފުރިހަމަ ޗެޕްޓަރ ގެނެސްދިނުމެ. އެހެންވީމާ، ޖަވާބުދާރީވެރިކަމާ ކޮމެޓީއަށް، އެ މިހާރުވެސް ވަޒީފާ ފުރިހަމަކޮށް ފުރިހަމަކޮށްދެއްވާނެ ކޮމެޓީއަށް ތަޢާރަފްކުރައްވައި ހުށަހެޅުނު ފުރިހަމަކޮށްދެއްވާނެ. އަޅުގަނޑު ހީކުރަން، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި މަސައްކަތަށް ކުރިއަށްދާ ގޮތަށް ބަދަލުގެނައުމަށް އެއްވެސް ވަރަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދޭ ބޭރުން ކަންބޮޑުވުމެއް ދެއްކެވިގޮތް ސަރަހައްދު އިންތިޚާބު ކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެން ނުފެނޭ. އަދި އަޅުގަނޑުމެން މިކަމާ މަސައްކަތަށް އިމްތިޙާނެއް ކުރިއަށްދާ ކަމަށް ވެސް ހަމަ ނިޒާމަތް ޝުކުރު ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. މަތިވެރި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު.

މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މުޙްތަރަމް އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، ރާއްޖޭގައި މަތީ ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި ނުކުންނަ ވަރަށް ގިނަ ޒުވާނުން އުޅޭތީ. ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކުން ދައުލަތާ ވާހަކައިރި، ބަދަލުގައި އެކަށީގެންވާ ޒިންމާދާރު ގޮތެއްގައި ވަޒީފާއެއް އަދާކުރެވޭތޯ. ތަޢުލީމު ވަރަށް ގިނަ ޒުވާނުން ކޮންމެ އަހަރަކު އުނގެނުމަށް. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، މިނިސްޓްރީން ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ގޮތުގައި ރާއްޖޭގެ ތަޢުލީމީ ޒުވާނުން ވަޒީފާގެ މާރުކެޓުގައި ޒިންމާދާރުވާން؛ ވާހަކައަކީ ޒިންމާ ނުނެގޭނީ ކީއްވެގެންތޯ؟ ކޮން ރިސޯސްއެއްގައި ރާއްޖޭގެ ތަޢުލީމީ ނިޒާމުގައި ކޮންކޮން މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވިގެންތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، މިނިސްޓަރަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާ ފަދައިން، މި އަހަރުގެ ބަޖެޓަށް، ވަޒާރާއަށް ތަޢުލީމީ ދާއިރާގެ ބަޖެޓަށް ތާރީޚުގައި ވެސް އެންމެ ބޮޑު އެއް ބަޖެޓު. ހަތަރު ބިލިއަން ރުފިޔާ އެބައޮތް. އެގޮތުން، މަތީ ތަޢުލީމަށް ލޯން ދިނުމަށް ފަސް އަހަރަށް 750 މިލިއަން ރުފިޔާ ހިމަނާފަ. އަޅުގަނޑު ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުން. މަނިކުފާނު ހަވާލާދީ ނިޒާމު މިއަހަރުން މަތީ ތަޢުލީމުގެ ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި ކިޔަވާ ދަރިވަރުންނަށް ލޯން ދޫކުރައްވާނީތޯ؟ އަދި އޭގެތެރެއިން ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި މަތީ ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރަމުންދާ ދަރިވަރުންނާއި އަދި ރާއްޖޭގައި މަތީ ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރަމުންދާ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހަޔަރ އެޑިޔުކޭޝަން ޑރ. އިބްރާހީމް ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެ ސުވާލެއް އަޅުގަނޑާ މި ކުރައްވާފައިވަނީ. ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، މަތީ ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރާ ދަރިވަރުންގެ ޒިންމާދާރު މިންވަރާ މެދު. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ވަރަށް ގިނަ ބައެއްގެ؛ އިހުމާލެއް މިގައި ވާނަމަ، ވަރަށް ގިނަ ބަޔަކު އޭގައި ޒިންމާވާންޖެހޭނެ. މިކަން ދަރިވަރުންގެ ބޭނުންތެރިކަމާ ލޯން ވާނަމަ، ވަރަށް ގިނަ ބަޔަކު އެކަމުގައި މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ގިނަ ބަޔަކު ޒިންމާނަގަން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން ޒިންމާދާރު ޒުވާނުން ޒިޔާދަ ބޭނުންކުރަމުގައި ވާނަމަ، އެ މިނިސްޓްރީ ދަތި ތަޢުލީމުގެ މުވައްޒަފަ ދަތިތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަން އެބަޖެހޭ. އެ މިންވަރަށް ބަލައިލާއިރު، ޕަސެންޓޭޖަކީ ދަތިތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަން އެބަޖެހޭ. ދެން ހަމަހިމޭނުން އަޅުގަނޑުގެ ވިސްނުމުގައި އެ މިންވަރަށް މުޖުތަމަޢުގެ ބޭނުންތަކުގައި ފެންނަން މިތިބި ޓްރޭނިންގ ދަތިތަކުގައި ފެށޭ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، މިދިޔަ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން އެޑްރެސްކޮށްދީގެން، ވަރަށް ގިނަ ދުވަސްވަރު ރަނގަޅުވެފައި އޮތް އިޤްތިޞާދީ ފާގަތިކަމާ ތަރައްޤީކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، ޒިންމާދާރު ޒުވާނުން ބޭނުންތެރިކަމާ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މަސައްކަތްކޮށް. އެހެންވީމާ،

އަޅުގަނޑު ވަކީލާ ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި ދަންނަވަން އޮތީ، ތިޔައީ އެހާ ފަސޭހައިން، އެހާ ކުޑަކޮށް ޖަވާބެއް ދެވޭވަރަށްވުރެ ތަންކޮޅެއް ކޮމްޕްލެކްސް ސުވާލެކޭ. ވަރަށް ގިނަ ބައެއްގެ މަސައްކަތް ތިޔަގައި އެބަ ހިމެނެންޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރަނގަޅު، ޖިންސާދާރު ޖުވާން ޖީލެއް އުނގަންނައިދިނުމަށްޓަކައި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ، ތިޔައީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފަސޭހައިން ކުރެވޭނެ ކަމެއް ކަމުގައި އިނގޭތޯ. އެއްގޮތަކަށްވެސް ނުކުރެވޭނެ ކަމެއް ކަމުގައި ދެކޭ، އަޅުގަނޑުމެން މާލިއްޔަތުގެ ސަބަބަކީ ނުކުރެވުނުކަމުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. ދެން ތި އިސްލާމްދީނުގައިވެސް ބަޔާންކުރައްވައި 750 މިލިއަން ރުފިޔާ މިނިސްޓްރީ އޮފް ހަޔަރ އެޑިއުކޭޝަނުން ދެއްވާފައިވާ ކަމަށާއި، ޓީޗަރު ގޮތުގައި މިހާރު ކިޔާ އަދަދެއްގެ ދަރިވަރުން ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރަމުންދާތީއާ، އަޅުގަނޑަށް ސުވާލު ރަނގަޅަށް އެޑިއުކޭޝަނުގައި ވާނަމަ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ވަރަށް އުފާވެރިކަމާއި، ސަރުކާރުން މިހާތަނަށް ރިން ބަދަލުގެ ވަޒީން، 537 ދަރިވަރުންނަށް ޓީޗަރުގެ ފުރުސަތު މިވަނީ ފަހިކޮށްދީފަ. އަޅުގަނޑުމެން ދޭ ފަހަރަކަށް ޓީޗަރު އިންޑަސްޓްރީއަށް، ޓީޗަރުގެ ފުރުސަތު ދިނުމަށް ހިއްސާކުރަމުން ޓްރެއިނިންގް. އަދި 2018 ވަނަ އަހަރު ކުރީގެ ސަރުކާރުން ޕްރޮސެސް ކުރަމުން އިއްޔާމުކުރި ޓީޗަރ ސްކިލްތަން ވެސް އެކު އަޅުގަނޑުމެން މިނިސްޓްރީއާ ހަވާލުކޮށްގެން މަސައްކަތްކޮށްދެއްވައިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވިފައި، އެ ޓީޗަރު ސްކިލްތަން ވަގުތު އޮވެ ބަޖެޓު ނުކުރެވިވިޔަސް. އެހެންވީމާ، އެ ސްކިލްތަކަށް ވެސް ދަރިވަރުންނަށް ޓީޗަރު ދިރުވައިވެސް މި ސަރުކާރުން. މި ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ވިސް ބަރަކާތް 537 ދަރިވަރުންނަށް ޓީޗަރު ކިރިޔާ ދިރުވާފަ. ދެން އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑު މި ވަގުތު ތަޢުލީމީ ސިޔާސަތު ނުތ ޑިގްރީއަށް ގެނައުމަށް ގާތްގަނޑަކަށް ހިއްސާކުރަމުންދާ ޕްރޮގްރާމް، ގާއިމުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހިއްސާކުރަމުންދާ ހިއްސާ ކުރިއްޔާ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު ބައިނަލްއަޤްވާމީ ވަކިން ވަނީ، އަޅުގަނޑުމެން އެ ތަޢުލީމީ މަޖިލީހަށް އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާނަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަކީލު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ އާދިލަށް.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ އާދިލް ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަޑުޅަވާ ވަކީލު. އަޅުގަނޑު ވަކީލާ ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ، ދެންމެ ވަކީލު ވިދާޅުވެއްޖެ، ޓީޗަރު ގާއިމުކުރުމުގައި އަސްލު ޕީސީބީ ގޮތަށް ބަލާފައި އުސޫލު ކުރެއްވީ ކަމަށް. ކޮބައިތޯއޭ ބާރު މިންގަނޑަކީ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުގައި ޓީޗަރު ގާއިމުކުރުމަކީ އުސޫލެއް ރަށްރަށުގެ ގޮތުގައި ކުޑަހުވަދޫ ފުރަގަހަށްލެވިފައިވަނީ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހަޔަރ އެޑިއުކޭޝަން ޑރ. އިބްރާހީމް ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ސުވާލަށް ޖަވާބުދިނުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ހަމަ ޖެހޭ ޗެކްކޮށްލަން ބޭނުން އަޅުގަނޑަށް ދެންމެ ދަންނަވައިލެވުނު އަދަދު. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާތަނަށް ލިބުނު ދުވަސްތަކުގައިވެސް 567 ދަރިވަރުންނަށް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ކުރިން ދަރިވަރުންނަށް އަދި އަޅުގަނޑު ހިތަށް އެރީ އަދަދުއެކެން ދަރިންނަށް. އެހެން އިނގޭތޯ ކުރު ބަނގަޅުކޮށްލައި އަދި އެކަމަށް މާލީ އެދުން. މި ވަގުތު އަޅުގަނޑަށް ވަކި ރަށެއް ދަރިންނަށް ދަތި އިނގޭތޯ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތިޔަކުރެއްވި ސުވާލުގެ ޖަވާބަކީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ވަގުތު ވެސް އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތްތަކުގައި މުޅިން ނިމުމާލެވޭ. މި ވަގުތު ވަކި ރަށެއް، ބިޔަ މިކަމަށް އެކަށީގެންވާނެ ގޮތަކަށް ރަށްރަށް ދަތުރުކުރުން ވާނީ އަޅުގަނޑު ރިވެސް ވަރަށް ޖެންޑާވާރުތަކުން ކުރަ ޖަވާބުދާރީވުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ރިވެސް، އަޅުގަނޑުމެން އެ ބަލާ ކަންތައްތައް ބެލުމަށްފަހު، އަޅުގަނޑުމެން އެ ރަށްތަކަށް އިޢުލާންކުރުން އެއީ އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތަކަށް ވެގެންދާނީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިޔާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމަށް.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މިޔާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ޙަޤީގަތުގައި މުޅިސިސްޓަމް ކިޔަވައިދޭން ފުރި ނަމަވެސް އަދި މި އޮތީ ވަރަށް ގަޔާވުމާއި ކަމުން، އަދިވެސް ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ކުދިން ބޭރުން މެދުސިޓީ ކިޔަވަން ބޭރަށް ދާން. އެހެންނަމަވެސް، ހަޔަރ އެޑިއުކޭޝަން ލޯނުގައި ސްކޮލަރޝިޕް މި ހުންނަނީ ވަރަށް ދިމިޖެހޭކަށް މެދުސިޓީއަށް މިހާރު ޙަޤީގަތުގައި ކިޔަވައިދެމުންދާ މާއްދާއެއް ކަމަކު ވާތީ. އެހެންކަމުން، އެއްވެސް ވަރަކަށް ވިސްނުންތެރި ގެންގުޅުއްވާނެތޯ ކުރިއަށް އޮތް ތަކުގައި މެދުސިޓީއަށް އޮތް ހަޔަރ އެޑިއުކޭޝަންގެ ލޯން ސްކޮލަރޝިޕް އިތުރުކުރައްވާން؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހަޔަރ އެޑިޔުކޭޝަން ޑރ. އިބްރާހިމް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުން އެބަހުރި މުސްތަޤްބަލުގައި ޑިގްރީގެ ދަރިވަރުން ކިޔަވަން ބޭނުންވާ ދަރިވަރުންނަށް އިތުރު ފުރުޞަތުތައް ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި. އެއީ ސެކަންޑަރީގެ ދަރިވަރުން ކަމުގައި ވިޔަސް، އަދި ޕްރީގެ ދަރިވަރުން ކަމުގައި ވިޔަސް. މި އިޝާރާތްކުރެއްވި މިސާލާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ކުޑަ އެއްކޮށް ދަންނަވައިލާނަން. އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރު ހަވާލުވުމުގައި، ފުރަތަމަ އިއުލާންކުރި ބުރުގައި ޓީވީޓީގެ ފުރުޞަތު ދެވިފައެއް ނުވޭ. އެއީ އޮޅުން ކަމަށްވުރެން އަދި ދަރުސް، އެއީ ޙަރަކާތްތަކުގައި ކިޔަވައިދީ ދަރިވަރުން ޙަރަކާތް ކިޔަވަރުން ފުރުޞަތު ދެވިފައިނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން އެފަދަ ބޭނުންފުޅުތަކުގެ އަދަދުތަކެއް ދެވަނަ ފަހަރަށް އިންސާނިއްޔަތުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަން ދާދަވަރުކުރެވޭން، މި ނޫނު އެއް ކަމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭން އަޅުގަނޑުމެން ދެނެވިއްގެ ދަރިވަރު ހިމެނޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން އެކު އިންސާނިއްޔަތު ބާވަ ހުރި ސްކޮލަރޝިޕްތަކުން ފައިދާ ކަމަކީ ވަސީލަ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިންސާނިއްޔަތުގެ ވަރަށް މަތީ އަދަދުތަކެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ފެކަލްޓީ ދަރަނިވެރިން ބޭނުން. މުސްތަޤްބަލުގައި އަޅުގަނޑުމެން އިންސާނިއްޔަތުގެ ދެނެވިއްގެ ދަރިވަރުންނަށް، އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ސަޕޯޓްކުރާނަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ މިހާރުއެއް ކެމްޕަސްތަކުގައި ފުރުސަތު ބޭނުން، އަޅުގަނޑުމެން މުސްތަޤްބަލުގައި ލޯން ސްކީމު އިންސާނިއްޔަތުގެ ޙަރަކާތްތަކުގެ އެކި ދިރާސާތަކުގެ އަދާލަތުން ލޯނަށް ކިޔަމަންތެރިވުން ފުރުސަތު، ލޯން ދިނުމުގެ ފުރުސަތު ފަހިވާ ގޮތަށް އުސޫލަކީ ބަދަލުކުރުމަށް ވާހަކަ ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން. މިހާރު އަދާލަތުގެ މުދާލުގަތުން އުސޫލުތަކެއް ގޮތް ވެއްޓިއާއި، ފަހަރުގައި ކަންތައްތާވާ ގޮތުން، ފަސް އަހަރުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ލޯނު ދިނުން ކަމުގައި ވިޔަސް، ވަކި އަޅުގަނޑުމެން ރަށްރަށުން ކޯސްތައް ހިންގައިދޭނެ ގޮތެއް ހަދަނީ ދިރާސާކޮށް ލޯން ކަމުގައި ވިޔަސް، ވަކި އަތޮޅުތަކުން ހަރަކާތް ނިސްބަތްވާ ކޯޓު ލޯން ލިބޭގޮތަށް ދަސްކޮށްދޭން. އެއީ މިހާރު އަދާލަތު ގޮތަށް އުސޫލު ނިޒާމު ގެނައުމަށް ފުރުސަތު ހޯދައިދޭން ބަދަލު ކުރިއެރުމުގެ ފަރާތްތަކާއި ދިރާސާ އަދާލަތުގެ ހައިސިއްޔަތު ވެސް ނިސްބަތްވާ ކޯޓު ލޯން، ވަކި އަތޮޅުގެ ކޯޓު ލޯން ފުރުސަތު ހިނގައިދޭން. އަޅުގަނޑުމެން ސެޕްޓެމްބަރ ބަދަލުގެނައުން ބޭނުންވާ ސަރަޙައްދު، ރަށްރަށުގެ ކޯސްތަކުގެ ސަރަހައްދު ވެސް ކޯސްތައް ދިރާސާ ކޮށް ލޯން ފުރުސަތު ހުރިކަމަށް ފަހިކުރަން. އެހެންނަމަ، އެ ކޯސްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުގެނައުން. އަޅުގަނޑުމެން ގެނައުމުގެ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މުހިންމު މިކަން މި އިންސާނިއްޔަތު ގެނައުމުގައި އެހެން ބަދަލުތަކެއް އެކަން ކުރުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވި ފޮތް:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ގަމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ވިސާމް.

ގަމު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވިސާމް ފާހަގަކުރެއްވި ފޮތް:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު. އާދެ، އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، 2013 ވަނަ އަހަރުގެ ސެޕްޓެމްބަރު މަހުގެ 29 ވަނަ ދުވަހު ހައްދުންމަތީ ގަމުގައި ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީގެ ކެމްޕަހެއް އުފެއްދުމަށް ބިންގާ އަޅުއްވައި މި ވަނީ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދާ ހަމައަށް އަދިވެސް މަސައްކަތް ފެށިފައެއް ނުވޭ. އަދި 16 ހެކްޓަރު ބިން ގަމުން ޔުނިވަރސިޓީގެ ކެމްޕަހަށް، ހަވާލުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެވިފައިވޭ. އެހެންނަމަވެސް، ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙްގެ ސަރުކާރަށް އަދިއަދު މަސައްކަތް ފެށިފައިނުވާތީވެ، ކައުންސިލާއެކު ކުރެވުނު މަސައްކަތުން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ވަނީ 10 ހެކްޓަރުގެ ބިން ގަމުން ޔުނިވަރސިޓީގެ ކެމްޕަހަށް އަޅުވަން ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާފައި، މިނިސްޓްރީއަށް ބަލަން ދޫކޮށްފައި ވެސް. ކީއްވެ ދެވަނައަށް ބޮޑުކަމެއް މިކަމުގެ އަދި މަސައްކަތް ފެށިފައިނުވާ ސަބަބަކީ ކޮބައިތޯ އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވި ފޮތް:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހަޔަރ އެޑިޔުކޭޝަން ޑރ. އިބްރާހީމް ޙަސަން ފާހަގަކުރެއްވި ފޮތް:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގަމުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކީ މި މައްސަލައިގައި ވަރަށް ޝައުޤުވެރިކަމާއެކު ކުރިއަށްގެންދާ އަޅުގަނޑާ މި މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ބޭފުޅެއް. ގަމުގައި ޔުނިވަރސިޓީގެ ކެމްޕަހެއް އުފެއްދުމަކީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވަރަށް ބޮޑު ހުވަފެނެއްކަން ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ފާހަގަކުރަން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީއަކީ ވަކި ގާނޫނެއްގެ ދަށުން ބަލަހައްޓާ ޔުނިވަރސިޓީއެއް. ޔުނިވަރސިޓީގެ ކައުންސިލަކަށް، އަޅުގަނޑުމެން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހަޔަރ އެޑިޔުކޭޝަނުން އާންމު ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ކަންކަމުގައި ދޭ ޕޮލިސީއެއްގެ ގޮތުގައި. ކުރީގެ ސަރުކާރުތަކާ ހިލާފަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުމަކީ ނޫން ޔުނިވަރސިޓީގެ ކައުންސިލުތަކުގެ އޮޓޮނަމީ، ޔުނިވަރސިޓީގެ ކައުންސިލުތަކުގެ ބޯޑުތަކުން ވަކި، އެކައުންސިލްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން އިންޓަރފިއަރކުރުމުގެ ވިސްނުމެއް. އެހެންނަމަވެސް، ޕްރައިވެޓަށް ބޭނުމުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަނީ. އާއްމުކޮށް ކައުންސިލްތަކާ ކައުންސިލުތަކުގެ

ޔުނިވަރސިޓީގެ ކޯސްތަކުގައި ނޫނީ ދަރިވަރުންނަށް ދިމާވާ ކަމަށް ވަންޏާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަމާލުކަމަށް އެކަން އައިއްސިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން އެކަމަށް އެޖެންޑާކުރާނަން. އަދި އެކަމުގައި ބައެއްފަހަރު ހޯދައިދެވޭތީ މަސައްކަތްކުރާނަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ވިދާޅުވި ސުވާލުގެ ޖަވާބު؛ ކޮންއިރަކުންތޯ ޔުނިވަރސިޓީ ކުރިއަށްއޭގެ ބަޖެޓު މަސައްކަތް އޮތްނަގައި ފެށިގެންނޭ؟ އެ ސުވާލުގެ ޖަވާބު އަޅުގަނޑަށް ބިޑްކޮށްފައިވާ ޔުނިވަރސިޓީގެ ކަމާ ބެހޭ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކުރަމުންދާ އިންތިޒާމުތަކުގެ ވިސްނުން ހުރި ގޮތް، އެކްޝަން ޕްލޭންތަކާ ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު. އެހެންވީމާ، މި ވަގުތު މި ސުވާލުގެ ޖަވާބު އަޅުގަނޑު ނުކުރާނަން ރިޕޯޓު ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މިލަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ރިޟާއަށް.

މިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ހަރުދަނާ އެޑިޔުކޭޝަން މިނިސްޓަރު. އާދެ! އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ޖުނިއަރ ކޮލެޖު ކޮންސެޕްޓަކީ ކޮލެޖުތައް ނުވަތަ ޔުނިވަރސިޓީ ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަތޮޅުތަކަށް ފެތުރުމަށްޓަކައި ކުރީގެ ރައީސް، މުޙައްމަދު ނަޝީދު އުފައްދަވާ ކޮންސެޕްޓެއް. މި ކޮންސެޕްޓުގެ ދަށުން އަތޮޅުގެ އެޑިއުކޭޝަން މިނިސްޓަރު ޝިފާ ނ. އަތޮޅުގެ ޖުނިއަރ ކޮލެޖު ހުންނަންޖެހޭ ތަނަކީ ނ. މިލަންދޫ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އަދި އޮތްނަގައި އެކަމުގެ މަސައްކަތްތަކާ ފުރިގެންދިޔަ. މިއަދު މިލަންދޫގައި 585 ދަރިވަރުން އެ ސްކޫލުން ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރަމުން އެބަދޭ. އަޅުގަނޑު ސުވާލުކުރަން ބޭނުންވަނީ، އޭރުގައި އެ ނިންމުމަށްފަހުގައި މިހާރު އަންނާނެ މި އުފައްދާ އުސްތާޛުންތަކަށް ނުވަތަ މި އެކަޑަމީ ބޮޑުން ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް؟ އެ ވަނަން ބޭނުންވާ އިމާރާތްތަކެއް ހުރިހާ އެއްޗެއްސެއް މިލަންދޫގައި އެބަހުރި. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބު ދެއްވުމަށް ވަރަށް ބޭނުމެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިއުކޭޝަން ޑރ. އިބްރާހީމް ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ފުރަތަމަ؛ ތި ސުވާލުގެ ފުރަތަމަ ބައިގައި ތި ވިދާޅުވި ވާހަކައަށް އަޅުގަނޑު އެއްބަސް. އިތުރުކޮށްދެން ބޭނުން. ޖޫނިއަރ ކޮލީގް އެމް.ޑީ.ޕީ މަޖިލިސްގެ ތެރެއިން އަހިސްތަހިސްތާ ކޮންސެޕްޓެއް. އަޅުގަނޑުމެންނާ މަސައްކަތް ހަވާލުވެވަޑައިގަތީ އެ މެނިފެސްޓޯގެ ތެރެއިން، ކޮމިޝަން މެނިފެސްޓޯއިން އެ އައިޑިއާ ވަދެގެން، އޮޅުވާލައިގެން އަމިއްލަ މި ވަނީ. މިދަންނަވާ ޖޫނިއަރ ކޮލީގު އަޅުގަނޑުމެން، ނޫންތޯ؟ އަޅުގަނޑު ކުރިން ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުގެ ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި ދެންނެވި ފަދައިން، މި ވަގުތު އަޅުގަނޑަކީ ދަންނަވަން ދަތި، މިހަރުދުވަހު ޖޫނިއަރ ކޮލީގު ކުރީގެ ހުރިހާހާ ނުވަތަ ނޫންތޯ. އެކަންކަމާ، އެ ސުވާލުގެ ޖަވާބު އަޅުގަނޑު އަތަކު މި ވަގުތަކު ނެތް. އެކަންކަމާ، އެގެ ޖަވާބު އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތްތަކުން ނިމޭ ހިސާބުން އަޅުގަނޑު އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރަށް އެ ޖަވާބު އެރުވިދާނެ. އެކަންކަމާބެހޭ، މިހާރު އަޅުގަނޑު އަތުގައި އެ ސުވާލުގެ ޖަވާބެއް ނެތް ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ހިތާމަޔާއެކު ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަރީފަށް. ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަރީފް.

ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. މަޝްރޫޢާ ވަޒީރު. މާލީ ތަޢާރަފްކުރެއްވި ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުން ވަކިން ބޯޓު ހޯދައި ކުރުވުން އެބަދޯ. ދާއިރު، މި ތަފާތު އެންމެ މުހިންމު ދާއިރާތަކަކީ އިސްކަންދެވިގެން، އެކަން އަދި ބޭންކްތަކަކުން ފަސޭހަ ލޯނު ލިބިގެން ... ؟ އައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އެއް ސުވާލު. އަހަރު 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ފަޅުރަށްތަކުގައި ބޯޓު ހެދުމަށް އިންސްޓިޓިއުޝަން ގެއިމުކުރުމަށް ހިސާބުގައި އެބަހުރި. ކާރިސާތަކުގައި މި އިންސްޓިޓިއުޝަން ހުޅުވި، ދަރިވަރުންނަށް މިހެންހެން ތަމްރީނު ފުރުޞަތުތައް ލިބިދެއްވާނެތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އިޙްތިރާމްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޑރ. މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެންގެ މުސްތަޤްބަލުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދެކެބަލު. އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ، އިޖްތިމާޢީ ޝުވޫރިއްޔާ
މީހުން ބޭރުން އެންމެ ރަނގަޅު ފުރުޞަތުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ހޯދައިދިނުމަށް ފުރުޞަތު ހުރި ސިޔާސީ
ބާރުވެރި ދައުލަތަކަށް ރާއްޖެ ތަރައްޤީކުރުން. އެކުވެރިކަމާއި ގުޅުންތައް، މި ސަރުކާރު ވެރިކަމާ ހަމަހަމަކަމާއި، މި ސަރުކާރުގެ
ފުރަތަމަ 100 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަނީ މުޅި ރާއްޖޭގައި ޤައުމީ ސިޔާސަތުގެ ނިޔަތް އެކުލަވާލެވިފައި ވަރަށް ކާމިޔާބުކަމާއެކު
ހަމައި ނިންމާލާ. މި ޤައުމީ ސިޔާސަތު އެކުލަވާލުމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު އެބަ އިރާދަ ރާއްޖެއަށް މިހުން
ބޭނުންވާ ދައުލަތަށް. މިގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ޖަމާޢަތުގެ ޙައްޤު ހިމާޔަތްކުރުން، ސިޔާސީ ޝަރީޢަތާ ޢިއްޒަތްތެރިކަމާ
ދައުލަތަކަށް ރާއްޖެ ތަރައްޤީކުރުން. އެހެންކަމުން، މި ޤައުމީ ސިޔާސަތު ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް
މިހާރު ރާއްޖެއަށް ބޭނުންވާ، މިހެން ބާރުވެރިކަން ބޭނުންވާ ދައުލަތަށް ވަނީ ޤާނޫނީ ވެރިކަމަށް. މިގޮތް އެ ދައުލަތަށް ވެސް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤާނޫނީ ވެރިކަމުގައި އެބަހުރި އިންސާފު. ހަމަހަމަކަން ދަމަހައްޓާ ދައުލަތް، އާބާދީ ބޮޑުވާ
ދައުލަތް، ސަލާމަތީ ދައުލަތް، ހަމަހަމަކަން ބާރުވެރި ދިމާވާގޮތަށް ގެންދަވާ ޤާނޫނު އަދި ސިފަކޮށް، ބެލެހެއްޓުމުގެ
އިންސާފުވެރިކަން، އަދި މިގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤާނޫނީ ވެރިކަމުގައި ނަތީޖާ ދައުލަތަށް. އެހެންކަމުން،
މުސްތަޤްބަލުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ދައުލަތުގައި ވެސް، އަދި ބައިވެރިކަމާ އެކުގެ ދަރަނި ސިޔާސަތު ސިޔާސަތުތައް
ހެދުމަށް މަސައްކަތްކުރާނީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޢިލްމުވެރިން ދުވަސް ރާއްޖޭގެ އެންމެ ބޮޑު މިހެން ބާރުވެރިކަމުގެ ހުރި
ދައުލަތަކަށް ރާއްޖެ ހަދައިދިނުން އެ ދައުލަތަކަށް ސިޔާސަތު ޤާނޫނުތައް ފުލުހުން. އަދި ހަމަޖެހިލާ އަޅުގަނޑު ޤާނޫނީ ވެރިކަން
ބާރުން، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެރިޔާ ބާރުގެ އެހެނިހެން 20 މިލިއަން ޑޮލަރުގެ ޚަރަދުކުރެވޭ ވެސް ވަނީ ފައިސާ ހޯދުމަށް
ޖަމާޢަތުގެ ވަޒީފާ ފުރުސަތުތައް، ހަދަރުވެރި ދަރަޖައް، ވަޒީފާ ފުރުސަތުތައް ފަރާތްތަކަށް ހިސާބުކުރުމަށް. އަދި
އެއަށް ބާރުވާ އެކުލަވާ ގޮތުގެ އެހީ ވެސް ފުރުޞަތު ދިނުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ފައިދާ ގެންދިއުމަށް ފުރުޞަތު
ޤާނޫނީ ދަރަޖައާ ބާރުވެރިކަން. އެހެންމީހާ، މި މުސްތަޤްބަލުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި މިހެން ބާރުވާ ދައުލަތަށް
ވިސްނައިދީ އަޅުގަނޑުމެން އަމާޒަކޮށްދޭ ވައްތަރުގެ ހިތް މަސައްކަތްކުރަން. މިދުވަސް ނިޔަ ފުރުޞަތު
އަޅުގަނޑުމެން މި އަމާޒު ހާސިލު ކުރެވޭނެ ދައުލަތަކާއި. އެއީ ފަޚުރުވެރިކަމުގެ ދައުލަތާއި، ފަޚުރުވެރިކަމުގެ ދައުލަތް
ބެލެހެއްޓުން ހިންގާ ބޭނުންކުރާ ދައުލަތާއި، އަދި ސިޔާސީ ދައުލަތާއި. އަޅުގަނޑުމެން ހައްގުޤާނޫނީ ވަރަށް ގިނަ
ވަޒީފާ ފުރުސަތު ފުރުޞަތު މި ބޭނުން ދައުލަތް ފަރާތުން ހަދަން. ފުރުޞަތު ދިނުމައި ވިޔަފާރި
ބެލެހެއްޓުމުގެ އިންސާފުވެރިކަން ގައިޑުލައިން އަޅުގަނޑުމެންގެ މިނިސްޓްރީގެ ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ކުރިއެރުން.
އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރުޞަތު އިޤްތިޞާދީ މުސްތަޤްބަލުގެ ވަރަށް ބޮޑު އެހީތެރިކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭނެ،
ފުރުޞަތު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މަޝްވަރާކޮށް، އެ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގޮތެއް ވެސް
ޤާނޫނީ ނިޒާމެއް ފުރުޞަތު ދައުލަތުގެ ބެލެހެއްޓުމުގެ މިގޮތް ހަމަޖެހޭ މަސައްކަތްތަކުގައި. އެހެންމީހާ، ހަމަ
އިޤްތިޞާދީ މުސްތަޤްބަލު، އަދި ފުރުޞަތުގެ އެހެނިހެން ދައުލަތަކާ ހިސާބުކޮށް ހަދާ އިޤްތިޞާދީ މުސްތަޤްބަލުގެ

ވަރަށް ބޮޑު އެހީތެރިކަމަކާއި އެއްބާރުލުމެއް ލިބިގެންދިޔަކަން އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގައި އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު ފާހަގަކޮށްލަން. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މަސައްކަތްކުރަމުން މި ގެންދަނީ ތި އިޝްތިރާކުކުރެއްވި ވޮކޭޝަނަލް އިންސްޓިޓިއުޓް ގާއިމުކުރުން، އަދި ގާއިމުކުރުމުގެ ކުރިން ވެސް އެ ސަރަޙައްދުގައި، މި ބޯޑުތަކުން ފާހަގަކޮށްދީފައިވާ ތަންގައި ތަޖުރިބާ ދާއިރާތަކުން ޗާންސުނަން ބޭނުންވާ މަސައްކަތްތެރިކަމުގެ ހުނަރާ ގުޅޭ ކޯސްތަކެއް ހިންގުމަށްޓަކައި. އެހެންވީމާ، މިއަދު ތާރީޚްގައި ދަންނަވަން ދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، މަސައްކަތަކީ ވަރަށް ބާރު ސްޕީޑެއްގައި، ވަރަށް ހަލުއިކަމާއެކު ކުރިއަށް އެބަދޭ. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ފުލިދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ ޝަހީމް.

<u>ފުލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ ޝަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. މުޙްތަރަމް އިޙްތިރާމްކުރާ ވަޒީރު. ޖޫނިއަރ ކޮލެޖު ގާއިމުކުރުމުގެ ވައުދަކީ، ފުލިދޫގައި ޖޫނިއަރ ކޮލެޖެއް ގާއިމުކުރުމުގެ ވައުދަކީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވައުދެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަންނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި އެކަން ހިމެނުމަށް އަޅުގަނޑު މިހާރުވަނީ ކުރީ މަސައްކަތް އަދި ކުރިއާރަބަވާ ގޮތެއް ނުވޭ. ފުލިދޫއަކީ އަތޮޅުގެ އެންމެ އާބާދީ ބޮޑު ރަށް. އަދި ސ. އަތޮޅު ތަޢުލީމީ މަރުކަޒު ވެސް ހުންނަ ރަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ ޖޫނިއަރ ކޮލެޖު ގާއިމުކުރުމުގައި ރަށްތައް ކަނޑައަޅުމުގައި ގެންގުޅުއްވާ އުސޫލަކީ ކޮބައިތޯ؟ ޖޫނިއަރ ކޮލެޖު ގާއިމުކުރާ ރަށްތަކުގެ ތެރޭގައި ފުލިދޫ ހިމެނޭތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު. އިޙްތިރާމްކުރާ ވަޒީރު.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ހަޔަރ އެޑިއުކޭޝަން ޑރ. އިބްރާހީމް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް، އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން ޖޫނިއަރ ކޮލެޖު ހުރިން ދެންނެވިން ގާއިމުކުރާނީ ރަށްތަކެއް ބެލިން ކަނޑައެޅި ނުހެއް ނިމޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ރަށްތަކެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޔާޟީކޮށްކި ކަންތައްތަކެއް ހުށަހާން. އެ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން އެއް ކަމަކީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ ދަތުރެއްގައި އެކަމުގެ ކުރިމަތީ ވައުދުވެވަޑައިގެންފައިވާ ނުވަތަ ބޭނުން. އަނެއް ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރިޕޯޓްތަކާއި ސަބް

ރީޖަންތަކަށް ބެލުން. މިއީ ރާއްޖޭގެ ސްކޫލްތަކުގެ ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި، އަދި ހާއްސަކޮށް ކުދި އަހަރުތަކުގެ ބަޔަކުގައި ރިޕޯޓެއް

ހިންގައިފާނޭ، ދުރުން ތިބި ބަޔަކު އަޅުގަނޑުމެން ރިޕްރެޒެންޓްކުރާއިރު ކަންތައްތައް ހިނގާނެ. މި ކަންތައްތައް

ރިޕްރެޒެންޓްކޮށްދިނުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރަމުން މި ގެނދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑަށް ވަކި ރަނގަޅު އަދި

އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަންތައްތަކުގެ ފޯކަސްކުރުމަށް އަޅުގަނޑަށް ކަންތައްތަކާއި ވަކި ރަނގަޅު މި މަސައްކަތުގެ ތަފާތުތަކުގައި އެހެން

ދަރިވަރުން އަޅުގަނޑަށް ދަތިވެއްޖެ. އެއީ ޓީމުވަރކުން ނުކުމެވެއްދޭ އަޅުގަނޑަކަށް ހިތަށް އެކަން އަޅުގަނޑަށް

ހާމަކުރަމުންދާނެ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެއްވަރަކާ ހުރިހާ ސަރަހައްދެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ފަސޭ

ފަހަރުގައި އަހަރުން 1 ކޮލެޖު ދޫރަކު 5 ފަހަރަކާ، އެއް ވަޑައިގެން ކަމަށް ބޭނުންވާ އަދި ކޮލެޖު ދޫރަކު

ނުވެއްޖެ. އެހެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުލިބުނުކަމުގެ ވިސްނުން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ހުރިހާ، އަޅުގަނޑުމެން މި

ކަންތައްތައް ވަކި ޕޮލިސީއެއްގައި، ވަކި ގޮތަކަށް މިކަން ހުރަސް ބޭނުންވާނެ. ފަސޭ ސަރަހައްދުއެއްގައި، ފަސޭ

ގޮތްތަކުގައި ފަސޭ ވަކާލާތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައްކާތެރިކަން. އެހެންނަމަވެސް އެއީ އަޅުގަނޑަކަށް ހިއްސާވާ

އަޅުގަނޑުމެން މިއަދުގެ މާހައުލުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް މިހާރު ކަންހުރިހާ ބޭނުންވާ ގޮތެއް ހުށަހެޅިއެވެ. އަޅުގަނޑުމެން

ބޭނުންވާ ހަމަ ހުރިހާ ޕްރޮވިންސްގައި ސްކޫލް އެކު ދަ އަށް ޕްރޮވިންސް ތަން އިލާހީކަން، ހުރިހާ، ކޮލެޖު

ދޫރަކު ކޮލެޖެއް ގޮތުގެ ކަމުގައިވިޔަސް. އަދި މޮޅެވިފައި ޓީމު ބަޔަށްތަކެއް ކަމަށް ވިދާޅު، ހުރިހާ ކޮލެޖު

ޕްރޮވިންސްގައި އެއް ގޮތުގެ ކަމުގައި، ތަޢުލީމާ ހުރިހާ ޖަވާބުދާރީ ހުރިހާކަން ޕްރޮޖެކްޓް، ޖިންސާބާރު ބަޔަކު އެ ތަކެތި

ތެރެއިން ތަޢުލީމު ހަސިލުކުރާ ނުރަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ސަރަހައްދު ޖަވާބުގައި ދަރިވަރުން ޗޯއީ،

އަޅުގަނޑުމެން ރިޕްރެޒެންޓް ކަންތައްތަކުގެ ތަރައްގީއަށް ހަރަސްކުރުމުގެ ފަރުދުތަކުގެ ތަރައްގީ އެ ހުރިހާގައި

ޗެޕްޓަރ ކޮލެޖު ހިންގައިފާނޭ، ދުރުން ތިބި އަޅުގަނޑު ރިޕްރެޒެންޓް އެއްކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް

ފައިދާ ޖާގަފުޅުވާ ނުކުތާ އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ އިޖާބަދޭކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިސާޗާއި ވަރަކަތްތައް:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިޢުތިރާފު ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ރިޕޯޓްއާއެކު ވިދާޅުވި ދާއިރާގެ އިޢުތިރާފު މެންބަރު

ހަސަން އަފީފް

<u>ވިދާޅުވި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން އަފީފް ވަރަކަތްތައް:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިޢުތިރާފު ރައީސް. މަޖިލީހާ އިޢުތިރާފު މިނިސްޓަރު. އަޅުގަނޑު މިނިސްޓަރު ކޮލެޖު ބޭނުންވާ

ސާވޭތަކާ، މަނިކުފާނު ދެންމެ ވިދާޅުވެއްޖެ ހުރިހާ އެއް ތަނަކާ ކިޔުމުގެ ހަމަ އެޖެންސީތަކުން ދެއްވާ ލާރި

ދެއްވުމުގައި ރިޕޯޓުތަކަށް ބަލައިލެވުނު ކަމަށް. އަޅުގަނޑުގެ ސާވޭއާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ 87 ދާއިރާ އެބަހުރި

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާ ތަޢާރަފުވެފައެވެ. މި ކޮންމެ ދާއިރާއެއްގައި ވެސް ހަމަ މިކަމަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކެއް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ އިންސާފުވެރިކޮށް މިކަން ގެންދެވޭނީ މި 87 ދާއިރާއަށް ވަކިކޮށް ވިސްނައިގެން. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ވަކިކޮށް ވިސްނުން ގެންދެވޭނެތޯ؟ ދެން ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ވޯކްޝޮޕްތައް ބޭރުރާއްޖެތަކުގެ ތަޖުރިބާ ހާސިލުކުރަން ތަޢާރަފުކޮށް އަދި ފުރާދުވަސް ވިސްނުންތެރިކަމާއި، ހާސިލުކުރަން އެކަމާ ބޭނުންވާ އެއް ދާއިރާއެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވިސްނަނީ، ދެރަ އިންޖިނިއަރުންގެ އިޖުތިމާޢީ އިންޖިނިއަރިންގެ. މި ދެ ދާއިރާއިން މުޅިން ބަދަލުކުރުމުގައި ތަރުތީބުން ދަރުމަވަންތަ ކަނޑައެޅޭނެ ވިސްނުންތަކެއް ގެންގުޅުއްވާނެތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޙީދު، ވަރަށް ކުރުކޮށް، އަޅުގަނޑު އަދި އެއް ފުރުޞަތު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަރުވަން ބޭނުން. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ވަޙީދު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހަޔަރ އެޑިއުކޭޝަން ޑރ.އިބްރާހީމް ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކުރުކޮށް އަޅުގަނޑު ޖަވާބުދެއްވާނަން މަސައްކަތްކޮށްދޭނަން. މި އިސްލާހުތަކުގެ ދެ ކަމަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކޮށްދެއްވާ ރިޔާސަތުކޮށްދޭނަން. ދާއިރާތައް ކަނޑައެޅުން، މަޖިލީހުގެ 87 ދާއިރާ ތަޢާރަފުވާއިރު އަޅުގަނޑު ހަނދާނުގައި ބަހައްޓާނަން. ދެން އިންޖިނިއަރުންނާއި އަދި އެހެންރަށްރަށުގެ އިންޖިނިއަރުންގެ ދާއިރާއިން ވެސް ދުރު ބޭނުން ވިސްނުން، އެހެންރަށްރަށުގެ އިންޖިނިއަރުންގެ ދާއިރާއިން މިހާރުވެސް ކޮންސެޕްޓް އެބަ ހުރޭ އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، ދެން އިންޖިނިއަރުންގެ ދާއިރާއިން އަޅުގަނޑު ދެކެނީ މި ވިދާޅުވާ ދެންމެގެ ކޮންސެޕްޓް މިހާރު ހުރީގޮތް، ނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ އަދި ބޮޑުކޮށްލަން. އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުގައި ވިއްޔާއެއް މި ވަގުތު އެ ދާއިރާގެ ކޮންސެޕްޓް ނުހުންނާނެ. އެހެންނަމަވެސް، މުސްތަޤްބަލުގައި މި ވިދާޅުވި ނުކުތާ އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާނުގައި ބަހައްޓާނަން، އެގޮތަށް މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާނަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޙީދު. ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޒާހިރު.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، ހަރުކަށި ދުވާރު ކުރިއަރުވާ ވަރަށް ގިނަ ދިވެހިން އުޅޭ ދިމަދިމާއަށް އެބަ ވަޑައިގަންނަވާ ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރައްވަން. އެއީ އެކި ދިމަދިމާ އަށްވަޑައިގަންނަވާތީ އޭރު، ތޫނިއްސާ ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ވަރަށް ގިނަ ކުދިން ބޭނާ ވާހަކައެއް މިންގަނޑަކީ ކޮބާތޯ ކޮޅުފަހަނގަލުގަ ނުބުނެ ތަކެތި ވާހަކަ ދެއްކެވި. ފުރަތަމަ ގޯތި ނިމޭނީ ހަމަ ހަވާލުކުރައްވާ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު މިޖެހޭނީ ކޮބާ. މި ބޭނުން ކަމަކީ ހަވާލުކުރައްވާ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު ވިދާޅުވެދެއްވުން. ދެން ދެކޭ ތަނަކީ އިސްވެރިޔާ ހާސިލުކުރައްވަނީ ކޮބާ އިސްތިޤާމަތް ނެތް ޓަކައި މިކަމާ ސުވާލު ކޮން ސަރަހައްދެއް ތަޢާރަފު ކުރާނީ؟ މިކަން ސުވާލު. ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހަޔަރ އެޑިޔުކޭޝަން ޑރ. އިބްރާހީމް ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން ސުވާލެއް މި ކުރެއްވީ. ފުރަތަމަ ސުވާލުގެ ޖަވާބަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތުގަ އެ ޑޭޓާއެއް ނެތް. ރާއްޖޭގައި ހަރުކަށި ދުވާރު ގެންގުޅޭ ފޯރުކޮށްދޭ ކަމަށް ހަމަ ތަޢުލީމު ރާއްޖެއިން ބޭރަށް އަންނަނީ ކޮން ޤައުމުތަކަކުންކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ހޯދައިގެން ނުވޭ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ސުވާލަކީ އެއީ. އަޅުގަނޑުމެން ދަނެގަތުމަށް ޙަޤީޤަތުގައި މިކަން ކުރަން ބޭނުމެއް ނުވޭ. ވަކި ތަޢުލީމެއް ކުރިއަށް އަންނަ މީހުންގެ ތަފްޞީލު ދޭ ހަރުކަށި ދުވާރު ތަޢުލީމުގެ ޚިދުމަތް އެބަ ހުރި. އެހެންވީމާ، ވަކި ދާއިރާއެއް ކަނޑައެޅިފައި ނުވޭ، މި މަޝްރޫޢުގައި ހުރި އަޅުގަނޑު ވަކި ސަރަހައްދެއް ނޫން ވަކި ތަޢުލީމުގެ ވާހަކަ، ނަމަވެސް ދެންނެވީމަ އަޅުގަނޑަށް ހިފޭ ވަރަށް ޖަވާބުދާރީ ކުރެވޭ ގޮތަކަށް ވާނެ ހެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު؛ އަޅުގަނޑަށް އަޑުއިވުނު ގޮތުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެއްސެވި ސުވާލަކީ، ހަރުކަށި ދުވާރުގެ މަދުރަސާތައް ހުރިގޮތުގައިތޯ، މަތީ ތަޢުލީމު ދޭ ތަންތަން އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ހުރިގޮތް ނޭނގެނީތޯ؟ އެހެނަ ތަންތަނަށް ދިޔައިންނާއިތޯ އެ ތަންތަނަށް ދަނީ؟ އެ ތަންތަނުގައި ދިޔައިން ނުބައި ކޮންކަމެއްތޯ؟ އެނބުރި

އަދިވެސް ދެންވަނީ ކިހިނެއްތޯ؟ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް އެކަން އެނގިވަޑައިގަންނަވާތޯ ފާހަގަކުރައްވާ؟ އަޅުގަނޑު ހިތުން އެއަށް ސާފު ޖަވާބެއް އަޅުގަނޑުމެން އެދެން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހަޔަރ އެޖުކޭޝަން ޑރ. އިބްރާހިމް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސުވާލު އަޅުގަނޑަށް ކްލެރިފައިކޮށްދެއްވުމަށް ކަމަށްބަލަނީ. އޭގެ ޖަވާބަކީ، އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާ އަދި ނޫނޭ އިނގޭތޯ. އެއީ ފުރަތަމަ ސުވާލުގެ ޖަވާބު. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ކުރުކޮށް އެ ދިޔައީ. ދެވަނަ ސުވާލަކީ މި ވިދާޅުވި ލޯން ސްކީމާ ގުޅޭ ސުވާލު. އޭގެ ޖަވާބަކީ އާދޭ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ވާ ގޮތަކީ، ލޯނުގެ ފުރުސަތު ދޫން މި އޮންނަނީ ވަރަށް މަދު އަދަދަކަށް ބައެއް ފަހަރު. އެކަމަކު ޝަރުތު ހަމަވާ ވަރަށް ގިނަ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ، ކެލާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ މައްސަލައެއް އެބައޮތް. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް ފާހަގަކުރައްވައިފައި ނުވާތީ، ފިޔަ ވިދާޅުވި، މި ބާއްޖަވެރިއަން ތަންތަނުން ހަދާކަށް ފުރުޞަތު ދިރިއުޅުން މިހުން އަންނަ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ކެލާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮންމެ ދުވަހަކު ނޫސްތަކުން މި ހަބަރުތައް، އަޅުގަނޑުމެން އަޑުއަހާ މި ޖަޒީރާގެ ހުރިހާ ގޮތުގައިވާ ބީޗްތަކުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގިގެން މި ދަނީ އެބައި ދިވެހިންނެއްގެ ފޭރާ ގޮސްފައި އޮތްކަން ނޭނގޭތީ މަޖުލިސްގައި އަދި އެހެނިހެން ތަންތަނުގައި. އެހެންވީމާ، ވަޒީރަށް މި ހަބަރު އިވިވަޑައިގަންނަވާތީވެ އެ ވާހަކަ ސަމާލުކަމަށްގެނެސްދެނީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު؛ މި މަޖިލީހުގައި އިތުރުފުރުސަތެއް ނުހުންނާނެ އިނގޭތޯ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހަޔަރ އެޖުކޭޝަން ޑރ. އިބްރާހިމް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި ދޫކޮށް މައްސަލައިގައި ފުރުޞަތުދިނުމުގެ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ތަޢުރީފް ވެސް އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު މިތާނގައި އިޝާރާތްކުރި ގޮ ހަމަޖެހުން. އެއީ މަޖިލީހާއި ދުރު ހަތަރު ބުޅިގަމާރާ ގުޑޭކަމެއް ނުއެންމާ މިނިސްޓަރަށް މި ރިޕޯޓު ނުއްވާ ވާހަކައެއް. އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރާ ތަފާތު ވާހަކަ. ދެއްކެވީ މިކަމާ ބެހޭ މަޖިލީހުގެ ހުށަހަޅުއްވުމާ ހަމައެކަނި ސަރުކާރު މަދުރަސާ ޓީވީއެއް ހަމައެކަނި ބާރުއަޅުއްވަން. އެއީ މަޖިލީހުގެ ސަރުކާރާ ދެ ތަފާތު ވާހަކަ ބުނެވޭތޯ. އަމާޒެއް ބައްލަވާ ހަދާ ބަލަން. އެހެނީ ފިޔަވަޅު ވެސް ވަޒީރު ނަމަވެސް ހަމައެއް ނުވާނެ. މައިލާސް ނުކުޅިނަސް ވަޒީރު ހަމަޖެހުމަށް މި ވަގުތު ހުރި. ވަރަށް ބޭނުންވާތީވެސް މާފަތް ވެސް ދެއްކެވި.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އާބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު މިހާރު ޖަވާބު މިދަނީ އަޅުގަނޑުމެން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑު ޖަވާބުގައި ރިޕޯޓުގެ އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުން ފުރިހަމަކޮށްދީފައި ވާ ތަނެއްނުވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ދެންމެ މި އިސްލާމީ ވުޒާރާއާއި ބެހޭގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުން ފުރިހަމަކޮށްދީފައި މި ވަގުތު އަދި އަޅުގަނޑުމެން ނުދެން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭތޯ ފުރިހަމަކޮށްދީފައި އެ ޤާނޫނީގޮތުން ލިބިފައިވާ ހައްގު. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެދިއްޖެ ޒަމާން ބިނާވަމުން ގެންދާ ކޮޅުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމަލު ނުކުރޭ އިނގޭތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ތަނުގައިވެސް ކުރީގައި އެ މަސައްކަތެއްކުރެވޭ ކުރެވެން. އެހެންނަމަވެސް، އެ ކަންތައް ނުކުރޭ. ސަރުކާރުން އަޅުގަނޑުމެން މި ދީ ދީން ސިޔާސީ ސަރުކާރުން ދީ ކުރިންގެ ކަންތައް އަޅުގަނޑުމެން އަމަލާ މި ހެނަސް. އެހެން ދީ ތަންތަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އެނގޭ. އަދިއެކު ހަރުދަނާ ބިނާކުރަމުންދާ ފަރާތުން ބިނާކުރަމުންދާ ތަންތަނާ ކޮށް ތަންތަނެއް ކަމެއް، އަޅުގަނޑުމެން

އަތުގައި އެ ބޭބޭއާއި ސުރޫރު. އެ ބޭބެ ކަލޭފާނުބޮޑުކަމުގެ މަސައްކަތަށް އަޅުގަނޑުމެން ފިސޭދިން އެބަ ހިނގަން.
މުޖުތަމަޢު ވެސް ކުރިއަށްދާ ސަރުކާރުގެ އެކުލަވާލައިގެން ސަރުކާރުން ރަނގަޅު ފަރާތްތަކާ ބޭބޭ ކަލޭބޭފުޅުން، ބޭބޭބޭފުޅުންގެ ތަރުހީން
އެ މަސައްކަތްތަކުގެ ބޭބޭ އެއްކޮން، އަދިއްޔާ ފަރާތްތަކުން ވެސް ހިއްވަރުދޭ ކުންކުން ތަރައްޤީގެ ބޮޑުން އެއީ
އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ކުރަމުންދާ މަސައްކަތެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ޚިޔާލު އާދަ އަޅުގަނޑު ތިބޭފުޅުންނަށް
އެނގޭ، އަޅުގަނޑު ދެންމެ މިދެންނެވި ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ސްކޮލަރޝިޕާއި ކޯސްގެ ފުރުޞަތު
ދިނުން ދަރިވަރުން ހިތްވަރާ ޤާބިލުކަމާއި ހިތްވަރުދޭ ކޯޗުތަކަށް. އެހެންވީމާ، އެކަންކަމުގެ ބޭނުމަކީ މިވިދާޅުވާ
ކަމަކު ބޮޑުކޮށް ހުރި ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އެނގިފައެއް, ފާހަގަކޮށްލެވިފައެއް ނެތް. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުރިން
އިޖްތިމާޢީ ވުޖޫދު ކުރި ސްކޫލަކުން ޤަވާޢިދު ދިނުމަކުން ކަންކަން ނިންމުމުގެ ކުރިން. މިބޭފުޅާގެ ދެކެވޭ ސްކޫލުގެ ޤަވާޢިދު،
ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ކުދިން ފާހަގަކުރި ކުރިމަތިލާފައިވާ ކަރުދާސްތައް. އެހެންނަމަވެސް، ފާން އަޅުގަނޑުމެން މި ދުވަހު ވަކި
އަދަދަކަށް ވާތީ ފާހަގަ ފުރުސަތު ނުލިބޭ. އެހެންވީމާ، ބައެއް ފަހަރު މިވިދާޅުވާފަދަ ސިޔާސީ ބަޖެޓް ބޭނުން ކުރިއަށްވާ،
އެހެން ޢަދަދު ނޭނގިސްފައި ލިބިގެންދިޔަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ސަރުކާރަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަ
ދިނުމުގައި އެބަހުރި ބަޔަކު ލިޔުއްވުންތަކުގައި ޢުޒުރުތަކެއް ހުރި. އަޅުގަނޑު މިހާރު ހުށަހަޅާ ޤައުމީ ވަރަށް ބޮޑު ތަން
ތަނުގެ ޤާނޫނު. އެހެންނަމަވެސް، މިދިޔަ ދުވަހު ޤާނޫނީ، ސަރުކާރު ހަމަވުމަށް ފާހަގަ ހުރިހާ ނުވިބޭފުޅުން ދިޔަވަނީ.
އެކަމަކު ދެން ޤާނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިއަށް ކަލޭ ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކާނޫނު ފުރަތަ ވެސް ފާހަ ދެވޭނީ
އެފަހަރަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުރި ފައިސާއަށް މައްސަލަ ބިލާއިން ހިނގައިދާ. އެހެންވީމާ، އެއީ މި ދިމާވާ ކަމެއް.
އެމް.ޑީ.ޕީ.ގެ ސިޔާސީ އެޖެންޑާ މިޔަދުދެން ފަހުން އެމް.ޑީ.ޕީ.އާއި ވިޔަސް، ފަހަރެއް ސަރުކާރު ޑީ.ޑީ.ޕީ
އެންމެން. އަދި ސިފައިގެ ބޭރު ލިބިގެންދިޔަ ފަހުން ގައުމަށް ޑީ.ޑީ.ޕީ.އާއެކު ހުށަހެޅީ، އެމް.ޑީ.ޕީ.އާ ހަމަ ބާރު.
އެކަމަކު ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް އެމް.ޑީ.ޕީ.އާ ބާރު. އެމް.ޑީ.ޕީ.އާ ބާރު، އެހެން އާދައިގެ އެހެން ބާރު
އެއް ކަމެއް، އެ މަޖިލިހަށް އެ ފާސްކުރުމަށް ހިއްސާކުރަމުންދާއިރު ހުރި އެ ފާސްކުރުމުގެ ސަރުކާރުން ގޮތުގެ
މަޖިލީހުގެ، ކުރު ކުރަން ވަކިން ރައްޔިތުން ރާއްޖެތެރޭގެ ހުކުމްދޭ އާއްމުކޮށް އިޖްތިމާޢީ ވުޖޫދަށް ހިފި
އަންނަ ރައްޔިތުން އެ ދަރިވަރުންގެ ހިތާމައާ ގުޅިގެން ކޮށްލައިގެން. އެއީ ގައުމީކަން ބާރު އެންމެ ބާރު ދީ ކަމެއް.
އެއްޗެއް އެހެން ކަންތައްތައް ވެސް ހިނގާ ހުރިހާ. މިފަދަ އަޅުގަނޑުގެ ވިސްނުމަކީ އިޖްތިމާޢީ ވުޖޫދަކަށް...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ކުރީގެ ދައުރުގެ އިޖްތިމާޢީ ވުޖޫދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް މިނޫނީ، ސަރުކާރު އިލްތިމާސަކީ މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށް ސުވާލުކޮށްލެވޭނެތޯ. އެއީ މި މަޖިލީހުގައި ދައްކާ ވާހަކައެއް ގުސްތާޚްވެރިކަމުން ދާދި. އާސަ ނުހުއްޓުވީ؛ އާސަ ކޮންދާއިރާއަކަސް ހުއްޓުވީ؟ ސަރުކާރު އިޢުތިރާޟް. އަޅުގަނޑު މިހާރު ސަރުކާރު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ސުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ސުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ސުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ސުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، އާދެ، ސުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ސުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ސުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު، މި މަޖިލީހަށް ވަޑައިގެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވީތީ ޝުކުރު ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ސުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

{ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަފީފު ރިޔާސަތާ ހަވާލުވެވަޑައިގަތުން}

8. އިޤްތިޞާދީ ބަޖެޓް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަމުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި އެނބުރިލާނީ އެޖެންޑާ ނަންބަރު 8.

-8.1 އިޤްތިޞާދީ ބަޖެޓް. 8.1 ގައި މި އޮތީ، ދަނގެތީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، މަސްދޯނިފަހަރާއި، ބިޔުންނާއި ދުވާ އުޅަނދުފަހަރާއި، ޖެއްސިކޮށްބުން އުޅުވާ އުޅަނދުފަހަރާއި، އޮޑިދާ އުޅަނދުފަހަރާއި، ބޯޓު ދަތުރުކުރާ އުޅަނދުފަހަރު ފަހަރާ އުޅަނދުތަކުން، އެ އުޅަނދު ފަހަރުކުރުމުގައި ޖެހޭ ގޮތުން މަސައްކަތްކޮށްދޭ ފަރާތްތަކުން ދައުލަތުގެ އިޤްތިޞާދު ނަފާތަކަށް އުފެއްދޭ ބަރަކާތަށް ސަރުކާރުގެ ބަދަލުތަކަށް ގެނައުމަށް ހިނގައިދާނެ ގޮތްތަކާއި، އެކަމަކު އިޤްތިޞާދު ދައުލަތުގެ އިޤްތިޞާދީ ބަދަލުތަކާ ދޭތެރޭގެ ކުރުމުގެ ވަކި ގޮތަކަށް ކަމެއްކުރުމުގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވި ގާނޫނު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ގޮތުގެ އިޤްތިޞާދީ ބަޖެޓް ކުރިއަށްގެންދަން މި ފުރުސަތު. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފުރުސަތަށް އެދިވަޑައިގަތުމުގެ ފުރުސަތު މި ހުޅުވައިލަނީ. އާދެ! މި ގޮތުގެ މަޖިލީހުން ހުށަހެޅުއްވުން އަޅުގަނޑު ދަނގެތީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒްއަށް ފުރުސަތު އަރުވަން.

ދަރުސްގެ ޤާއިދާގެ ގޮތުބަދަލު މުޖުތަމަޢު ނާޖިޙު ވަރަކަތުއްލާހުވިން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާލާއިރު ގެންދާ ދަރުސްތަކާއިމެދު. ދީނީ؛ މިއީ ވަސްތޫރީ ގާނޫނާއި، މިނިސްޓަރު ދުސްތޫރު ދުސްތޫރީ ގާނޫނާއި، ޖުމްހޫރިއްޔާ ދުސްތޫރު ދުސްތޫރީ ގާނޫނާއި، ޤާނޫނު ދުސްތޫރީ ގާނޫނާއި، ބޭނުން ދަސްކުރުވާ ދުސްތޫރީ ގާނޫނު ފަރާތް ގެންދިއުން، އެ ދުސްތޫރު ފުރިހަމަކުރުމުގައި ހަމަޖެހޭ ގޮތުން ވަސީލަތްތަކުގެ ތަމްރީނުގެ އިދާރާތައް ނިޒާމުން ގެނދިއުން ސަރުކާރުގެ ސަބަބުން ކަނޑައަޅާ ގާނޫނީ ވަކިކުރުމާއި، އެފަދަ އިދާރާތައް ތަމްރީނުގެ އިދާރީ ބާރުތަކުގެ ބޭނުން ކުރުމުގެ މުސްތަޤްބަލު ފުރަތަމަ ގާނޫނުގެ މަޤްޞަދުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހުށަހެޅި ގަބޫލުކުރަން. މި ގަބޫލު؛ މަސްދަރީ ފުރިހަމަކުރުމާއި، ޖުމްހޫރިއްޔާ ދުސްތޫރު ދުސްތޫރީ ގާނޫނާއި، ޤާނޫނު ދުސްތޫރީ ގާނޫނާއި، އަދި ބާރު ތަރުތީބުކުރާ ދުސްތޫރީ ގާނޫނު ފަރާތް ގެންދިޔުމަށް ކަނޑައެޅުނު ތަރުތީބުގެ މަޤްޞަދު ބާރު ކަނޑައެޅުމަށް ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުގެ އިދާރާތަކުގައި އަޅުގަނޑު ތަޢާރަފު ކުރީ. މިފަދަ ހަރަކާތް ތަމްރީނުގެ ބޭނުން، އެ ދުސްތޫރުގެ ވަކިކުރާ ކަމަށް އެއް ވަރަށް ޤާނޫނުގެ އެއްބަސް ޝަރުޠު ކަމަށް ފުރިހަމަ ކުރެވިދާނެ ގާނޫނުތަކާއި ބެލުމުގެ ބާރު ބޭނުން. ދެ ވަނަ ކަމަކީ، އެ ހަރަކާތަކީ ރަނގަޅަށް ދުސްތޫރީ ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ވަކިކުރާ ގޮތް، އެކަން ކުރަމުން ބޭނުންވާ ހަރަކާތާއި ފަރާތްތަކުގެ ވަސީލަތް އެއްބަސްވުން. 3 ވަނަ ކަމަކީ، މިދިޔަދުވަހު ތަކުގެ ހަރަކާތައް، އެކަން ކުރާއިރު މަސްލަހަތު ކުރި އަތޮޅު އެމްޑީޕީ. 4 ވަނަ ކަމަކީ، އެ ދުސްތޫރު ފަރާތް ގެންދިޔުން ދިރާސާ ކުރުމުގެ ޝަރީޢަތުގެ ކަންތައް، އިދާރީ ގަވާއިދު ބަދަލުކުރާ ކަމަށް އެދެން. އެ ގަވާއިދަކީ އެއްބަސްވެވުން. އަދި އެ ގަވާއިދުގެ މަސައްކަތް ބޭނުންކުރާ ފަރާތް ބަހާލުމުގެ ދިރާސާކުރި، އެ ގަވާއިދުތަކަށް ބަދަލު ގެނައުން ކުރަނީ އެއް އެންމެ މަސައްކަތް ކުރިއަރާ ނިޒާމެއް އެއްނޫން. ފަރާތް އަދަދު ދުސްތޫރުގެ ރައީސްކުރުމުން އެ ރައީސް ފަރާތް ރައީސް ޤާނޫނު. އެ ދުސްތޫރުގެ މަސައްކަތް ބޭނުންކުރުމަށް ފަރާތް ބަހާކުރާ ދިރާސާ. ފަރާތް ބަހާ ގަވާއިދުގެ ވަސީލަތް. އެ ދުސްތޫރު ބޭނުންކުރާ ފަރާ ފަރާތް ދިރާސާގެ މަސައްކަތެވެ. އަދި އެ ރައީސް ފަރާތް އަންނަ ކަމަށް ސުވާލުތައް ފަރާތް ގާނޫނު ޤާނޫނީ. އެއީ ދުސްތޫރު ފަރާތް ދުސްތޫރު ފަރާތް ދިރާސާ ގެންދިޔުމުގެ ހުރިހާ ހަރަކާތް ރިފޯމް އިސްލާހު، އަދި ފަރާތް ދުސްތޫރު މަސައްކަތް ބިނާކުރާ ގާނޫނު ބިލުގެ ނަމަ، އެކަން އަދި އެއީ އިސްލާހު ބަދަލު ދުސްތޫރު ޤާނޫނުކުރި ކަމެއް. ދުސްތޫރު ފަރާތް ދުސްތޫރު ފަރާތް ދިރާސާ، ފަރާތް ހުށަހެޅުން ނަމްގެން، ފަރާތް ބެލުމުގެ ތަފާތު ނަމް، އެކަން ދުސްތޫރު ޤާނޫނު ޤާނޫނީ ގާނޫނު ޖަނަވަރު ކަނޑައެޅިފައި އަދި މިހާރު. އިންސާނީ ޙައްޤު ދިވެހި ކަމަކީ ދިރާސާ ފަރާތް އަނބުރާ ސަރަޙައްދު ސަރަޙައްދު ނުވަތަ އަސާސީ ޙައްޤު، އެއީ އަރުވައި އިންސާނީ ދިރުން ޤާނޫނީ ސިޔާސީ މަދަނީ ވަކި. ބާރުތަކަށް ކާބު މަސައްކަތް. އެއީ އެއީ އަސާސީ ބަހައިގެން ދިވެހި އިންސާނީ ޙައްޤު. އިންސާނީ ނުވަތަ އަދި މާ ގެ. އެހެން ޖާގަނުލެއް ބެހޭ ބާރުތައް ބިނާކުރުމުގެ އެއްގަނޑު ވެސް، ފުރިހަމަ ވެސް ނޫން. ޤާނޫނު އިން 12 ވަނަ މާއްދާގެ ޝަރުޠު

ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ ހަބަރުތަކަށް ބަލައިލިއަސް، 10 ވަރަކަށް އުމުރުގައި މި ވަނީ މިކަން ދިމާވެފަ. އުމުރުން ވަރަށް ކުޑަ ކުދިންގެ ކުރިއުނގެނުމުގައި ސިފައިން ފަސް އިސްލާމްދީނީ މީހުން ސަލާމަތްކުރުމަށް. އަނިޔާ ސަލާމަތްކުރުމަށްޓަކައި ނޫން. މުޅި ސަލާމަތްކުރުމަށް ފަސް ނޫން. އަދި އެއްފަހަރު ކަމެއް އެކަމެއް ކުރަމުން ކުރީގެ ކަމެއް ހުއްޓުން ގެނެސްދިނުމުން. ކަމެއް ކުރުމަކީ ބަލައި ދިނުމުން. ނުވަތަ ފަސްކުރުމަކީ ހަމަގައިމުވެސް ދިނުމުން. އުނދަގޫ ވަރަށް ބޮޑު ގޮތުން ފުރުސަތު ކޮންމެ މީހަކު ފަސް ދިރާސާކުރެވިދާނެ. އަދި މިއީ އެއްބާރު ބައެއްގެ ދިރިއުޅުމާ ގުޅުވައިލާ ކަމަށް ވާއިރު، މިކަމަކީ ކަމެއްގެ ތެރެއިން ފާހަގަކުރެވޭ ކަމެއް ނުވަތަ ވާހަކަ، ފަހަރު އަދި ކުރިން ކުރި ގޮތް ބަދަލުކުރުމުގެ ގޮތުން ސަލާމަތްކުރުމުގެ ނިޒާމު ނުވަތަ ކުޑަކުދިން ދިނުމާއި ހެދުން، އަދި ފުރުސަތު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ހުރި ކުދިން ކުޑަކުދިން ސަލާމަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު ބަދަލު ކުރުމަށް އަދި ކުޑަކުދިންނަށް ހުރި ހަމަހަމަކަމުގެ ގޮތުން ކުރެވޭ ކުށުގެ ކަމުގައި ބެލެވޭ ކުށެއް ކަމުގައި ބެލުން ކަމެއް ހިންގުމުގެ ހައްޤުތަކުގެ ހިމާޔަތް ހޯދައިދިނުމާއި ސަލާމަތްކުރެވޭނެ ގޮތް ބަލާ ބައެއްގެ ސަލާމަތަށް ޓަކައި ހުރި ޤާނޫނީ ބަދަލުތަކުގެ ދާއިރާގައި ހިމެނޭ ކަންކަމަށް ވެސް ކުދިންގެ ހައްޤުތަކަށް ހިމާޔަތް ކުޑަކުދިންގެ ފުރުސަތުގެ ކުރިއަށް، މި ސަލާމަތްކުރުން ހަމަޖެހިފައި ވުމަށް ޤާނޫނު ބަދަލު ކުރުމަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ޖުމްލަ 15 މިނެޓުގެ ފުރުޞަތެއް ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. ދެން މިހާރުން ފެށިގެން ބޭނުންކުރެއްވިދާނެ. އަދި ބަހުސް ހިނގަމުންދާއިރު ފަސް އާ 15 މިނެޓުގެ ތެރޭގައި ވަގުތު ބޭނުންކުރެއްވޭނެ. މިހާރު މި ގެންދަނީ ބަހުސްކުރުމަށް ފުރުސަތު ހުޅުވާލެވިފައި މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، މެންބަރުން އެދިވަޑައިގަތުމަށް؛ އާދެ! ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ، ދަނގެތި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދަށް.

ދަނގެތި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މި މަޖިލީހަށް އަޅުގަނޑު މި ހުށަހަޅާފައި ވަރަށް ގިނަ ސަބަބުތަކާއި ހުރެގެން. އާދެ! އެންމެ ބޮޑު ސަބަބަކީ ވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ، ދަނގެތި ދާއިރާއާ ގިނަ އަދަދެއްގެ

މަސްވެރިންނާއި ކަނޑުގެ އުޅަނދުފަހަރު ގެންގުޅޭ ބައެއް. އެއަށްކަމުން، އެ އުޅަނދުފަހަރުގައި މީހުންނަށް ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގައި ދިމާވާ ތަކުލީފުތަކުގައި ޚިދުމަތް ހޯދުމަށް އަޅުގަނޑު ގަވާއިދުން ބަލާ ތަނަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އެގޮތުން، ދާދި ފަހަކުން އަހަރުގެ 90 ދުވަހުގެ މަސްދޯނިޔެއް ބ. އަތޮޅުގެ ފަރަކަށް އަރައި ހަލާކުވެގެންދިޔަ ހިތާމަވެރި ހާދިސާއާއި އަޅުގަނޑު ފުރަގަސްދީގެން ބަލަންޖެހޭ ހާދިސާއެއް. އާދެ! މި ހާދިސާގައި އެ ދޯނިގައި ގޮތުގަނޑެކަން ތިބި ފަހަރަކަށް އާއިލާގެ މީހުން ތިބި. 90 ދުވަހުގެ ދޯނި، މަސްދޯނި ބ. އަތޮޅުގެ ފަރަކަށް އަރައި ގޮތުގަނޑެކަން 48 ގަޑިއިރު އެ ދޯނިގައި ތިބި ފަޅުވެރިންނާއި ދޯނީގެ ވެރިން ރައްޔިތުގެ އަޑު ކަނޑުމެއް ނުލިބި ދައުލަތުގެ ހިމާޔަތް ފަރާތްތަކަށް އާދޭސްކުރަ ގޮވުންދިނަސް އެ ދޯނި ސަލާމަތްކޮށްދެވުނީކަން. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެކަމަކު، އާދޭ ނަމޫނާއަކަށް ވެގެންދިޔައީ، އެ މީހުން އެ ދޯނި ދޫކޮށްލައި ފައިބައިގެން ދާންޖެހުން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އުމުރުދުވަސް ބައިކޮ ކުރު މަސައްކަތުން ހުރިފައި އޮންނަ ދޯންޏެއް ދޫކޮށްލައި ދާކަށް ފަސޭހައެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، ފުރާނަކުރުވުން ގޮތުން، އެހީތެރިކަން ލިބުން ބައެއް ރަށްޖާގައި ނުޖެހުމުގެ ސަބަބުން، އެ 30 އާއިލާއާއި އެ ދޯނީގެ ފަރީދުގެ މީހުން މި ވަނީ ނިކަމެތިވެފަ. އާދެ! މި ގަރާރު ހުށަހަޅުއްވާ މެއިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، މިފަދަ ހާލަތުގައި ޖެހި، އާއިލާތަކަށް އެހީތެރިކަން ދޭތެރޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ހޯދުން. ސަރުކާރުގެ ދައުރާތަކުގެ މައްސަލަ ތެޔޮމުކާރާ ކަނޑަކަށް އެބަހުރި. ސިފައިންގެ ގާނޫނުގައި އެބައޮތް، ރަށްރަށުންނާއި ރަށްރަށުގެ މުދާ ސަލާމަތްކޮށްދިނުމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދުގެ ހާލަތަކީ އެ މީހުންނަށް އެ އާލާތަށް ހަރުދަނާވެފައިވާކަން. އާދެ! އަޅުގަނޑު މި ގަރާރަށް ތާއީދު ދޯނި ހާލުގައި ޖެހުން ދުވަހު އަޅުގަނޑު ސިފައިންގެ އެހީތެރިކަމަށް އެދުނީ. ސިފައިންނަށް މިކަން ކޮށްދެވޭނެ ގޮތެއް ނެތް. ފުލުހުންގެ އެހީތެރިކަމަށް އެދުނީ. ފުލުހުންނަށް ކޮށްދެވޭނެ ކަމެއް ނެތް. ހަމައެކަނި ކޮށްދެވޭ ކަމަކީ، އެ ރައްޔިތުން، ދޯނިގައި ތިބި މީހުން ސަލާމަތްކޮށްދިނުން އެކަނި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ހަމައެކަނި ދޯނިގައި ތިބި މީހުން އެ މީހުންގެ ދޯނި ދޫކޮށްލައި ފައިބައިގެންދާން. އެ މީހުން ތާއްޔުރުތަކުގެ އެ މީހުން ކުރި މަސައްކަތުން ހޯދި ދޯނި، ނޫނީ އުޅަނދު އެ މީހުން ސަލާމަތްކޮށްދިނުމަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރެވިދާނެގޮތް. ހަމަ އެއާއެކީގައި އަޅުގަނޑު ދައުލަތުގެ އެކި ކަންކުރާތަކުގައި އާންމުކޮށް ކުރެވެމުންދާއިރު. އާސާހިބިއްޔަތު އެއް ކަންތައްތަކަކީ، އެމް.އެން.ޑީ.އެފް. އެމް.އެން.ޑީ.އެފްގައި ވާން ދޭ ހަމަ މިކަން ކުރެވިދާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހިތާމަޔާއެކު ފުރަގަސްދީފައިވާ ކަމެއް، އެ ހަމަ ދޭންޖެހޭ ކަމެއް، އެ ހަމަ ގެއްލުންވާ ގޮތް އެނގޭ މިހާރު އެވާ ނޮމޮއަށް. އާދެ! މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ވަގުތުގެ ހާލަތަކީ. ޚާއްޞަ ފުލުހުންނަށް ވެސް އެނގޭނެ؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެނގޭނެ ހާލަތަކީ މިއީ. އެހެންވީމާ، މި ހާލަތު އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރަން މިއަދު އެބަޖެހޭ. ހަމައެއާއެކު، އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުގެ އެހީތެރިކަމަށް އެދުނީން. ހަމައެކަނި އެ ފަރާތްތަކުން، އެތަނަށް ގޮސް ފަސް އެއްބަސްވީ ދެ ލައްކަ ފަންސާސް ހާސް ރުފިޔާ ދިނުމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ފުރަގަސްދީގެން ބަލަންވީ،

އާދައިގެ ޗާންސެއް ގެންގުޅޭ މަސްވެރިއަކަށް ދެ ލައްކަ ފަންސާސް ހާސް ރުފިޔާ ވަގުތުން ލާރި ދައްކައިގެން، މިކަން ކުރެވިދާނެތޯ؟ އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅައިގެން މި އުޅެނީ، މިކަމަށް ޙައްލެއް ހޯދުމަށްޓަކައި. އަދި ހަމަހަމަކަމާއި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ވިސްނާލަންޖެހޭ، ދިވެހިރާއްޖެއަކީ ފަތުރުވެރިކަމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ބަރޯސާވާ ޤައުމެއް. ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގިނަ އަދަދަކަށް ފަތުރުވެރިން އަންނަ ޤައުމުތަކުގެ އަދި ސަފާރީތަކުގެ ނަރުސް އާބާދީގައި ވިރުސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަނޑުތަކުގައި މިއަދު އެއަރކްރާފްޓްއާ ވެއްޖެނުކުމުގައި ވިރުސް އެ ނުގެން ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނެތް. އެ ސަރުކާރަކުން ކުރީގައި ގޮތަށް ނެތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ސަރުކާރު ގަވާއިދުގެ ތެރޭގައި މި ގަވާއިދު ހުށަހަޅައި، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހައި އަދި ސަރުކާރުގެ ސަމާލުކަމަށް މި ގެންނަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ތަރުތީބުން މި ގަވާއިދު ވަރަށް މުހިއްމު ގަވާއިދެއް. މި ގަވާއިދު ގެނެސްގެން ސަރުކާރުގެ ކަންތައްތައް އިދާރާތަކުގެ މުއައްސަސާ އެބަ ފާހަގަކުރަމުންދޭ މިކަން ކުރެވިދާނެތޯ. އާދެ! މިކަމާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑު އިންޝުއަރަންސް ކަންފުނިތަކާ ވާހަކަދައްކާލީމުން. އިންޝުއަރަންސް ކަންފުނިތަކުން އެބަ ދަޢުވާކުރަނީ ސިވިލް ސަރވިސް ...

ދޫކޮށް ސަލާމަތްކަންދެއްވައި މިކަން ސަރުކާރުގެ ސަލާމަތްކަމަށް ގެންސްދެއްވާނެ ކަމަށްޓަކައި. ދެއްވި ފުރުޞަތަށްޓަކައި ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! މި ގަރާރަށް ބަހުސްކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވަނީ 4 ގަޑިއިރު. އޭގެތެރެއިން 2 ގަޑިއިރާ 24 މިނެޓާއި 29 ސިކުންތު އެމް.ޑީ.ޕީއަށް. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީއަށް 20 މިނެޓާއި 21 ސިކުންތު. ޕީ.ޕީ.އެމަށް 20 މިނެޓާއި 21 ސިކުންތު. ޕީ.އެން.ސީއަށް 16 މިނެޓާއި 12 ސިކުންތު. އެމް.ޑީ.އޭއަށް 14 މިނެޓާއި 8 ސިކުންތު. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިގެންނުވާ ކޮންމެ މެންބަރަކަށް 3 މިނެޓާއި 30 ސިކުންތު ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު އާމިރަށް.

ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހްމަދު އާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދަންގެތީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރަށް، މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޙަޤީޤަތުގައި ގާއިމުވެފައި އޮތުމަކީ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ފާހަގަކުރަން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ އެކި ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީ ހިމާޔަތްކުރާ ޢަޤީދާއާ ދޭ ގޮތުން ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުންތަކާ ޙަޤީޤަތުގައި ރައްޔިތުން ބަލައިގަތުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމެއް. އަދި، ހަމައެއާއެއްކޮށް ކަނޑައެޅުނު އުފެދިގެންދާ ގޮތުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެ ބޭނުންވާ ސަލާމަތްކަންތައްތަކާއި ކަމަށް ގޮތުގެދޮރުވާ ހާލަތުގައި އެ ބޭނުންވާ ކަންތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިސްލާމީ ޤާނޫނުތަކާއި ވެސް އެއްގޮތް ދީނުގެ ބޭނުންތަކާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަކި އިސްލާމީ. މިކަމަށް ޙަޤީޤަތުގައި ހަމަ ގަވާއިދުތަކާއި ޙަޤީޤަތުގައި، އިސްލާމީ ދީނާއި ޚިލާފު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވެސް ދޮޅު ސަރުކާރުތަކާއި ޤާނޫނީ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ކަމެއް ވާނެ ކަމެއް ދެން އަޅުގަނޑު ދެކެން. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދީނީ ޙަޤީޤަތުގައި، މިގެ ކަރާގައި ގެންގުޅެވޭ 30 އަހަރު ކުރިއަށް ބަލައިލާއިރުގައި ވެސް އިންޑިޔާ އަޅުގަނޑުމެން ހުރީ ކަންބޮޑު ވެގެން އަޅުގަނޑުމެން ދާދި ދެކެވޭ ހާލަތުގައި އަންނަނިވި ކަރާ އަސަރުތައް ނުހުރި ބޭރުގެ އެތައް މިދިޔަ ޒަމާނުގެ ހަރަކާތްތަކުން، މުޅި ރާއްޖެ ހުސްވެގެން އުފެއްދުމާ ކަންކަމަށް ދީނީގޮތުން ފެށިގެން ވަރަށް އެހާމެ ދީނީ ކަންބޮޑުވުމުގައި އަންނަނިވި ކަރަންޓުނުވޭ. އެހެންވީމާ، މި ބާރުތަކާ ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން ޙަޤީޤަތުގައި ގެންދިޔަ ގޮތަކާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސީއާއިރުގައި، ބަޔަކު ގޮތުގައި މި ކަންކަމަށް ކޮންމެ ވެސް ގޮތަކަށް ބަލައިލާއިރު ހަމައެކަނި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދޮގު ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރެވޭ ހަމަގައިމު ވެސް ކުރަން ކަންތައް ކުރަން އަޅުގަނޑު ދެކެން. އަދި، ހަމަ އެހާއިރު އަޅުގަނޑު ގެނެސްދޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި ނަމުގައި ތިޔަ ވާހަކަ ގެއްލުވާލަން ކަންނެތްވެގެން އިސްލާމީ ހަމަތަކުން ކުރާކަންތަކުގެ ނިޔަތުގައި ބޮޑުގެ

އުފަންދުއް ނަމަވެސް، އަދި އެހެން އެއްޗެއް ނަމަވެސް ފެނަން އަރުވައި، އެ ފެނު ހަލާކުވެގެންދާ ހާލަތްތަކުގައި އެ މައްސަލަ ތަހުގީގުކޮށް ބެލުމަށްފަހު، އެއީ އިހުމާލުން ވެއްޖެ ކަމެއް ކަމަށް ވާނަމަ، އެކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން އަދަބުދޭނީ ފިޔަވަޅުއަޅައި، އެގޮތަށް ވެސް މިފަދަ މަސައްކަތްތަކުން ބަލަހައްޓަވާއިރުގައި ރައްކާތެރިކަން ލިބިފައި އޮންނަންޖެހޭނެ ކަމެއް ކަމަށް ގަބޫލުކުރާ ހާލަތުގައި އަދާކުރާނެ މި ވާހަކަ މި ދަންނަވަނީ. މިހެން މި ދުވަހުގައި މިފަދަ ކަމެއް ބަޔަކާ ގުޅިގެން ހިފެހެއްޓުމުގައި ގެއްލުންތަކުގެ ސަރަހައްދުތަކެއް ދިމާވާ ދައްކަނީ، ހަމަ ކޮންމެ މީހަކު ވެސް މިއަދު ދުއްތުރުގެ އެކިއެކިކަމާއި ނުވަތަ އެމް.އެން.ޑީ.އެފް ގެ އެކިގައި ނުވަތަ ފުރުޞަތުގެ އެކިފަހި މިފަދަ ކަމެއް ކުރަނީ ކަމަށް ވަނީ، ދެންމެ އިއްޔެއާއި ދެއްކެވި ގޮތުން ހުރިހާ ވަގުތަކުވެސް އެ ކަމާކުރެވޭ ފަރުވާ ގެވެސް، އެ ކަމަކަށް ބޭނުންވާ ހުރި ހުރުމުގެ އެ މީހަކު އަމިއްލައަށް ކުރަނީ ޖެހޭނީ. އެއީ ތަނާގެ ހޯދުން ކަމަށް ވިސްނަމަވެސް، ބަޔާ ހޯދުން ކަމަށް ވިސްނަމަވެސް، އަދި އެހެން ކަމެއް ކުރަންވީ ނަމަވެސް. ހަމައެކަނި ފުރުޞަތު ވަޞީލަތްތަކީ އިންސާނީ ވަސީލަތް.

އެމް.އެން.ޑީ.އެފްގެ ފުރުޞަތު އަދާކުރާ ވެސް؛ ހަމަ ވަރަށް އިހުތިސާބުކުރާ ކަމެއް ބޭނުން ވާހަކަ ދައްކާ ޗާލް ނުދަންނަވަން. މިއަދު ދުވަސް އަޅުގަނޑު ގެ ވާހަކަ ދައްކާ އެކަމަކީ ބައެއް ކަމަށް ވާއިރު މުސްލިމުން ވެސް ނުބެލުން، އެ މުސްލިމު ދެއްކޭނެ ވީއްލޭ ބައްލަވާ ބަޔަކު ކަމުން ދުވާލު ހަމަ ބަޔަކު ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ. އެކަން ކުރުމަށް ދަނޑިވަޅު ކަމެއް. އަދި ދިނުމަކީ ވާހަކަ ދެއްކޭ ގަދަ ކަމެއް މީ ހަމަ ސަބަބު ދެ ރޭ ފަހަރު ބޭނުން ދިނުމަކީ ހެދެން ގޮވާލުމެއް ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފަހަރު ބޭނުންތަކެއް ބޭނުންކުރެވޭ ބަދަލުވެފައި، އެ ބޭނުން ވެސް ހަމައެކަނި ދުރަށް ފުރުޞަތު ދިނުން ގޮތަކަށް ނުވަތަ ހަމަ ބަޔަކު ދިނުމަށް ހަމަ ފުރުޞަތު ވަރަށް ރަނގަޅު ކަމަކަށް ވާނެ، އެފަދަ ބޭނުން ފުރުޞަތުގެ ބޭނުން ކުރުމަށް ފުރުޞަތު ބަލާއިރު ހަމަ ކޮންމެ ދުވަހަކު ފަރާތަކުން ގަނޑުވާ ކަމަށް ވާނެ ދެން ބޭނުންވާ ދުވަސް ދިނުމަކީ ހަމަ މި ބަދަލުގައި ކަމެއް ގުޅޭ ބައިގަނޑުގައި އެ މަސައްކަތް ކުރުމާއި ހަމަޖެހޭ ބޭފުޅުން ކަމަށް ކުރުން ކަމެއްކަމަށް ދުވަސް ވެސް ހަމައެކަނި ދިނުމަށް ވެސް އެ ހިދުމަތް ދިނުމަށްވެސް ނަމަ ގަބޫލު ނަމަވެސް، އެ ހިދުމަތް ފުރުޞަތުދޭއިރުވެސް ފަހަރެއް. މިއަދު ދިނުމަށްވެސް ގޮތުގެ ލިބޭނެ ދުވަސްވަރު ފުރުޞަތު ބާރު ބޭނުން އެޅި ވެސް އެކަން ދުވަސް ބާރު ހާލަތުގައި ފުރުޞަތު ގެ މަސައްކަތް ފުރުޞަތުދާ ކަމެއް ކަމުގެ ބަދަލުގައި ނުވަތަ ފުރުޞަތުގެ ބަދަލުގައި ކަމެއް ވެސް އެހެން ކަމަށް ވާނެ ގަޑިއިރުގައި ގޮތުގެ ހިނގާ ކަމެއް ހަމަ ދުވަހު ވެސް ދިނުމުގެ ބޭނުން ދިނުމަކީ ފުރުޞަތު. އެހެންނަމަވެސް، އެމުސްލިމުންނަށް ހަމަ ނުކުތާ ހާމަކުރަން ލިބުނު ކަމަށް ހިދުމަތް ދިނުމަށް ވަރުގަދަ ކަމެއް. މިހާރުވެސް އެބަހުރި. މުސްލިމުން

މަސައްކަތްކުރުމުން އެބަދޭ ދޭ. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ބޭނުމެއް ހިނގާ ވާހަކައެއް؛ މީ. އަޅުގަނޑު، މަރުޙަބާ ކިޔަމާ! މީ. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ފުރުޞަތު އަރުވައި ބޭނުމެއް ހިނގާ ވާހަކައެއް ބޭނުމެއް ގެވެސް ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ މަސައްކަތެވެ. އަދި އަދަދު ގާނޫނުން ވެސް، މިހާރު އެބައި ޖަމާއަތް ވެއްޖެ އެބައިގެ ފުރުޞަތު ބޭނުމުގެ އަރުވައި އަރުވައި އޮންނަނީ. ހަމަގައިމު ވެސް އެ ފުރުޞަތު ބޭނުމެއް ހަމަ

އެކަން. ނުފެނޭ ތަނެއް ފާހަގަކުރެވޭ ކަންބޮޑުވުން ގެއްލުމުގެ ލިބޭ ފަރަން ކާއިމީ، ކާއިމީ، ކާއިމީ އޮފީހެން ފާހަގަކުރެވޭ ނަމަ، މިހާރު އެންމެން ދައުލަތުގެ ލޯބިލަބުގައި އެ ޗަނާއި ބާޖެ ހަމަގައިމު ވެސް ފެނުނީ ނިންމާލީ.

އެހެންވީމާ، ބަޔަކޮށްގައި އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުރަތަމަކަން ކުރާ އިހުތިރާމުގެ ނަޒަރިއްޔާތުން ވިސްނާލައިފި ކަމަށް ވާނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ޒާތީ ލިބިލިބިގައި މިކަމަށް ހަމަޖެހޭ ހުރިހާ ދާއިރާތަކުން ގާނޫނުތަކުގައި އެންމެން. އާދޭ އެމް.އެން.ޕީ.އައިޔަށް ރަނގަޅު ދިރާސާ ނަހަމަވެސް. ޔާޤޫބުންކުރުން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމަކީ އިޙްތިރާމު ކަންތައް ސިޔާސީ ހަރަކާތް ޝަރީޢަތުގެ ތަޤުރީރު ފަރާތްތަކުގެ މަސަރަފުތަކުން ކިޔަވާ ފެޝަނަބަލްކަމުން ފާހަގަކުރަން، މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެމް.އެން.ޕީ.އައިޔަށް ވެސް، އެމް.އެން.ޕީ.އައިޔާގައި އޮތް ރަނގަޅު އާސާރު ކަނޑައެޅުން ނުވަތަ އެހެން ގޮތަކުން ވެސް އެ ބޮޑުވުންތަކަށް ރިސާލާތު ގައުމުކުރުމަށްފަހު ރަނގަޅު ވެސް މިހާރު ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގައުމުގެ ހުކުމެއްކުރުން. އަޅުގަނޑު ކުރާނެ ބޭނުންކުރެވޭ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި އޮތް ގުޅުންތަކަށް ގުޅިގެން ބަދުނާމުވުމުގެ އަޅުގަނޑުމެން މިކަހަލަ ކަންތައްތައް ކުރުމަށް ގޮތުން އެބަ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުގެ ވެސް ފަހުރު ސިޔާސީއަށް ފެންނަކަން އަޅުގަނޑު ގައުމުގެ ބޭނުންކުރަން. އެހެންވީމާ، ބަޔަކޮށްގައި ވެސް މި ގުޅިގެން މިއަދު ވަރަށް ކަންތައް އަޅުގަނޑުގެ ޝަރީޢަތުގެ ވަރަށް ދުރުންގެ ގުޅުއްވާ ގައުމުގެ ކޮމިޓީގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކުރަން. މިއީ ދައުލަތުގެ ފައުލުގައި މިފަދަ ކަންތައްތަކުން؛ ހަމައެކަނި މިހެން ސިޔާސީކޮށްގެން ބަދަލުވުމުގައި، ހަމައެކަނި؛ އިންސާނުން ފުރަތަމަ އިސްކަންދޭންޖެހޭ. އަޅުގަނޑު އެކަން ގަބޫލުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، ހަމަ އެއާއެކުވެރިން އެއާ ޖިނިސްން ދެން ކުރާ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި މިއީ ސިޔާސީ ކޮށްދިނުމުގެ އުސޫލުތަކަކާއި ވަސީލަތްތަކާއި ދައުލަތުގެ ފައުލުގައި ގައުމުކުރަނީ އިންސާނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒަށް.

<u>ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ބަހުސްކުރަމުންގެންދާ ޤަވާއިދަށް ހަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާންމު ފަރުދުންނާއި އަދި އުސްތަކުރަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހުންނަށް މިހާރު ކަންބޮޑުވެވިޔާ އެއްޗެ ބޭނުމިކަން މިއީ ސަލާމަތީ ގޮތުން ދިމާވާނެ ކަމެއް. މި ގޮތުން ހުށަހަޅުއްވާފައި ވާ ބިލަށް، ދަނޑިވަޅީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ ދަންނަވަން، އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ރައްޔިތުންގެ ރަށްތެރި ތަރުޖަމާނުގެ ނަމުގައި ވެސް. މިއީ ތާއީދު ކުރެވޭ ބިލެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި، އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރަހައްދުގެ ކޮޅު ބަނދަރު ކަނޑުގެ ސަރަހައްދު. އަޅުގަނޑުމެން

ޙާއްޖު ގުދުރަތީ ގޮތުން މި އޮޑި ގޮތުން ކަނޑުގެ އުޅަނދުފަހަރު ބާރުންނުކުރާނެ އެއްވެސް ޚަރާބެއް ނާންނާނެ. އެހެންވީމާ، އަލްގަނޑުމުން ބަރުސާވެފައި މި އޮޑި ކަނޑުގެ އުޅަނދުފަހަރަށް. އެތައް ހާސް އުޅަނދެއް މި ޙާއްޖުގައި އެބައުޅޭ. އަދި އިންޖީނުސާފަރުވާ، ބާރުގެ އެކިއެކި އުޅަނދުތައް މި ޙާއްޖުއަށް އެބައާދޭ. އަލްގަނޑުމުންގެ ގައިގައި ނުވޮ އެ ކޭޔާސްވީއްޔާ މިފަދަ ހިތްނުތަނަސްވާ ވަގުތުތަކުގައި ޢާގެ ފެރިފަރާތަކާއި ނުވަތަ ޢާގައި ތިބި ފަސިންޖަރުންނަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވޭނެ. ހަމައެކަނި ސަލާމަތީ ހެދުމަތަކުން މީހުންގެ ފުރާނަ ސަލާމަތްކޮށްދިނުމުގެ ކަމުން ހަމައެކަނި ނުފުދޭ. ރަނގަޅު؛ އެއީ ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތެއް. އެ މަސައްކަތަށްކޮށްދެވޭނީ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ވެސް އަލްގަނޑު މި ފުރުސަތުގައި އިހުތިރާމްކުރަމުން ސަލާމަތު ދަނޑިވަޅު. ދުނިޔޭގެ ބައެއް ފަހުމުތަކުގައި އެބަހުރި ސަލާމަތީ ލާ ހަރުފަ. އަލްގަނޑުމުން މިއަދު ގެރިރަކަށް ބަހަސްކުރަމުންދާއިރު، މިއީ ހަމަ ޢާންމުގެ ތެރެއިން ލާޒިމުކުރަންޖެހޭ ޖާތުގެ ކަމެއް. މި ކަމަކީ ސަރުކާރުން ހިތްވަރުދެއްވަންޖެހޭ ކަމެއް. ސަރުކާރުގެ މި ގެރިރުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ހުރިހާ ސަރުކާރުގެ ކޮންމެވެސް މުއައްސަސާއެއް ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ މެޑިކަލް ހިއްސާ އެންމެ ކުންފުންޏަކީ އެކަން ކުރުން ޖާތުގެ މުރާތުވެސް ވެސް. އެއީ ރައްޔިތުންގެ ދެރަ ރައްކާތެރިކުރުން އެއީ ސަރުކާރުގެ ޒިންމާއެއް ކަމުގައިވާތީވެ. އެހެންވީމާ، އެކަން ކުރުވެން ޖެހޭނީ ގޮތަށް އެކަން އަންނަންވާނެ. އަލްގަނޑު ވަރަށް ހިތާމަކުރަން، މި ގެރިރު ހުރަސްއެޅުމުގައި މި ގެރިރު ހުރަސްއެޅުމުގައި އެންމެ މުހިންމު އެއް މައްސަލައަކީ ފެޔަރޓީއަރުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް ލިބެން ބޮޑު ގެއްލުން. އާންމު އުޅުމުގައި މިހާރުސާބަކު އަހަރަކު ކުރުވުން މަސައްކަތުގައި އާން އެންމެ ފަހުން އެ ދޭން ދިރާސާކުރެވުނު ދަރަޖައިން ވާހަކަ. އާދެ، އަދު، ސަލާމަތީ ކުރުމަށް ބަލައި މިހާރު ފެނިއްޖޭ ސަލާމަތުން ކުރާ މަސައްކަތަކީ، އާދެ އަދު ދަރުކަށެއް، އާދަމް ހާމަ ތަންސްދީލީފު އާދު ދިރާސާކުރުމުގައި، އާދަ ކުރުން އަދި މަސައްކަތް، މުޅި އުޅަނދު ކުރުމުން އަދި މަސައްކަތު ދިރާސާކުރުމުގައި ދަންނެވުން ވާހަކަ އަޅުއިވިއްޔާ އެއީ އަލްގަނޑުމުން ކުރާ ހިތާމަ. އަލްގަނޑުމުން، އަލްގަނޑު އެ ހިތާމައިގައި ބައިވެރިވަން. އަލްގަނޑު ދަރާދޮޅަށްގައި އަލްގަނޑުމުންގެ ސަރުކާރުން ހަމައެކަނި މައްސަލައާއި އާޖެވެރިޔާގެ މައްސަލައެއް އެކަށޭނެ ނޫން. އަދި ދެއްވާ މިހުރި މައްސަލައެއް ނޫން. އިއްޔަތޯރި ރައީސް. މިފަދަ ޤައުމު ކަންކަން ދިޔާމާ ގުޅިގެން އެންމެ ބޭނުން ސަޔާފުކަން ދަންނަވާ އެއް ކަމެއް އެއީ، އަލްގަނޑުމުން އެންމެ އަހަރެން، އަލްގަނޑުމުންގެ ކަނޑުގެ ރިޕޯޓް. ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުންތަކެއް ލިބިގެންދާނެ ކުންފު ދުވަހެއް އިތުރުވެގެންދާ ކަމުގައި ވަންޏާ ވެސް. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރު ރޭގަލޭޝަނެއް ހިންގާ ކަމަށް ވަކިން އަޅަން ޖައްސީ ކަމެއް ދިމާވާ ވަގުތުގައި އެންމެ. މި އެންމެ އަވަހަށް އެކަން ހައްލުކޮށްދިނުން ނިޔާމު އަލްގަނޑުމުންގެ ޒިންމާގެ ޒިންމާގައި ހައިސިއްޔަތުން ވެސް އެބަ ހުށަހަޅަންޖެހޭ. ދެންމެ އިއްޔަތޯރި މެންބަރު، ކުރީގެ ދައުރުގެ އިއްޔަތޯރި މެންބަރު އެ ފަހަރުގެ ރައީސާއި، އަލްގަނޑުގެ ދައުރުގައި ހިމެނޭ ރައްޔިތު ވެ. އަހަރު ފުރަތަމަ އެ ފަހަރު އަހަރުގައި އޮޅި ބާޖު އޮންނަ ހެތާއް އަރަފުއް ވާނެ. އަދި މަސައްކަތް އެބަކުރު. ކުރާ މަސައްކަތްތަކުން ނުވަތަ މި ވަގުތު އެކިއެކި އިރުތިބާރުކުރެވޭ އެކަށީގެން ކުރުވެން ގޮތަށް ނުން

އިންތިޒާމުތަކެއް ހަމަޖެހިފައި ހުރި. އެފަރުދުގެ ޝަޚްޞިއްޔަތުގެ އާއްމު ޚިޔާލުތަކުން ކުރަން ބޭނުންވާކަމުގައި ވިދާޅުވި، އެ މިހާރު ފެށި ހިތުވަރުދީ، ފުރުޞަތުތަކެއް ތަނަވަސްކޮށްދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން އަދި އިންތިޒާމު ހަމަޖެހިފައިވާ ނުވާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މި މަސައްކަތަކީ، މުހިންމު މަސައްކަތެއް. މި މަސައްކަތް މަޖިލީހުގެ ސަރުކާރުތަކުން އަދި ސަރުކާރުގެ ސަރުކާރުތަކުން ގެންސްދައުލަތްތަކުން އެއީ މި ދަނޑިވަޅަށް ފެށި، މި ވަގުތަށް ފެށި އަދި އަހަރުން 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓް ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކަމުންދާ ވަގުތެއްގައި ވަރަށް މުހިންމު ގޮތެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. އަޅުގަނޑު މި ގޮތަށް ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. އަދި އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ ގޮތުގައި މިކަމާ ދޭތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ގެންދަވުން ވަރަށް ވިސްނައިފައި، ރައްޔިތުންނަށް ދިމާވާ ގޮތް ތަކުލީފު ހައްލުކުރުންކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮންމެވެސް ވިސްނުމެއް ގެނުވާނެ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން. އަދި ކޮމިޓީގައި މިއާ ބެހޭ ގޮތުން ބަހުސްކުރުމާއިބެހޭގައި މި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރެވޭނެ އަޅުގަނޑު ފެށޭ އެދޭ ވަރަށް ދަންނަވަން. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! ހުސްވަގުތުތައް ވަރަށް ކައިރިވެފައިވާތީ އަޅުގަނޑު ދެން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާ މިފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވާލަން ހުސްވަގުތުކޮށްލަދެއްވުމަށް. މިއަދު 1 މިނެޓު ބާކީ އޮތީ އިނގޭތޯ. 1 މިނެޓު ތެރޭގައި ނިންމާލެވޭނެތޯ؟ އާދެ! މިފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ރިޝާ.

މިފަންނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ރިޝާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މިނެޓެއްގެ ތެރޭގައި ނިންމާލެވޭނެ ވަރަކަށް ބޮޑު ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިނެޓެއްގެ ތެރޭގައި ނުނިމިއްޖެއްޔާ ދެން ބާކީ ބައި އަޅުގަނޑަށް ދިނުމަށް ރަނގަޅު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަގުތު ހިފެހެއްޓިގެންނެވޭނެ.

މިފަންނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ރިޝާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ކަނޑައެޅިފައިވާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް ފުރުޞަތަކީ އޮތްގޮތުން އެހެން ބަދަލުކުރެވޭނެ ގޮތެއް، އިންތިޒާމެއް ދެވިދާނެއޭގައި ކޮމިޓީ މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް ފާހަގަކުރަމުންވަނީ، އެކަން މި މަޖިލީހުގެ ސަރުކާރުތަކުން ގެންގުޅުއްވާފައި

ސުވާލު ދަންނަވަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ 95% މި އާބާދީ ގޮތުގަނޑެކަށް ކަނޑެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ މީހުން ދިރިއުޅޭ 185 ރަށުގައި ދަތުރުކުރުމަށްޓަކައި، ދަތުރުފަތުރުގައި ބޭނުން ކުރުމަށްޓަކައި، ރައްޔިތުން ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ކޮންމެ އުޅަނދުފަހަރެއް ސަރުކާރު އެބައޮތް ދަތުރަކީ އެބައޮތް ސަރުކާރު ދަތުރުފަތުރުކުރުމަށް އެބަދޭ. ދިވެހިރާއްޖޭއަށް 2 މީސްމީހުން އާދޭ. އިތުރުން މީސްމީހާ ހުސްނު މީސްމީހުން. މީސްމީހުން ގޮސްވާ ދަތުރުފަތުރުކުރުމުގައި ފަސް އަދި މީސްމީހުން ރަނގަޅަށް އާއިލާ ފަސް އަދި މިހާރު ބޮޑެތިބޯޓުތައް ފަސް ނުވަތަ ސަމުގާ ބަދަލުވެގެން ފަސް، ނުވަތަ ނުވެއްސަވަން ކަސްޓަމަރުވެގެން ފަސް ގޮސް ވަރަށް ގިނަ ފަހަރު އެބަހުރި ހިތާމަވެރި ހާދިސާތައް ދިމާވެފަ. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ، އެއީ ހަމަ އެ ވިދާޅުވާން ދިރިއުޅުމުގައި އެބައޮތް ދަތުރުފަތުރު ކުރި މުނިފޫހިފިލުވާލުމަށް އުފެއްދިފައި ހުންނަ އިންސާފުވެރިކަމެއް. ވާނީ ގޮތެއް ވަރަށް މުހިއްމު، މުޅި ރާއްޖޭގެ ހަރާމް ރާއްޖޭގެ މުއްސަނދި ބަޔަކަށް ބާނާފައިވާ އުޅަނދުފަހަރު ރާއްޖެއާ އުވޭ. އުފާވާ ރާއްޖެއާއި އުޅޭ. ގޮވާ ވަރަށް ގިނަ، އާދެ ވާނެ ހިތްފުމަ ރިޔާސަތު އެބައިން. އުޅަނދު ކަހަލަ ހާދިސާތަކުގައި ދަތުރުފަތުރު ކުރުމަށް ދިރިއުޅުމަށް ހާސްކަމެއް ވަރަށް ގިނަ ގެއްލުމަށްފަހު. މިވަރަށް ހާދިސާތަކުގައި މިވާހަކަ ރާއްޖެއާ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު ހުސްވަގުތުކޮޅު ޖެހިއްޖެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހުސްވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. މިހާރު އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހުސްވަގުތުކޮޅެއް މި އަރުވަނީ.

{ހުސްވަގުތުކޮޅު: 10:31 އިން 11:01 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން އަފީފް}

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އަޅުގަނޑުމެން ހުސްވަގުތުކޮޅަށް މެދުކަނޑާލިއިރު ކުރިއަށްގެންދިޔަ، އެއީ ދަނގެތީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ގަރާރުގެ އިޞްލާޙާ ބަހުސް. މެދުކަނޑާލިއިރު ވާހަކަފުޅުދައްކަވަމުން ގެންދެވީ، މިލަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ރިޔާޒް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ބާކީ އަދި 4 މިނެޓް އެބައޮތް. 4. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ރިޔާޒް.

މިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުގެ ތެރޭގައި ފަހަރު އަދާ އުޅަނދުފަހަރު ފުސްކުރުމުގެ
މަސައްކަތްތެރިން ކުރާނޭ ދައުލަތުގެ އިޤްތިޞާދު ހަމަޖެހުން، ހަމަޖެއްސުން ނުވަތަ ހަމަޖެހިގެންދިއުން މިއީ އަޅުގަނޑު
ދަންނަވާނީ ހަމަ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް އިޝާރާތްކޮށްލި ފަދައިން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޮޑު
ސަރަހައްދަކީ ކަނޑު ކަމަށް ވުމާއި، އެ ސަރަހައްދުގައި ދިވެހިރައްޔިތުން ބޭނުންކުރާ އެބައި ސަރުކާރު އުޅަނދުފަހަރު
ކަނޑު ދުވަހަކު ދަތުރުކުރަމުންދާއިރުގައި ދިމާވާ ހިތާމަވެރި ހާދިސާ؛ މިފަދަ ހާދިސާތަކަށް، ފަތުރުވެރިކަމަށް އެބާރާއި އުޅުން
ފަރު ކަންތައްތަކުން ވިޔަ ގެއްލުން އެއީ ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް. އެއީ ރައްޔިތުންގެ ދިރި ދިރިއުޅުމާ ގުޅިފައިވާ އޮތް
ގެއްލުމެއް. މިސާލަކަށް ދަތުރުވެރިން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނުނު ދާދި މިދިޔަކަންތަކުން އެބަހީ ބަޔާ އެކިގައި
ދަތުރުކުރަމުންދިޔަ ފޯނުކޮޅަކީ ފަހަރު އެޔާ. ފަހަރު އަރައިގެން އެ ފޯނުކޮޅު އެއީ އެބަ މިލިއަން ރުފިޔާއެއް. ހަމަ
ރައްޔިތުން، އާއްމު ރައްޔިތުން، ފަރުދުންނަށް ޢާންމު ބަނޑުފުރާނަމުއްދަތުކުރަމުންދާކަމަށް ކާންބޮންކުރާ މަސައްކަތްތެރިންގެ
ގޮތުގައި ކުރާ ކަމެއް އެއީ، ފެނި ދަތުރުކުރުމަށް. މިސާލަކަށް ދަތުރުވެރިން، ނުވަތަ އުޅަނދުގެ އެތެރެ. އެފަދަ
ހާދިސާއެއްގައި ވެސް ގިނަ ފަހަރަށް ވެއްޖެ މި އެންމެނަށް، އެ އުޅަނދުތަކުގައި ތިބޭ ބައިމީހުން، އެ ބައެއްގެ ފުރާނަ
ސަލާމަތްކުރުން އަވަސް ޚިދުމަތެއްގެ ގޮތުގައި އެއް ގޮތަށް މިހާރު މި އެންމެނަކީ. އެކަށީގެންވާ ތިޔަވެސް، އުޅަނދު
ދޯނިތަކުގައި. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ފެންނަނީ އެ އުޅަނދު ވެސް ސަލާމަތްކުރުމުގެ އިންތިޒާމު ދައުލަތުގެ
ތެރެއިން، ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން އެގޮތަށް އިދާރާއަށް ހަމަޖެއްސުމުގެ މުހިންމުކަމުގެ މައްޗަށް އަޅުގަނޑުމެން މި
ގާނޫނުގައި ފާހަގަކުރެވިފައި. އެގޮތަށް އިދާރާއަށް ހުރެއްޖެ ނަމަ، އަޅުގަނޑު ހިތުން މިގޮތަށް އުޅަނދުތަކުގެ ސަލާމަތްކުރުމުގެ
ވަރަށް މުހިންމު ދައުރެއް ކުޅެވިދާނެ. ހަމަ އެގޮތަށް އިދާރާއަށްގައި އެގޮތަށް އުޅަނދުތަކުގެ ސަލާމަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާ
ހާއްސަ އާލާތްތަކާއި ގެންގުޅޭނެ އިންތިޒާމު ހުރިހާ. އެއީ މުހިންމު ކަމެއް. އަދި އަޅުގަނޑުމެން މި ވަގުތު
މިގޮތަށް ހާދިސާއެއް ދިމާވެފަ ގެއްލިއްޖެ އެމް.އެން.ޑީ.އެފް، އެކަމަކު ކަނޑާއެޅިގެން ހުސްނަ ފަރާތްތަކަށް. އެ ބޯފުޅުން
ވިދާޅުވެސް ތިމަންނާމެން އެބަ މިހުށީ އެ އުޅަނދު ސަލާމަތްކުރުމަށް ވަސީލަތެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިހެން
ސަލާމަތްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ކަމެއް. އެހެންވީމާ، މިހެން ސަލާމަތްކުރުމުގައި ތިމަންނާމެންނަށް އެހީތެރިވެދީފާނެ.
އެހެންނަމަވެސް، އުޅަނދު ފަރުމާކުރަމުގައި އޮފީހަށް އެ އުޅަނދު ހަރާކާތްގެންދަނީ. މި ޒަމާނުގައި ބޯޓުތަކާ އެކު
އަޅުގަނޑު ޕޮލިސްކުރަމު، އެކު އަޅުގަނޑު ޕޮލިސްކުރަމު އަދި ބިޑުކުރަމު ވިއްސެ، މިގޮތަށް ކަނޑު ވަސީލަތް މިގޮތަށް
ހަވާލުކުރެވިގެން ތިން އަޅުގަނޑުމެން މި ފެންނަނީ. އެއްފަސް އުޅަނދުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކަނޑުގެ
ސަރަހައްދުގައި ދޯލިގެންނެތް ނޫން އެ އުޅަނދު ތަރައްޤީކުރުމަށް ރަޖިސްޓްރީ ފަ ނުވަތަ އަނެއްކާ
ތަރައްޤީކުރުމަށް ފަ އެ އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓްރީ ފަހުގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ ކުއްޖަސަރަސް ފަހުގެ ގޮތުގައި ތަރައްޤީކުރުމަށް އެ
ފައިސާ ވެސް ނުދެއްވި. އަޅުގަނޑު ހިތުން ހަމަ ކޮންމެ އުޅަނދަކީ ރަޖިސްޓްރީކުރާ އެކަމަކު ކޮންމެ އަނެކަކު
ތަރައްޤީކުރުމަށް ފަ ވެސް ދައުލަތުން ގޮތުކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގެންދާކަމަށް ގަވާއިދުތަކެއް މި ހުންނަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ފާތަކެއް

ވެސް މި ދަނީ ދެއްކުމަށް. އެހެންވީމާ، މިފަދަ ސަރުކާރަކީ ހުރުމަތެއް ކޮންމެހެން އަޅުގަނޑު ހިމޭން މިއީ ވަރަށް ބޭނުންތެރިކަމެއް، މިފަދަ ފަރާތްތައް އޮތުމަކީ. އަދި ހަމައެއާއިލާގައި ފޯރަކޮންޓްރޯލް ބޭނުންވޭ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ޕީޓަރ ދެއްކާއިރުގައި، އެ ޕީޓަކުން ނުވަތަ ދައުލަތަށް ލިބޭ އާމްދަނީން އެ އުޅެނީދުވަސްތަކުގެ ހެއްބަ ސަރުކާރުކަމަށް ގެންސްގެން، މިފަދަ ހިޔާމަތެރި ހާދިސާތަކުން ސަރުކާރުތަކުން ރަށްރަށްޖެހޭ އޮތުމަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންތެރިކަމެއް. ރާއްޖޭގެ އެކި ކަންކަން ބަދަލުވަމުން މި ދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިއްތިހާދުގައި ކޮށް ކޮށް މިއަދަކީ ނުލުކޭ. ކިބައިން ހާލަތު އެބަ ބަދަލުވޭ. އެހެންވީމާ، މި ހާލަތު ވެސް މި ބަރާބަރުގައި އަޅުގަނޑު ހިމޭން މިއީ ބަދަލުވާންޖެހޭ ހާލަތެއް. މިއީ ދުނިޔޭގެ ކޮންމެ ތަނެއްގައި. އަޅުގަނޑުގެ ހަމަ ފުރިހަމަ ތާއީދު މި ގަރާރަށް އެބައޮތް. އަދި އަޅުގަނޑު ހިމޭން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކަނޑު ދިފާއުކުރުމުގައި ހާސްފަހަރު ފަރާތްތަކެއް؛ ހުއްޓުވާކަށް މަސްވެރިން ކަމަނާ ވިއަސް އަދި ފަތުރުވެރިން ކަމަކަށް ވިޔަސް، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނުވަތަ ކަނޑު އެވަގުތާ ދައުލަތާ ކޮންމެ ރައްޔިތަކަށް މިއީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. ހަމައެއާއިލާގައި ފޯރަކޮންޓްރޯލް ބޭނުންވޭ، ފުރުޞަތަކަށް ވީ ގެއްލުން. ބައެއް ފަހަރަށް އެކިއެކި އިޤްތިޞާދީ ސަލާމަތަށް ފުރުޞަތަކަށް ވީ ގެއްލުން ވެސް އެބައެއިސްކާ ދުވަސްތަކުގައި ގެނައި ނޫން. ވިލާވަންސް އެކަށަން ނުދޭ އާސަރު؛ ފުރުޞަތުގައި ހުރިހާ މުރަކަ، ޖަޒީރާ ހަރަކާތްތެރިވުމަކީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ އެއްޗަކަށް ވާވަރު ބޭނުންތެރިކަމެއް ވީ ކަމެއް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ދިރާސާ ކުރަން ބޭނުން ފިޔަވަޅުތަކެއް. އެހެންވީމާ، ވިލާވަންސް އިސްކާނޑުގެން ނުވަތަ ފުރުޞަތަކަށް؛ އެއްޗެއް ވިސްނާ އަޅުގަނޑަކަށް ހިތްވަރު، އެއްޗެއް ކަނޑުވާ ވެސް، ކަނޑުބަލާ ވެސް އަދި އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީއަށް ވެސް ބޭނުންވާނެއެވެ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޟްލް ރަޝީދަށް.

ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޟްލް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މި ހުށަހެޅިފައިވާ ގަރާރަކީ ބަޔަކު ބޭނުމަކަށް ވަރަށް މުހިންމު ގަރާރެއް. މި ގަރާރުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްލެވެން މި ދަނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަސީލަތްތަށް މަދުކަން. މި ދައުލަތުފަހަރު އާންމުކޮށް، ނުނީ އޭގެ ފިޔަވަޅުތަކުން ބަޔަކު ބޭނުމަކަށް ހިއްސާތެރިކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ދަންނަވަނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން. އަޅުގަނޑަކީ، މިފަދަ ހިތްވަރުދޭ ހާދިސާތައް ތަކުރާރުވުމަކީ މިހާރުގެ ހައިސިއްޔަތުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވީ، މީގެތެރޭގައި ވަރަށް ބައިވަރު ފަރާތްތަކުން ޝަކުވާކުރަމުން، ހިފެހެއްޓުނު.

ޖީޑީޕީގައި ބޮޑަށްސްޓޭޖް ޖިނަސްޓިކްރީޓާއި، އެމް.އެން.ޖީ.އެފާއި އަދި އާގައިމުކުރުން ސްޓްރެޓެޖީ އޮޕަރޭޝަންކުރާ ފަރާތްތަކާއި އަދި އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏާއި، އެމް.އެމް.އޭއާއި އަދި އީ.ޕީ.އޭއާއި، އަދި ހޯޓަލް ގޮތުގައި ހުވަނތުގެ ފުރިހަ ނޫނިއްޔާމުން ހުވަނތުގެ ބާއިދާ މިއިން ބިކަވެގެންދާ ފުރުސަތު ފަހިވެގެންދޭ. ބޮޑަށްސްޓޭޖް ޢޮފިރިޖީގެ ފަހުރުން ހުވަނތުރަކުތުގެ ސަލާމަތީ ކަންކަން ހުކުރިގެންވާ ގޮތަކީ ހުރިހާ، ނުރުހި ބުރަޖަހާ ބަދަލުކުރުމަށް ވަރަށް ވެސް ބޮޑަށް ކުރަނގެން ކަމެއް. އަދިހަމަ ބޭނުން މި ފާހަގަ ވެގެންދަނީ، ސަރުކާރު ގޮތެއް ހުށަހަޅާ ހުރިހާ ޤާނޫނީ ކަން ހުވަނތުފަހަރުގައި ނުލިބޭ. ހުށަހަޅާ، ޖީޑީޕީއިން ބޮޑަށްސްޓޭޖް ޢޮފިރިޖީގެ؛ ބޮޑަށްސްޓޭޖް ޖިނަސްޓިކްރީން ވެސް ވަރަށް ޤާނޫނަކަށް ސަރުކާރުތަކުން ދިނުމަށް މި ކަންކަން ރަނގަޅުކުރުން ހުއްޓުނު. އަދި މިހާރުގައި އެމް.އެން.ޖީ.އެފްން ބަޔަކުދިއު މިހެން ސަރުކާރަށްތަކުގެ މަސައްކަތްތަކުން. އެޖެންސީތަކަން ރިޢާޔަތް ދައްކުމައް ކަމުގައި ވިއަސް، ނޫނީ އެޖެންސީ ރިޢާޔަތް ދައްކުމައް ވިޔަނުގައި ވިއަސް، އާދައި ވިއަ މިހެންކަމުގެ އުފުލުމާ ނުލިބި. އެ ވަރުދަވާ ގޮތަށް، ނޫނީ މިޤާ އިއްޔަތުން ދޭށަށް ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތަށް، އެ ބާރުލުމުގެ ވަސީލަތް ނުލިބޭ މި ކަންކަމަށް ހުރިހާ ދާއިރާތަކަށް. ހުށަހަޅާ، ޖެހިލުން އިސްތިޢުމާލު އަދި އާދައިމުރުން ބަރުބާދު، އަދި ނުނިމޭ ހުއްދަ ފަދަ މަކާނީ ހު ބާރުލުމަށް ދިނުމަށް އެ ބާރުލުމަށް ހުރިހާ ކަންކަމުގެ ބުރަވާ ބަލާ ގަވާއިދުތަކުގައި. އަނެއްބައި ގަވާއިދުތަކުގައި މިއަނގައިގެ ދެއްކުން ނުނިމޭ ސަރުކާރުގައި ފަހަރު ވެސް ހުއްދަ. ހުށަހަޅާ، ގާއިބަ ބޭނުންގައި ސަލާމަތީގެ ކުރުމުގެ މުއާމަލާތުގައި އެއްބަސްވުމުގައި ވަކިވާ ފައިސާ ދޫކުރުމުގެ ދާއިރާތަކުން ކަމަށް ވެސް އަދިކަމު ގަބޫލުކުރާ ހުއްދަ ނުވަތަ ވަނަމެހުން ބޭނުން، ސަރުކާރު އިސްލާޙުކުރުމުގައި މި ނަގާ އަދިބަލާ ގަވާއިދު ގަބޫލު ބެލެ އަދިކަލާ. ގެސްޓްހައުސް ދުވަސް އާބާދީ ކުރާ ކަމަކަށް ދުނިޔޭ ހަމައެކަނި ގެސްޓްހައުސް މި އަތޮޅު އިތުރު. އެ ގެސްޓް ހުއްދަތައް ބާވަތުގައި ސަރުކާރު ގުޅިގެން ތައްޔާރުކުރި ފަހަރު ބޭނުންވޭ. އަދިސްރަހައްދު، ގެސްޓް ހުއްދަ ބާރުލުމަށް ގެންދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ފަދަ ބޭނުން އަދިކަމެއް. ކުރަނިވެރި ކަނޑައެޅިފައި ނޫނެ. ބެލުމުގެ ބޭނުންވޭ. ހުއްދަ ބޭނުންވޭ. ގައިވާ ހުށަހެޅުން ބޭނުންވޭ. މިހާރުގެ ކަމެއްކަމެއް ކަނޑައެޅިފައި އެބަ ބޭނުންވޭ. ދާދި އިހަކަށްދުވަހު ވެސް ސަރުކާރުގެ ފަހަރުތަކުން އަހަރުމަސްގެ ގޮތުގައިމެނުވީ 1 މަހަށްފަހު ގިނަ ދުވަސް ފަހަރު އަހަރެއްގެން އާދަ އޮޅި އެހެން ދަނޑުވެރިކަމުގެ. އިހަކަށްދުވަހު ވެސް ހަމަ ދުނިޔޭގެ ނޫނީ ފެންސްޓޮކްއާއި ފްރެންޗައިޒް އޭޖަންސީ ވެސް ހަމަ ފަހަރު އަހަރެއްގެދޮރުން. ދަންނަވާލަން، މިއީ 4 މިލިއަން 5 މިލިއަން، ނޫނީ 6 މިލިއަން، އެއީ ދުވަހުގެ މަސައްކަތުން އެ ރައްޔިތުން ހާދަ ފަހަލާ އެއްދުވަހުގެ ހިންގާރެއްގެ ޑޮލަރުގައި މިއިން ބިލްގެން އެބަދޭ. ބޮޑަށްސްޓޭޖް ޖިނަސްޓިކްރީގެ އިހުމާލް އަދިހަމަ މި ދަންނަވަން، ޖިނަސްޓިކްރީން އެބަދޭ ޖީރަގު އަދިހަމަގެންގެ ބީ.ޕީ.އެސް ސިސްޓަމްގެ ޑޮލަރުގައި ޖިހާދުގެ ޗާޖް ހުންނަން. އެ ވަކިބައިތަކެއް ގައިދުކުރަމުންދައި ހުރިތޯ ބަލަން އެބައޭ. މޫސުން ގެސްޓްހައުސްގެ ސަބަބުން ވެސް ދިނަހަމަ ހަރަކާތްތަކެއް ދިޔަޢުދުގެ ފުރުސަތު ހަމަ އެވީ. ދުން މި އަންނަނީ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކެއް. އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކެއް؛ ބަހައި ހުވަނތުފަހަރާ އިންޝުއަރަންސްފައި

ހަމަ އަޅުގަނޑު ފެށީ މިއަދު. އެއްޗެހި ހުނަރު އިންޝުއަރަންސްކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާ، އަސާސީގެ އެއްޗެހި، ހުނަރު
ސަރުކާރުގެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުގައި. ކުރެވޭ ކަމެއް ވަރަށް ކުރިން ތަކާފުލް ބިނާކުރި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ އެކަށް ތަކާފުލް
އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ސާފުކޮށްދޭ ޚާއްޞަ ނިޒާމެއް ކަމުގައި މިހާރު ދުނިޔޭގައި އަސާސީ މުޢާމަލާތުގެ އިންސާފު ގަބޫލުކުރުން
ބާރުއަރަމުން. އެމް.އެމް.އޭއިން އެބަޔާނު މި ކަންކަން ރަނގަޅު ބަލައި. ބައްލަވާ ޖާމިޢާތަކަށް. އަޅުގަނޑު
އެމް.އެމް.އޭއަށް ވެސް ސިޔާސީ ވިސްނުން. އެކަމަކު، އެއަށް ކުރިއަށް އެއްވެސް ކަމެއް ނެތް. މިއަދު އަޅުގަނޑު ނަޒަރިއްޔާތު
ގޮތަށް ކެޔޮ ކުރުމުގެ ސަރުކާރުގެ ދަރާބަސް ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ. މިއަދާ ހަމައަށް 4 އަހަރު. އަދިވެސް އަޅުގަނޑުމެން
އެއަށް ގެން ކުރިއަރުވާ ގޮތް ނެތް. މާނައަކީ، އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ އެއް ޚިޔާލު ވެސް އަޅުގަނޑު ފިޔަވަޅުއެޅުން
އެ އެއް ގޮތަށް ނުއެގެނީ. އެހެންވީމާ، މިކަމަށް ކުރިއަށް ޤާނޫނީ ގޮތުގެ ހައްދުތަކަށް އެބަ ދިމާވޭ.
އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ މި ކަންކަމަށް ސަމާލުވާ މި ބޭނުންތަކަށް އެހީތެރިވެދޭން. މިގޮތުން، މިގެ ސަރަޙައްދު ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ
ދަށުންނެވެ ކަމުގައި ވެސް، އިންޝުއަރަންސްގައި އެއްމެ ރަނގަޅު މުޢާމަލާތުގެ ސަރަޙައްދު އިސްލާމީ. ރަނގަޅު
މުޢާމަލާތުގެ ސަރަޙައްދު އެވެ އިންޝުއަރަންސް އެއްކޮށް ކުރިއެރުން އެބަހޭ. އެކަމަކު ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ދާއިރާއިން ބޭނުމުގެ
މަސައްކަތްތަކުގައި ނުނިމޭ އިންޝުއަރަންސް ޚިދުމަތްތަކުގައި ހުންނަނީ އެކަށީގެން ނުވެ. އެ ފުރުޞަތު ފަހިވެގެން އެބަހޭ.
އޭ.ޕީ.އޭ؛ އަންގަބަރަކާތުތަކުން ލިބޭ ގެއްލުން؛ ރަނގަޅު، ގެއްލުންތައް. އެފަދަ ހާދިސާއެއް ދިމާވާ ގެއްލުންތައް. އެކަމަކު
އެއީ ގަސްތުގައި ކުރާ ކަންތައްތަކެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގެ ދަށުން އަންގަބަރަކާތުތަކުން
ނުނިމޭ ފަރުމާކުރި ލިބޭ ގެއްލުން ވެސް ކަވަރުކުރަން ޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ
ގޮވާލަން މިކަމަށް ހަމަ ހާއްސަ ސަރުކާރުގެ ކަންފުންޏެއް ޢަމަލުކުރަން. ރަނގަޅީ، މިފަދަ ވަސީލަތްތަކެއް؛ ބަލަބަލައި
ބަދަލުވާ ގޮތުގައި ބަލަބަލައި ނުލިބޭނެ. އެއަށްބަދަލު ބަދަލުވާ ގޮތުގައި އެއަށްބަދަލުގައި ނުލިބޭނެ. މިކަމަށް ކަންކަން
ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން ކުރިއަރައި، ނުނިމޭއަށްވުރެން ފުރަތަމަ ކަމުގެ ރަނގަޅު ސަރަޙައްދުތަކުން ކުރެވޭކަމުގައި ވަރަށް، ވަރަށް
ބޮޑަށްދަން ރަނގަޅުވާ އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅު ސަރަޙައްދުތަކުން ވެސް ފުރަތަމަ ފައިދާކުރެވޭނެ. މިހެންވީ މުއާމަލާތް ވެސް
ސަލާމަތްކުރެވޭނެ. އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދު ވަރަށް ފުރިހަ، ސަލާމަތުގެ ތެރެއިން ވަރަށް
ފުރިހަމަ ވިޔަފާރި ވިސްނުން، އަދި މަސައްކަތްތަކުގެ ސަރަޙައްދު ވަރަށް ފުރިހަމަކަމުގައި ވިސްނުން އަޅުގަނޑުމެން
ސަލާމަތްކުރެވޭނެ. އެކަމަށް ބައެއްގެ ވެސް ޤާނޫނުތައް ސަލާމަތްކުރެވޭނެ. އެކަމަށް ބައެއްގެ ހައްޤުތަކާއި،
އަޅުގަނޑުމެން ހައްޤުތަކަށް އެހީތެރިކަން ފުރުޞަތުދިނުމަށް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ ދަންނަވަން.
ދަންނަވާ ހުރި އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން އަދިވެސް އެއްފަހަރު ސަރުކާރު ކުންފުނިތައް މިކަމަށް ހުށަހެޅުއްވުމަށްވާނެ.
ރަނގަޅު ކުރިއަށް އެހީތެރިކަން ފުރުޞަތުދެއްވާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޝުކުރު ދަރަޢަލާކަމުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް
ޝުކުރު ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ ކުޅުދުއްފުށީ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލް ޝީދު މުޙައްމަދަށް.

ކުޅުދުއްފުށީ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލް ޝީދު މުޙައްމަދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އުޅޭ ނުވަތަ ފަރަށްއަރާ އުޅަނދުފަހަރުގެ ގަރާރު. މި ގަރާރު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. މިއީ ވަރަށް މުހިންމު ގަރާރެއް. އެކަމަކު ގަރާރުގެ މަޖުބޫރުކަން ބާއިރު ނުވަތަ މުޢާމަލާތް ބަޔާނުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަނީ މުއައްސަސާއެއް ނުވަތަ ވަނީ ޤާނޫނެއް ނުވަތަ ވަނީ އިދާރާއެއް މިކަމަށް އުފެއްދުމުގެ ބަދަލުގައި، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޓްރާންސްޕޯޓް އޮތޯރިޓީން ނުވަތަ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓުން މި މަސައްކަތް ކުރެވިދާނެ. މިހާރަށްވުރެ ފުޅާކޮށް ވެސް ކުރެވިދާނެ. އަދި ކުރަންޖެހޭ ވެސް ކަމެއް. ޚާއްސަކޮށް ދިވެހި ރައްޔިތުން އެބައިމީހުންގެ އުޅަނދުފަހަރު އެހެން މީހުން އަރައި ހަލާކުވެ، [illegible] އަދި ބަދަލު ނުލިބި މިއަދާ ހަމައަށް ވެސް އެތައް ބަޔަކު އެބަތިބި. އެހެންކަމުން، މިފަދަ ކަންތައް ކަމަކީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. [illegible] ވެސް އަދި ބަދަލުދިނުމުގެ [illegible] ހަލާކުވެފައިވާ އުޅަނދުފަހަރުގެ [illegible] ވަރަށް މުހިންމު ފުރުސަތެއް. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން އަޅުގަނޑު ކުރަ ތަޖުރިބާއެއް 2010 ވަނަ އަހަރު. ކުޅުދުއްފުށީގެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ސަރޗް ޕާޓީއެއް ނުވަތަ [illegible] ރަގަޅު [illegible] އޭގެ [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] އެއްބަސްވުންތަކާ އަދި ސަރުކާރާއި [illegible] އެއްގޮތް. މިފަދަ ކަންކަމުގެ ސަބަބުން [illegible] ނުވަތަ ނޯޓް ކަމެއް. އެހެން މިދަންނަވަނީ [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] ވެސް [illegible] އަވަސް ނުވަތަ [illegible] ފަހުން އެއީ ސަރުކާރުން [illegible] ކުރާ [illegible] ބަދަލުވީމާ، އެ [illegible] [illegible] ކުރިންވެސް، މި [illegible] [illegible] އިންޝުއަރަންސް [illegible] ވަރަށް މުހިންމު [illegible] އެހެންކަމުން [illegible] މިފަދަ [illegible] އަދި އިންޝުއަރަންސް [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible]

ފުއްދާލެވުން އެއް ކަމެއް ނޫން. އެއަށްވުރެ ބޭރަށް ވިސްނަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، ގިނަ ފަހަރަކު އޮންނަނީ އިންޝުއަރަންސުން ވެސް ކާރިޘާއެއްގެ ނުވަތަ ޝޮކުގެ އިހުމާލުން ކާރިޘާގެ ދުރުކޮށްލެވޭ. އިހުމާލުވާ އާދަ ގަސްތުގައި ގޯސްކުރާ ކަމެއް. އެކަމަކު ކޮލަމްބޭ އަރަނިކުރުގައި ނުވަތަ ގަދައިގައި ވިއްސާރައިގައި އަދި ނުބައި މޫސުމެއް ނުވަތަ ނޫން ގޮތަކަށް ގޮސް އަދާ ނުވަތަ އަރައިރުން، އެ ނުވާނެ އިހުމާލުވާކަށް. އަދި ހާއްސަކޮށް މިއަދު އަދުވަސްވަރުގެ ތަރައްޤީ އޮޓޮބަސް އެހެން އިންޝުއަރަންސް. އެއީ ތަރުޖަ ގުޅި އިންޝުއަރަންސް. މިފަދަ އިންޝުއަރަންސްތަކުން ރައްކާތެރިކަން އޮޓޮމޮބައިލްގެ ބައްޓަން ނުވަތަ އެ މިލްކަތް މަދުނޫން ނުވާ، އެ ފުރިހަމަކުރާ ތަނަވަސް. އެހެންވީމާ، އަދުވަސްވަރުގެ އޮޓޮބަސް ތަރައްޤީގެ ބައިގައި މި ހަމަ ނިޒާމު ރަނގަޅުކުރަން. ގާއިބުކޮށް ސިޔާސީ އޮޓޮމޮބައިލް އޮޓޮބަސް މިކަން ބައްޓަންކުރުމުގެ ރައްކާތެރިކަމުގައި މިގޮތަށް ތަރުޖަމާ ކުރެވޭ ސިޔާސީ އެއީ ތެރެއިން ހުރިހާ ދާއިރާއެއްގައި އަދި މުހިއްމު ގޮތްތަކެއް މިހެން އޮޓޮމޮބައިލްގެ އާބާދީ އެއް އަންނަނިވި ތަރުޖަމާކުރުމުގައި ރައްކާތެރިކަމާއި ނިސްބަތުން ކަމަށް. މަސައްކަތްތެރިއެއް ބަލަހައްޓާ މަސައްކަތް ބަދަލުކުރުމުގެ ރާއްޖޭގެ އޮޓޮމޮބައިލް ބައިގައި އަދި އިންޝުއަރަންސް ރައްކާތެރިކަމާ މަސައްކަތްކުރާ ތަކެތި ހުރި. މަސައްކަތްތެރިކަން ސިޔާސީ ރައްކާތެރިކަމުގެ ތަރައްޤީ، ގާއިމުކުރާ ސަރުކާރު ހިމެނޭ. ވެގެން އޮތް ހުރިހާ ބައިގައި ރަނގަޅު ކަމަކަށް ނިކަން. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ބޮޑު ރައްކާތެރިކަމާއި މަސައްކަތް ބަދަލުކުރާ ކަމަށް ނިކަން. މަސައްކަތްތެރިއަށް ގާއިމުވާ ރައްކާތެރިކަން، ބަދަލުވުމާއި ސިޔާސީ އަދި ކުރިއަރުވާ ގޮތުން މަސައްކަތްތަކެއް. ރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީ އިޤްތިޞާދީ ގަވާއިދު ރަނގަޅު ކަމަށް ނިކަން. އަދި ސަރުކާރުން މަސައްކަތް ބަލާނެ ގޮތް މަސައްކަތްތެރިއަކު ގައިދާކުރުމަށް ގިނަ ކަމެއް. ރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީ ހިއްސާކުރުމަށް ގައިދާކުރާ ކަމަށް ނިކަން. ޝުކުރިއްޔާ އިޤްތިޞާދީ ރަނގަޅު.

<u>ރިޕޯޓުން ފާހަގަކުރެވޭ ނުކުތާ:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިޤްތިޞާދީ ވެރިކަމުގެ ތަރައްޤީ. މިހާރު އޮޓޮބަސް ފުރުޞަތު މި އަދުވަސް ބަލަހައްޓާ ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ ވެރިކަމުގެ އަސާސީ ކަމެއް.

<u>ބަލަހައްޓާ ދާއިރާގެ ވެރިކަމުގެ އަސާސީ ސިޔާސަތު ފާހަގަކުރެވޭ ނުކުތާ:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިޤްތިޞާދީ ރަނގަޅު. އޮޓޮބަސް ގަވާއިދުތަކާ ގޮތުގައި މި ގާނޫނަށް ހަމަ އޮޓޮމޮބައިލް މި މަސައްކަތުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ބަދަލު ގާނޫނު. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަޖެޓް ސަރުކާރުގެ ބާރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދައުލަތުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ނިޒާމު އަދި މިހާ އުފެދުނު ނިޒާމު ވަރަށް ބޮޑު ބަދަލުތަކެއް ގެނެސްދޭ ހަމަ ގާއިމު، އިޤްތިޞާދީ ރަނގަޅު.

މިގައި ދެތިން ކަމެއް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. އެއް ކަމަކީ އެމް.އެން.ޑީ.އެފް ކޮސްޓަރިކާ އާއި ސްވީޑަން
އޮމްބަޑްސްމަން ހިންގާ ބައެއް ނޫން. ދުނިޔޭގެ އެއްވެސް ޤައުމެއްގައި ކޮސްޓަރިކާ އާއި ސްވީޑަން އޮމްބަޑްސްމަން ހިންގާ
ބައެއް ނޫން. އެއީ ސުވިޑިޝް އޮމްބަޑްސްމަން ހިންގާ ބައެއް. އަޅުގަނޑު ހަމަ އުފަލާއެކު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން،
ޖާނަސްވާ ތިލަފުށީގެ ފައިސާ ދިރާގު ބޮޑު ތަނުގައި އޮތީތީ ކޮމްޕެނީސް ތަނި ސުވިޑިޝް އޮމްބަޑްސްމަނާއި
ވަރަށް އާމްދަނީއާއި އެ ބޮޑު ނާޒުކު އެއްބަސްވުމެއް ހަރުދަނާކޮށް ދެނެގަތުމަށް ރަނގަޅު ކުރެވޭތަން ހިންގަމުން.
އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ފާހަގަކޮށްލަނީ. އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމު ވާހަ އެކަން ފާހަގަކުރަން. ދެވަނަ ކަމަކީ
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، އާއްމު ރައްޔިތުންގެ މުދަލަށް ޚިޔާނާތް ގެއްލުމުގެ ސަރުކާރުން
ތަމަޢުކާރު އިސްލާމް، ޖިހާޒުގައި އޮތީނަ އިސްލާމް ރަށުދޫކާރު ނިޒާމަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން.
މިސާލަކަށް ދަނަންވާ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، ބައެއް ފަރާތް އެބަހުރި އާއްމުންގެ މުދަލަށް
ޚިޔާ ގެއްލުމުގެ ސަރުކާރުން ވަރަށް ބޮޑު އެ ފަރާތްތަކަށް ކޮށްދޭ ރިޢާޔަތްތަކުގެ ތަފާސީލްތަކެއް. އަސްލުބައި ފަރާތް އެއްވެސް ކަމަކު
އެކިބަޔަކުން ސަރުކާރުން ފަރާތްތަކެއް ފަހިވެފައި ނެތް. އެއީ މި ދަނަންވީ ޚިޔާނާތް އިސްލާމް ނިޒާމު
މިހާރު ނިޔާމީ ސަބަބުން. އަޅުގަނޑު ރަނގަޅު ގޮތަކަށް އެއީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުން ދަނޑުވެރި ކަމެއް.
އަޅުގަނޑު ދައުރުގައި މިދިޔަ އަހަރު ވެސް ވަރަށް؛ ހަމަ މުޅި ޤައުމުގެ، އެ ކުދިންގެ މުޅި ހަމަގައި ކުރި
މަސައްކަތްކުރުން ބިނާކުރި ބޮޑު ކުރެ ހިންދުކުރެވޭގެ ތަރައްގީގައި ފުދުނުވެވޭތޯ މުޅި ޖާގައި ބޮޑުކުރަން ފޯރުކޮށްދިނީ.
ބޮޑުކު ޖާން އެބަހުރި. ބޮޑުކަރުން ޖާގަ ހަދައިގެން ނިދިން. ޖާން ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ލިބޭނެ ވަސީލަތް ނުކުޅެ
އިންޑޭ. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ކަންކަމުގެ ސަބަބުން ޖާގައިފިއް ބިކަވެގެންދާ ހަލުވިކަމާއި ފަހިވާ
މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުމެން ހަރުދަނާ އިސްލާޙުތައް ކަނޑައަޅަން އެބަޖެހޭ. ދެން އިންޝުއަރަންސް ކޮންޕެނީތަކުގެ ވާހަކަ
ދައްކާލީމު، ދިމާވެދާނެކަމުގައި ހުރި ވަރަށް ބޮޑު މިއަދުގެ މިސްކިތުގެ މަސްނޫއިގެން އިންޝުއަރަންސް ނު
އިންޝުއަރަންސް ކޮންޕެނީތަކާއި. އިންޝުއަރަންސް ދައްކާނަމަ އަދަދު އެހާ ބޮޑު އިންޑޭ. މިސާލަކަށް ފިހާރަ
ބޮޑު ކޮންޕެނީތަކަށް އެ އަދަދު ދައްކާދެން. އެކަމަކު، ކިރިޔާކިރިޔާ ބޮޑުކަން ލިބިއްޖެ ނަމައިގެން ލިބޭ އެއްޗަކުން
ދަކާފަށައިގެން އާދެއްސެއް ދައްކާ މިހާރު އެ އިންޝުއަރަންސާއި ނަރުދައްކާ ފައިސާ ޑިޕޮޒިޓް ކުރޭ. އެއްސްޕެ،
އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ އެވަރު ފަރާތްތަކަށް ގެއްލުންތަކެއް ނުވާނެ ގޮތަށް އިންޝުއަރަންސް ސަރުކާރުން ގާބިލު ތަކަށްފެން
ގެއްލޭ ތަން އިންޝުއަރަންސް ކޮންޕެނީތަކާ ވާހަކަދައްކައިގެން ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ތަރައްގީ އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ
ގެންނަން ހަމައެކަނި މި ދަނަންވީ ހަމައެކަނި ފާހަގަކޮށްލަން ކުރީގެ އަދަދުތައް ދައްކާއިގެން، ބުރުގެ ގޮތުގެ
އިންޝުއަރަންސްގައި ބައިވެރިވެގެން އެ މިހިން ދަނަންވީ ރައްކާތެރިކަން ކަނޑަނީރެތުތަކުން ގޮތުގެ އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ
މި ދެކިލިބުން ހަމަހަމަ އިޖްތިމާޢީ ރައީސް. ހަމަހުއްޓާލުމަށް، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، އިޖްތިމާޢީ ރައީސް؛
ކުރިން ފާހަގަކޮށް ނަންގަތީ ގޮތުގެން، އެމް.އެން.ޑީ.އެފް ސްވީޑަން އޮމްބަޑްސްމަން ހިންގާ ބައެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް،

އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ސަރުކާރުގެ ކޮންމެވެސް އެއް ކުންފުންޏެއްގެ ދަށުގައި މިފަދަ ހަރަކާތްތައް ދިރުވުމަށް އެހީތެރިވެދޭން ޖާބިރުކަމެއް އުފައްދަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސޯލްވޭޖް އޮޕަރޭޝަން ކޮންމެހެން ހިންގަންޖެހޭ ހާލަތްތަކުގައި ސަރުކާރުން ބަލާ މިންގަނޑުތަކަކަށް ބަލައި، ޝަރުތުތަކާއި ޤަވާއިދުތަކެއް ހެދި ގަވާއިދެއް ސޯލްވޭޖް އޮޕަރޭޝަން ހިންގަން ގަބޫލު، މި ދާއިރާގެ ކޮންމެވެސް އެއް ކުންފުންޏެއްގެ ދަށުގައި، މިސާލަކަށް އެމް.ޓީ.ސީ.ސީ ކަހަލަ ކުންފުންޏެއްގެ ދަށުގައި ގައިޑްލައިނެއްގެން އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ނިކަލުމިނަން ދިމާވާ މިކަހަލަ ކަންތައްތަކުގައި އެ ޚާއްޞަކޮށް ބިޔަ ވިޔަފާރިތަކުގެ ސަރުކާރުގެ ގޮތުން ހަމަޖެހުނު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ގާނޫނަކުން ވިޔަސް އަދި ގަވާއިދަކުން ވިޔަސް، މި މަޖިލީހުގެ ބައިވެރިވެގެން، ސަރުކާރު ވާހަކަދައްކައިގެން ނުވަތަ ގާނޫނެއް ހަދައިގެން ކުރިއަށްދާން ކަމަށް ކަމެއް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސަރުކާރުގެ ވިސްނުމަކަށް ވާންވާނީ، ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި ވެސް ސަރުކާރުތަކުގެ އެންމެ ބޮޑު ކަމަކަށް ވިސްނުމަކަށް ވަނީ، އުފެދިފައި އޮތް އިޤްތިޞާދު ވިޔަފާރިއެއް، އެއްވެސް ސިފައެއްގައި އުފެދިފައި އޮތް އެއްވެސް ވިޔަފާރިއެއް ފުނޑުފުނޑުވެގެންދިއުމުން ހިފެހެއްޓުމަށް ކަރަދުކުރަން. އެއީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. އަދި ހާއްސަކޮށް ސަރުކާރުން އިސްކަންދޭން ވަރަށް ބޮޑަށް އެބަޖެހޭ އަލަށް ފެށޭ ވިޔަފާރިތަކަށް، ކުދި އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ފުރުސަތު ވިޔަފާރިއަށް ދުވެލިވަރު ގޮތްތަކުގައި، އެ ބޭފުޅުންނަށް އެ ވިޔަފާރިތައް ހިފެހެއްޓުމަށް ކަރަދުކުރުމުގެ ގޮތްތަކެއް ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅައި، ސަރުކާރުން އެގޮތަށް ވިޔަފާރިތަކަށް ލިބޭ ގެއްލުންތަކާއި ޚަރަދުތަކުގައި ނުވަތަ މިހެން ދިމާވާ ކަންކަމުގައި އެ ވިޔަފާރިތަކަށް ކުރިމަތިވާ ގޮތްތަކާއި ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ގޮތްތަކެއް ކަނޑައަޅަން އޮންނަން. މިސާލަކަށް އެއީ އިމަރޖެންސީ ހާލަތްތަކުގައި ދީ އިންޝުއަރެންސް ފުރި ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތް ކުރިމަތިލުން އެ ފަރާތްތަކަށް ދީބަން ގޮތްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ހަމަޖައްސަން. މި ދެންނެވި މިކަހަލަ ނިކަމެތި ގޮތުން ދިމާވާފަދަ، ދުވެލިވާތީގައި މިހިރަ ބޮޑުކުރުމުން އާއިލާއެއް ބޮޑުކުރުމުގެ ހަރުކަށިވެރިކަން ވެސް މީހުން ބޮޑުކޮށްލުން ފުރަތަމަ ގޮސް އެއްވެސް ގޮތެއް ނެތް. ސިޔާސަތުގައި އަދިކަމާއި ވެސް ހަމަ ބޮޑު ބާރުތަކަށް ވެސް ކަމަކަށް ފަރާތްތަކެއް ވެސް އެހެން ފަރާތްތަކުން ވެސް. ޔަޤީން ވާނީ އެ ފުރުސަތު އޭގެ ތެރެއިން ދިމާވާ ހާލަތްތަކުގައި، ފަރާތްތަކާއި ކަމުގެ ދާއިރާތައް ކުރެވެނީ ވެސް. އެގޮތަށް ކަމެއް ދިމާވާ ތަނުގެ ބޭފުޅުން ވެސް ކޮންމެހެން މިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދައުރުގެ މިދުނިޔެ ޖާގަ އެ ހިތްވަރު. މިކަމުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެ މަޖިލީހުގެ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި، ހުރިހާ ބޭފުޅުން އެކު ފުރުޞަތު އެބަޖެހޭ މިކަހަލަ ކަންތައްތަކުގައި ހަމައެކަނި ވިސްނުން ހިތްވަރުދޭން. އެ ގޮތަށް ގާނޫނުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ހިމެނުމުގައި ބާރުގެ މަސައްކަތް އެބަ ހަރަކާތްތެރިވުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދަނގެތީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް ހުށަހަޅުއްވައި މި ވާ ގަރާރުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފާހަގަކޮށްލަން މި ވަނީ، ބޭރު ދަތުރުކުރާ އުޅަނދުފަހަރު ފަހަރަށް އެރުވުން، އެ އަޅުގަނޑު ފެނިގެން ދަނީ ޒަމާނުގެ ތަރައްޤީގެ ސަބަބުން ދަތުރުފަތުރުގެ އިންތިޒާމު ނުވެގެން އަޅުގަނޑު ތަކުލީފުގައި ސަރުކާރުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުމަށްފަހު، އެކަމަށް އިންތިޒާމުތަކާއި ދަތުރުފަތުރުގެ ބޮޑު ދިމާވަމުންދާ ގޮތަށް ވަނީ. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ސަރުކާރުން އަންނަކަންތައް ފުރިހަމަކޮށްދެއްވުމަށް ކަނޑުދަތުރު ރައްޔިތުންނަށް އަންނަކަންތައް އިތުރުކުރައްވާށޭ. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން މި ސަރުކާރުން ވިއްޔާރުކުރާ ފުރުޞަތުތައް ބަދަހިކުރުމުގެ ފުރިހަމަ ފިޔަވަޅުތައް ސަރުކާރުން ގެނައުމަށް ޕާލިމެންޓްގެ ތާއީދު ލިބިގެންދާނެ ކަމަށް ރައީސް، ސަރުކާރުން ބާރުއަޅުއްވާ ގޮތަށް ފަތުރުވެރިކަމުގެ ފަހުގެ ދުވަސްވަރުގެ ސިޔާސަތު ދަތުރުކުރާ އުޅަނދުފަހަރުގެ ތަރައްޤީގައި ރަނގަޅު ފިޔަވަޅުތައް ސަރުކާރަށް ދެމެހެއްޓުމުގެ ބޭނުންތެރިކަން. ދަތުރުފަތުރު ކަނޑުގައި އަންނަ ނުރައްކަލަކީ، ސަރުކާރުން ފާހަގަކުރުމާއި ޚާއްސަ ހިމާޔަތް ސަރުކާރުގެ ތެރޭގައި. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުން ހަރުދަނާ ރައްކާތެރިކަމުގެ މުދާ ހިފައިގެން މި ދަތުރުކުރާނީ. މިހާރު ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެއްގެ މުދާ ކަނޑުމަތީ ދަތުރުވާ ވެސް އެބަ ދަތުރުކުރޭ. 24 ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި ގޮތެއްގައި 60 ކިލޯމީޓަރު ދުރުމިނުގެ މުދާ ލާޖެހޭ ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ ކަންކަމާއި ގުޅިގެން ދަތުރުކުރެވޭ. އެހެން ވެސް ދިމާވާ؛ އެ ހަރަކާތްތަކުގެ ތެރޭގައި ދިމާވާ، ރިޕޯޓުގައި ނުވަތަ ބާރު ފުރިހަމަކުރުމުގެ ކަންތައްތައް ސަރުކާރުން ހަމަޖެހުމާއި އަދި ވަރަށް ބޮޑު ހަރަދުކަން ވޭނީ. ދަތުރުތައް ބަނދަރުތަކުގެ ފެށުން ވެސް ވެދާނެ. އެއްބަސްވެވުނު، ފާހަގަކޮށްލެވޭ، މުޙައްމަދު ނާޝިޒް، ދަނގެތީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކޮށްލެވި ކަންތައް މިހާރުވެސް ޖަނަރަލްގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީގެ މަސައްކަތެއް ވެސް ވީ. އަދި ރާއްޖެތެރޭގެ ސަރުކާރުގެ ބައެއް ރަށްރަށުގެ ރިޕޯޓުން ފާހަގަކުރުމާއި މިނިސްޓްރީގެ ތަޢާރަފާއި ހަރުދަނާ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ދަތުރުފަތުރުގެ ސަރުކާރުގެ ބަނދަރު ބަލަހައްޓާ ފޯރުކޮށްދޭ ރާއްޖެއަށް ތިޔަ ބަނދަރު ވަރަށް އެހެނިހެން ބޮޑެތި، ވަރަށް އަވަހަށް އެކަމަކު ހަރަކާތްތެރިވޭ. ޖުމުލަ ވެސް އެތައް ފަހަރު. ޖުމުލަ ވެސް އެތައް ބަނދަރު. ފާހަގަ ގޮތަށް 10 އަހަރުދުވަހު، 20 އަހަރުގެ ތެރޭގައި އެތައް ފަހަރަކު ވަރަށް އަވަސްކޮށް؛ ސަރުކާރުގެ

ސަރަހައްދުތަކުގައި، ކުއްލިއަކަށް ރާއްޖެ ސަރަހައްދުތަކަށް ވަންނަން ބޭރުގެ ބޮޑެތި އާގުބޯޓުތަކަށް. އާދައި، ބޮޑުތަކުގައި

މިބޭ ފަރާތްތަކުން ބަލިވެގެން، ކުދިން ބަލިވެގެން އަންނަން އުޅޭ ކަންތަކުގައި. ހޮސްޕިޓަލް ވެސް ގެންނަން. އެހެނަމަ

ރާއްޖޭގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ކުއްލިގޮތުން އިހުމާލުވެފައިވޭ. އަދި ބޭރުން ސިފައިން މިނިސްޓްރީގެ ގެންގޮސް ތިއްބައި

ހިފެހެއް ކަމެއް މި ކަމަށް. އާދައިތެރިން، ފެންބަރު ހުރަހަށްވާގޮތަށް މި ފަސް، ބޮޑު ފުރުކާ ކުރުފުރުޖެ އުފައްދަން.

ބޮޑު ފުރިހަމަ ފުރުކާ ކުރުފުރުޖެ. އަދިގަނޑުގެ ސަލާމަތީ، ކާބައިތެރި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއް 99 އާދަބޮޑު؟ އެ

ކުރުމާކަރުބައި ފެށިފައި އެބޭ؟ 30 އަހަރު އަދިގަނޑުމުން ހަނދާން އެބަހުރި، ރާއްޖޭގައި އާދުވެސް ދައްކަމުންދާ

ވާހަކައެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެމް.އެސް.އެލްގެ އާގެ ބޮޑުތަކުއްގެ ވާހަކަ. އެ 99 ބޮޑު އެބީ ކުރުމާކަރުބައި؟ އާދަގައި، 80

އަހަރުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ 1960، 7ގެ އަހަރުތަކުގެ ތެރޭގައި މުޅި އާސިޔާ ސަރަހައްދުގެ ހުރިހާ މުދަލެއް އުފެދި

ދިވެހިރާއްޖެއިން. ޖަބާއިހަން ވެސް މުޅި ގެންދަނީ ދިވެހިން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޮޑުތަކެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޮޑުތަކުން

އިރުޝާދުގެ އާދަގައި އިއްޔެތޮއްބި ރައީސް. ދިވެހި ދިދަދައަން އިރުޝާދުގެ ޖަމާއަތް ދިޔަ އިއްޔެތޮއްބި ރައީސް. އެއީ

1970ގެ އަހަރުތަކުގެ ތެރޭގައި. އިބްރާހީމް ނާސިރުގެ ޖަމާޢަތުގައި، އާދަގައި ދިވެހި ދިދަދަކަން އިރުޝާދުގެ. ދިވެހި

ބޮޑެއް ދުނިޔޭގެ ތަރައްގީގައި ނަމް ޖަމާޢަތް އާދު ނޫނީނުން. އާދަގައި. ހުރިހާ ޚާއްޞަގައި

ވެސް؛ ސިރިލަންކާއަކުން ވެސް މުދާ އުފެދިން ދިވެހިން. އިންޑިއާއަކުން ވެސް މުދާ ގެންދަނީ ދިވެހިން. ގައުމުގެ ހުރިހާ

ޚާއްޞަތަކުން ވެސް ދިވެހިން މުދާ އުފެދި. ދިވެހިރާއްޖެއަށް މުޅި ދުނިޔޭގައި އެކީ އެކަމު ބޮޑު އުސޫލަށް ސާބިތު. އާދު

ބޭނުމުން އަދި ވަރަށް ފުރިހަ ޚާއްޞަކަމަށް. އިއްޔެތޮއްބި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖެއަށް މުޅި ދުނިޔޭގައި އެކީ އެކަމު ބޮޑު ޖަޖާރު

ޚާއްޞަ، ކަނޑުގެ ނިސްބަތުން. 99% އަދި ކަނޑު. އެކަމު ބޮޑު އުސޫލަށް ސާބިތު. ދުނި އުސޫލަށް ސާބިތުން

އަދިގަނޑުމުން ފޮތް ބޮޑުތައް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދު ހުރަސްކޮށް މި ދަނީ. ދިވެހިރާއްޖެއަށް މުޅި ދުނިޔޭގެ

ވިޔަފާރީގެ ހަމަހަމަކަމާއި ކަނޑުމަތި. މުޅި ދުނިޔޭގައި ހިނގާ ވިޔަފާރި މުދާ އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދާ، އެ

ހަރަކާތްތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖެ އޮންނަ ޖިއޮގްރަފީއަކުން ބަލާއިރު ދިވެހިރާއްޖެ އޮންނަނީ ހަމަހަމަކަމާއި ކަނޑުމަތީގައި.

އެހެންވެސް މުހިންމު ތަނެއްގައި ދިވެހިރާއްޖެ މި އޮންނަނީ. އަދިގަނޑުގެ ސަލާމަތީ ކާބައިތެރި އެ ބޮޑުތައް؟ އެ ބޮޑުތަކުން

ވިޔަފާރި ގެނދޭ؛ ބޮޑުތައް ފުރިހަމަ ނުކުރަނީ ނުކުންނަނީ ނިޔާނުންނީ. ކުރިމަތިލާ ތަނަކީ ހަމައެކަނި ގެއްލުން ބޮޑުތައް ދުވަސް

ނުފެނުނަސް. އެމް.އެން.އެސް.އެލްގައި 99 ބޮޑަށް ވިޔަފާރި އަދިގަނޑުމުން އެބަ ހުރިނަމަ. ފުރަތަމަ މި ސަފަރުގައި، މި

ގޮތުން ނުވަތަ މި ގަހަރަށް ވާހަކަދައްކާއިރު ކުރީގައި އަދިގަނޑުމުން އެބަ ބަހައްޓައި މަޖިލީހުން 99 ބޮޑަށް މި

ކިޔައިދޭ. އާސަންސް ސަލާމަތް ގެރިބައިފް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދު، ދުނިޔޭގެ އެއްވެ ބޮޑު ގެރިބައިފް ޚާއްޞަކަން

ހަދަން އެބަ ޚާއްޞަ، އައްޑުއާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޮޑުތަކުން އިރުޝާދުގެ ޖަމާޢަތް އިއްޔެތޮއްބި ރައީސް. އެހެންވީމާ،

ސަލާމަތީ ކަރުދާ ބޭނުމަށް އަންނާނެ ހަދައިގެން އަދިގަނޑުން ހިފަނީ މި އުޅެނީ އެހެން ކަމެއް މިގައި އެބައޮތް.

އުޅެނީއެވެ އެބައޮތް، ފުރިހަމަ އެއް އުފެދިފައެވެ. އަދިގަނޑުން ވިޔަފާރިކަމެއް، އަންނަބޭކަމެއް ކާކުހެއް

ކުންފުންޏެއް ހަދައިގެން މި އުޅެނީ ކޮރަޕްޝަން ހިންގުމަށް. މިހާރުވެސް ފޭސްބުކުގައި ހިފެހެއް، ބޮޑާންސްޕޮޗް މިނިސްޓްރީގެ ފޭސްބުކުގެ މި ކަންތައްތައް. އެއްގޮތަކަށްވެސް އަޅުގަނޑު މި ގަބާރަކާ ތާއީދެއް ނުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އާއްމު ވިޔަފާރި ކުންފުނިތަކުން، ސޯޝަލްމީޑިއާ ކުންފުނިތަކަށް ސަރުކާރުން އެހީތެރިވެދީގެން މިކަން ކުރަން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އިސްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދަށް.

އިސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުށަހެޅިފައިވާ ގާނޫނަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިހާތަނަށް ހިނގާފައި ހުރި ހާދިސާތަކަށް ބަލައިލާއިރުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކުން އެންގުމުން، އެ ވުޖޫދާއިން އެކަންކަން ޕްރޮފެޝަނަލްކޮށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އަދި އެ ބޭފުޅުންގެ ޚިދުމަތަށް އަޅުގަނޑު ފަރާތުން ޝުކުރު ދަންނަވަން. އެހެންނަމަވެސް، ކަމެއްގެ ފުދުން އިންޑިޔާ ހުއްޓިއްޔާ، މިހާރުގެ ނަގައިގެން އެ މީހުންގެ ރައްކާތެރިކަން އެންމެ ކައިރިގައި އޮންނަ ރަށަކުން ގެންދެވޭ އުޅަނދުގެ ބޮޑުކަމުގައި މިހާރުވެސް މި އޮންނަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އެއާޕޯޓުގެ އެ މުދާ އެ ބަނދަރު، ކަސްޓަމްސް ދުއްތޮރުފަހައި ހަމަޖެހިގެން މުޅިކާމު ސަލާމަތްކޮސްޓްގާޑުރަކާ، އެ އެއާޕޯޓުގެ ރިޕޯޓް ކުރާނެ އަސަރު އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އިހުސާސްކުރަންޖެހޭ. އަދި އެއާޕޯޓުން ވެސް އަދި މަސްދަރުތަކުން ވެސް އަދި ޓޫރިސްޓުން ވެސް ދުއްވާ ކުންފުނިތައް ވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިނގާފައި ހުރި ގަވާއިދުތަކުން ބޮޑުމަސްވެރިކަމުން ވެސް ހިފަން އެބަޖެހޭ. އަދި ކޯޓުބަނަނަން ބަހައްޓައިދިނުމުގައި އެކަންކަން އަންގާދިފައި، ދަތުރުކުރުމަށް ފުރުޞަތުދީފައިވާ އެކުގައި ކުރުމަށް ވެސް ނަސޭހަތްދެވޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. ގިނަ ފަހަރު ގިނަ ކަންކަން ހިނގާފައި ހުރީ ފަރުވާކުޑަކަމުގެ ސަބަބުން. ކަނޑުދަތުރުތަކުން ހުރިހާ ރާއްޖޭގެ އެއްޗެހިތަކަން ދަސްވަނީ ފޮނުވެން އަޅުގަނޑުމެން ފުރައިގެން އަބަދުވެސް ހުރެވެން ހުރީ. ކަންކަމުގެ ރައްކާތެރިކަމާއި ސަލާމަތްކަމަށް މިހާރު ހިތްވަރެއް ދޭންވީ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ދުވަސްތަކެއް ނުވެ ހުރި. ކޮންމެ ބަޔަކު ވެސް ދެކެން ބޮޑު ކަމަކީ ކާއިނާތުގެ ރައްކާތެރިކަން. ކުރިން ރާއްޖޭގައި ވެސް މިކަހަލަ ހާދިސާތައް ހިނގާފައި ވަނީ. ކަނޑުގެ ނުރައްކަލާއި އެކު ދަތުރުކުރާ މީހުންގެ ސަލާމަތަށް ކިހިނެއް ހިތުގެ ހަމަޖެހުމެއް ލިބޭނީ؟ ކޮން ރައްކާތެރިކަމެއް އެ ދަތުރުތަކުގައި ލިބޭނީ؟ ބައެއް ފަހަރު އެބައިމީހުން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކުން ރައްކާތެރިކަން ލިބެން ބޮޑު ތަފާތުތަކެއް އެބަ އޮތް. ދަތުރުތައް ރާވާފައި ހުންނަ ގޮތުގެ ސަބަބުން ވެސް ބޮޑު ގެއްލުންތައް ވެސް ލިބެއެވެ. ބޭނުންގެ ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލަން ޖެހޭ ކަމެއް އެއީ ވެސް އެއްކަމެވެ.

މީހުން އުޅުއްވީ އަތޮޅުތައް ވެސް އޮންނާނެ. ހަމަ އެއިން އެއްވެސް އެއްޗަކާ ބަލައި ވެސް ނޫނީ ހަމަ އިންސާފުވެރިކަމާއި ފުރުޞަތު ބަހައިދިނުމަށް ދައުލަތް މަސްއޫލުވެގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަނީ އެބަ. އެހެންވީމާ، މިފަދަ އަޑުއަހާ ވެސް އަދި އެހެން ގަވާއިދު އެކަން ނުކުރުމަކީ އެންމެ ފަހަރެއްގައިވެސް ކުރަން ވެސް އެ އެކަށީގެންވާ ވެސް ހިތްހަމަ އެއް. އަޅުގަނޑު ދާއިރާގައި މިދިޔަ އަހަރު ހިނގައިދިޔަ ހާދިސާއާއި ހަމައެކަނި ވަކިކުރާ އެކަމާ މުޅި އެ ބޯޓު އެއްކަލަ ފުރާވަރު. އެހެންނަމަވެސް، ސަރުކާރުން ހިންގަމުންދާ ކުރަނަ ދެ ބޯޓުތަކުގެ ކަނޑުފަތުރުން އެތަށް މިނިވަން އެ ބޯޓުން ކަނޑުފަތުރުން. އެހެންނަމަވެސް، ޙަޤީޤަތުގައި ސަރުކާރުގެ ބޭނުން ކުރަމުންދާ ބޯޓު. ރަށުގެ ބޭނުމަށް ސަރުކާރުގެ ބޭނުން ކުރަން. ކަނޑު ކަނޑު ވަށައިގެން ގެއްލުމެއް ދޭނެ ހުރިހާ ގާނޫނީ ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެން އެއްބަސްވުމުގެ ފުރިހަމަ ކަމެއް ކުރަމުންދާ ޙަޤީޤަތުގައި ކަމެއް ރަށުގައި ހިނގައިދާ ކުރާ ގޮތުން ހުރިހާ ޚިދުމަތް ބަދަލު ގަބޫލުކުރަނީ އަޅުގަނޑު ބުނަން. އެހެންވީމާ، ނަގާފައިވާ ބޯޓު ގޮތެއް ނެތި ރަށެއްގައި ރަށަށް ހިޔާލު ބަލައިލުން. އެހެންވީމާ، ކަޑަޅުވެފައި ހަމައެކަނި ބޭފުޅުންގެ ކަންކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުތަކުން، ކަމުގެ ސަރުކާރުތަކުން ހިމެނޭ ދައުލަތުން ވާހަކަ އަދި ކަމުގެ ދަތުރުފަތުރު 24 ގަޑިއިރު ފުރިހަމަކޮށް ދެއްވާ ދައުލަތް މިއީ. އެހެންވީމާ، ހަވާލުވެފައި ހުންނަ ކަނޑުތަކުން މީހާ ވެސް އެބަޖެހޭ ފުރުޞަތުދީގެންދާނޭ އެކަމަށް އެކަންކަމަށް ސަރުކާރުގެ، ތިމަންނާއަށް ހަވާލުވެފައި މިހިރީ ބައެއްގެ ޖަންގަލަން، ބައެއްގެ ފުރާނަތަކަށް، ތިމަންނާކަށް މިގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދައުލަތް މި އިންސާނީ. އެ ޖަވާބު އެ މިހާރު ސިޔާސީގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ދައުލަތުގެ ހަމަ. އެހެންނަމަވެސް އަދި އެއަށްވުރެ ވެސް ބޮޑު ކަންކަން ދިމާވެގެންދޭ. އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން، މިއަށްވުރެ ބޮޑަށް އިސްކަންދީގެން ރަހަތަފަހިން ގެއްލުންތަކާ ބައްލަވަނީ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި އެކަމުން އަޅުގަނޑު އަރައިގަނެވޭނެ ގޮތެއް، އިސްލާމް ރަހަތަފަހި އޮންނަންޖެހޭނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! މިހާރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ތެރެއިން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އަންނަނިވި ދެމެން ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވާ މެންބަރެއް. އަޅުގަނޑު ބަލައިލާނަން ފުރުޞަތަށް ފުރުޞަތު އޮތް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެދިވަޑައިގެންނެވީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށް މަސައްކަތް) އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދަށް.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ސުލޫކުރިއްޔާ އިޖްތިމާޢީ ރަނގަޅު. ދަރަޖަ ތަރައްގީގެ އިޖްތިމާޢީ ވުޖޫދަކު މުޖުތަމަޢު ސާބިތު މި ހުރަހަމަވެފައިވާ

ގެނެސް، އިޖްތިމާޢީ ރަނގަޅު، ވަރަށް ފުންކޮށް ވިސްނާލަން އެބަޖެހޭ. 2010 ވަނަ އަހަރު ކުރު އިންޑިއާނާއި ޔޫރަޕައި

ކުލަބްތަކުގައި ހަރުފަތައް އޮތް ތަން އުފައިދީ. މިހާރު، މިހާރަކީ މަޑުސަލާމަތުގައި ހައްދަވާފައި އޮތް ތަނެއް ރަނގަޅު

ނަސީބު. ދަން އަދުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، އެއްގައި ދަން ބައްލަވާނެފަދަ އުފައިލާފައި އަޅުގަނޑުމެން ސާބިތު ކުރެވިދާނެތޯ

މިކަން ކުރަން މި އުޅުއްވަނީ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދަކީ މުޅި ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ އާބާދީވެސް ދަތުރުކުރާ ގެރިބަލިތަން

އެންމެ މުހިންމު، އެންމެ މުއައްސަސާ ޖަމާޢަތަކީ ތަޢުލީމީގެ ތަނަވަސްކަމާ އަޅުގަނޑުމެން މިތާ އިޖްތިމާޢީ ރަނގަޅު. އެންމެ

ހަމަ ބޮޑު ސަރަހައްދުގައި ދުނިޔޭގައި. ދުނިޔޭގެ ވިއްސާރަގައި ހަމަޔަށްގޮސް ކުރިއަށްދާތަނުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ތިބީ.

ދިވެހިރާއްޖެ މި އޮތީ. ދިވެހިރާއްޖެއަކީ އެންމެ ބޮޑު އުސްކަން ސިފައެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޮތް ސަރަހައްދެއް އާބާދީ.

70 ގެ 80 ގެ އަހަރުގެ ތެރޭގައި 100 އާބާދީ އޮތް. 60 ގެ ތެރޭގައި އެއީ ބޮޑު ބަދަލެއް ގެންގުޅުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެތައް

ތަނަކަށް މުޅިއުޅުގައި ހުރި ޚަބަރެއް. ސިފަވާފަދަ ކަންތައް ސަރުކާރުން ހައްދަވައިގެން އަންހެނުންނާ އިތުރަށް

މިކަން ކުރިމަ ވަނީ ހަމަ ބަނޑުހުރިޖެ. އިތުރަށް ހަމަ އިންސާނަށްސް ކަންތައް، ދުނިޔޭގައި ހަމަ ބައިނަލްއަގުވާމީ

ސިފަވާފަ ކަންތައް އެބަހުރި. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެކަމަށް ކުރެވުނު ފަރާތްތަކެއް ވެސް އެބަހުރި. އަޅުގަނޑު

ހުރަހަތަށް، ސަރުކާރުން މިކަމަށް ބޭނުންވާ ޤާނޫނީ ބާރު ކަންތައް އެހީތެރިވެދޭން، އެކަހަލަ ނިޒާމެއް ގާއިމުކުރުން.

އެއީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. އެކަމަކު ސަރުކާރުން ކުރިގައި ހުއްޓުވި، 99 އިންސައްތަ ވީ ބޮޑު އަޅުގަނޑުމެން މި

އުޅެނީ ނޫނީގެން. އެއީ ވަރަށް ބައިވަރު މުދާ. މުޅި މި ސަރަހައްދުން، އާސިމާ، ހުރަފުގެ ސަރަހައްދުން މުދާ އުފެދޭ

ދިވެހިންނާ އިޖްތިމާޢީ ރަނގަޅު. މިކަން އެބަ އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާން ވެސް ކުރަންޖެހޭ. ފަހުގެ ޒަމާނުގެ ތަނަވަސްކަން

ނުނިގެން ދިވެހިރާއްޖެ އެހާ ކުރެވުނު ބައެއް ކަމެއް. މުޅި ދުނިޔޭގައި ބާޒާރުގެ ރުކުން އެންމެ ވަރުގަދަ ފުދޭކަން މިއީ

ޤައުމަކީ ދިވެހިރާއްޖެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާޒާރުކަން؛ އަޅުގަނޑު ހުރަހަތަށް މި ގަނޑުން އިތުރަށް ކާމިޔާބީ

ފެންވައިގެން، އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ 99 އިންސައްތަ ވީ ބޮޑު ބަޔަކީ ފެހިކަރުގެން، އެކަމުގެ ދިރާސާ ރިޕޯޓް މި 19 ވަނަ

މަޖިލީހުން އެކުލަވައިލަން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރުސާބަހަށް ހަމައިރު ވެސް ނުކުރެވިދާނެ ކަމެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ،

ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ މުއާމަލާތު އެއީ. ދިވެހިންނަށް ވާރުތަވާނޭ މުއާމަލާތު. އިންސާފުވެރިކަމުގެ ވާހަކަ. ކުޅި އެއްބަސް،

އެއް ދާރި، ދެ ދާރިގެ ވާހަކަތަކެއް ނުން. މި ދައުލަތަށް 99 އިންސާފުގެ ވާހަކަ އިޖްތިމާޢީ ރަނގަޅު. އެ ކަންތައްތަކާތަމި

ފެނިފައި އޮތީ؟ ކަންތައްތަކާ އުޅެނީ އެ އެއްބަސް؟ އެ ފެންކަންތައްގެން އެ ހުރަން އެބަޖެހޭ. 99 އިންސާފަށް ވީ ބޮޑު އެބަ

ހުރަންޖެހޭ. އެއީ ފެހިކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ގަނޑުގެ މަޑުސަލާމަތުގައި، ދެން

ފެތޭ؛ ބޭރު ޒަމާނުގެ ކަމަކުން އެންނަ ފެތޭ ބަދަލަށް ފެންކަރުން. ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ޒަމާނުގައި ފެތޭ ބަދަލަށް ހަމައެކަނި

ސަރުކާރުން ކުރިއެއް ފެންކަރަނީ؟ ދުނިޔޭގައި ކަންކަރަނީ އެހެން އުފައްދަކަން. ސަރުކާރުގެ ކަން ނުވަތަ ކުލަބްތަކުން

ހަފުފެންތަކުން، ނުވަތަ ބާޒާރު ފެންކަރަނީ ނުކުމެއްޖެއްގައި ދަން އެއިން ކުރެން އެހެން މަސައްކަތެއް ހުއްޓުން. މިހާރުވެސް

ކޮށްބޭގާގެން ވަރަށް ރަނގަޅު ހިދުމަތެއް މި ދުރީ. މުޅި ދުނިޔޭގައި ހުރިހާ އަގުބޮޑުކަމުގައި ދޭ މައްސަލަތެއް ނުވަތަ ތަޢުލީމީ ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގައި ރަސްމިއްޔާތު ކާރިސާތަކުން ސަލާމަތްވުމަށް ނަމުގައި ވަރަށް އަވަހަށް އިމަޖެންސީސް ހަމަ ކަންތައްތައް، ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެމުންދަނީ. އެހެންނަމަވެސް ފީ ބިލުތަކަށް؛ 100 ރުފިޔާ، 300 ރުފިޔާ، 1000 މިގޮތަށް އަޖެއަން ރުފިޔާ ބިލުތައް ހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން ނަގާނީ؟ ނުލިބޭނެ. އެކަމަކު ނުކުރެވޭނެ. އެކަން ކުރަން ބައިނަލްއަޤުވާމީ ކުންފުނިތައް އެބަހުރި. ރާއްޖޭގައި ވެސް އެކަން ދަންނަ ބައެއް ފަރާތްތަކެއް އެބަހުރޭ. އެ ފަރާތްތަކަށް އިސްތިހާރުވެސް އެކަން ކުރެވޭނެ ގޮތް ހުރިކަމަށް ބެލެވޭ. އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުން، ހިދުމަތްދޭ ފަރާތްތަކަށް ތިޔަ ބަޔަކަށް ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތެއް މި އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަންނަވައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން އެއީ އެކަން އެ ކުރެއްވި ރިޕޯޓުގެ ބަލައި، ބަލައިގަންނަވައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން އެއަށް ރިޕޯޓެއް އެކުލަވައިލަން. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމަށް.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް މުހިންމު ގާނޫނެއް މި އޮތީ ދަނގެތީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފަ. މިއީ ވަރަށް ގިނައިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަފެނޭ ފަހަރު ބޭނުންފުޅު އެއީ، އެ ބޭނުން ފުރުސަތުތަކުގެ އޮޕަރޭޓަރުގެ އެޕް، ދަށުކުރަން ގޮސް، ފަދަ ފޯނު ހަރުގަނޑާ، މެސެންޖަރ ފަދަ ގޭމިންގް ފަދަ އެޕް އެފަދަ ހިދުމަތްތަކުގެ ބޭނުން ކުރާ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ފޯނުގެ މިހާރު ހަމަ ފިކުރު ނުކުރެވޭ ވިޔަސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ފޯނުން ފޯނުކުރާ ފަރާތްތަކަށް ދެވޭ ކުރީގެ ހިދުމަތަކީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން ދަށްކުރަން މިދެންނެވި ނަމަވެސް ދަށްކުރަން މިހާރު ވެސް ސަރުކާރުގެ މާލީ ހަރަކާތްތައް، ޑިރާގު ފުރުޞަތު ދީގެން ހަރުކަށި ސާފުވާނެ، ވަރަށް ޑިޖިޓަލް ކުރުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު މި ވާ ގޮތަކީ، ވަރަށް ދެރަ ބޭބެއް ފަދަ މި ފަހަރު
އެމް.އެން.ޑީ.އެފް ރައްޔިތުން މިއަދުގެ ބަޖެޓް ފައިދާއާ ފަރުވާދޭނެ ކަން އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަން.
އެމް.އެން.ޑީ.އެފް ރައްޔިތުން ސަރުކާރު ބަޖެޓް ފައިދާއާ ހަމައެކަނި ސަރުކާރުގެ ފައިސާތަކާ ކަން އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަން. މިހާރުގައި އިހަށް ގޮސް މިގޮތަށް ހަރަކާތްތެރިވާނެ ބޭބޭފުޅުން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް، ތިނަދޫގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްމުހުސިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޤައުމުގެ ދިފާޢީ ބާރު މަސައްކަތްކުރަނީ ވަރަށް ފުރިހަމަކަމާއި، ވަކި ޚާއްސަ ޑިސިޕްލިނެއްގެ މަތިން، ވަކި ޚާއްސަ އުސޫލުތަކެއްގެ މަތިން މަސައްކަތްކުރާ ތަނެއް ޤައުމުގެ ދިފާޢީ ބާރަކީ. އެހެން މަސައްކަތްކުރާ ގޮތް އެއީ ރައްޔިތުންނަށް އެގޭ ގޮތަށް، ރައްޔިތުންނަށް އެހެންގެ ތަޞައްވުރު ހިފަހައްޓާ ގޮތަށް ވާހަކަދައްކަން އެއީ މިކަހަލަ މަޖިލީހެއްގައި ކޮންމެހެން ކަމެއް ނޫން. ވަކި ބަޔަކު ބޭނުމީ ކޮންފިޑެންޝަލްކަމުގައި، ވަކި ބަޔަކު ބޭނުމީ ނޮންކޮންފިޑެންޝަލްކަމުގައި، އެގޮތަކަށް ރާއްޖޭގެ ދިފާޢީ ބާރަކުން މަސައްކަތެއް ނުކުރާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވީތީ އެކަމަކު ކަންތައްތަކަށް ވިސްނައިދެން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އަޅުގަނޑު އިލްތިމާސްކުރަން. އާދެ! ސަރުކާރު ކަންތައްތައް އޮޅުވާލެވިގެން ތިއްބަވައި، އާގެ ހެއްކާއެކު މިތާނގައި ވާހަކަދައްކަވާފައިވާ އެކަހަލަ ވާހަކަފުޅުތަކެއް ދައްކަވަންވާނީ. އާދެ! ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރިއަށްގެންދަވާ ވާހަކަފުޅު.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަމުންދާ ވާހަކަ އަޅުއަހާލުމުގެ ޤާބިލުކަން ވެސް އެބަޖެހޭ ހުންނަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު މި ދައްކާ ވާހަކަ އަދި ދައްކާ ނުނިމޭ. އަޅުގަނޑު ޖުމްލަ އެއްކޮށް ނުނިންމަނީސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޅިން، އެ މަނިކުފާނުގެ ޝަރުތު އެ ފާހަގަކުރެއްވީ. ރިޔާސަތުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ ޤާނޫނު ބައްލަވާށޭ. އުރެދިފައި ހުރި، ފުލުހުގައި ހުރި ދުސްތޫރުގައި ސަލާމަތުކުރުމުގެ ބާރަކީ ހުރި ފުލުހުގައި ހުރި މަސައްކަތްތަކުގެ ބާރު ބަޔާންކޮށްފައި. އެމް.އެން.ޑީ.އެފްގެ ސަލާމަތުގެ ބައިތަކުގައި ހުރި ބާރު ބަހާލާފައިވާ ގޮތް ދަސްކޮށްލުމުގައި އެ ބާރުތަކުން ފިޔަވަޅު އަޅާނެ. މިއަދުގެ ސަރުކާރުން އެމް.އެން.ޑީ.އެފާ ދޭތެރޭގައި ހިފެހެއްޓި ޕޮލިސީ ކުރިމަތިލައި ވާހަކަދައްކާފައި ފިޔަވަޅު، އެ ބާރުތަކުން މިއަދު ފުލުސް އެ

ބާރުވެރިންގެ ޤައުމީ ޖިންނާ އަދާކުރައްވާން. އަދާކުރައްވާ ތަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ ވެސް. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ މިއީ ބަޔޭ ވިޔާފާރިއާކާ މިކަން ކުރުމުގައި ވެސް މި އޮންނަނީ. އޭގެ.އަސް.ޖޭ.އުފުލައި ވެސް ކުރެވިދާން ދައުލަތް މިކަމުގެ ޝަރުޢީވެރިކަން ހުރި ބާރުވެރިކަން. އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ. ފަހަރުގައި އެ ބާރުވެރިކަން މިއަދު ވެރިން، ކުރީގައި މިކަންކުރުމުގައި ކުރީގައި އުޅުއްވާފައި މިއަދު ރިޔާސަތުކުރައްވާފައި ހުންނެވި ބާރުވެރިކަން ވެސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ނާޒިމް ހުރިހާހުޅުއްވާފައި މި ވާ ގަވާއިދު، މި ޒިންމާ ދައުލަތުން ފެނިވަޑައިގަންނަވާން، ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ދަނޑިތަކަށް ބަހައްޓާފައި ތިބި މުއައްސަސާތަކުގެ ހަމަތަކަށް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މިސަރުކާރު ބާރުވެރިކަމުގެ ވަރަށް މުހިންމު ބައެއް މިއީ. އަޅުގަނޑުގެ ޕާޓީއަށް ބާރުވެރިކަން ހުރި ޓީ.އެމް ބާރުވެރިކަން ހުރި ކަމަށް. މިއީ ވެސް ހުރި ދަތިތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ. އިންސާފުވެރިކަން ކުރަމުންނެވެ ވެސް އޮންނަނީ ކުރިއަށްދާ ވަރަށްދުވަސް. އެއީ ސަރުކާރުން އެކަމާ ގުޅޭ މިހާރު ވެސް ރާއްޖެއަށް ހުރި އެއްބަސްވުން ދިފާޢީ ކުރިމަތިން ކުރަމުން ހިނގާ ދުވަސްތަކުގެ ތިޔާފޮށްޓަކުން ވެރިކަން ކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން މި ފެންނަނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މިހާރު މިގޮތަށް އުޅުއްވާ ބޭބޭ؛ ވަކިން ހުއްޓުވަނީ ދިފާޢީ ބާރުވެރިކަން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަފެންނަ ވަރަށް ދަތިކަމެއް ނެތި ސަރުކާރުން ވެސް ހަމަ ސީދާ ގޮސް މިގޮތަށް ބާރުވެރިކަމުގެ އިންސާފުވެރިކަން ފައިސާ ހުރިހާ ކަމަކަށް ތަން އެބައްޔާ. މި ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ. މިއީ ސަލާމަތްވުމުގެ ސަލާމަތްވުން، ސަރުކާރުން ސަރުކާރުގެ ބާރުވެރިކަން ތަން ނުކުރެވޭނެ، ދިފާ ފަރާތަށް ވެސް ކަންކަމުގައި އަޅުގަނޑު ނުކުތް ކަމަކަށް، ވަކި ގޮތަކަށް ހަމަ ސީދާ ގުޅިގެން ދައުލަތުގެ މިނިވަންކަން ކުރިއަށް ދާނެ ވާހަކަތަކެއް މިއީ. ތިބޭ ކަންކަމަށްޓަކާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު ފުރިހަމަކުރުމުގައި، މިދާކުރައްވާ އެހެނިހެން ކަމެއް. މި ކަމަށް ދިވެހިން ބާރުވެރިކަން ދިނުމަށް ދެއްވާ ބާރުވެރިކަން އެހެން ކަމަކަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަނީ މި ސަރުކާރުގައި ކުރިމަތި ވެސް ދިފާޢީ ބާރުވެރިކަމުގެ ވަރަށް ބާރުވެރިކަމެއް، ވަރަށް ބޮޑު ބާރުވެރިކަމެއް މިދާނޭ ގޮތް ވަކިކަން އެ ތަން. މިފަދަ އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ ދައުލަތުގެ މި ހިންގަނީ ދައުލަތުގެ އާއްމުކޮށް ހާމަ ކުރެވޭނެ. މި ސަރުކާރުން ފުރިހަމަ ގަވާއިދު ކުރުމަށް. މަސްވެރިންގެ ވާހަކަދައްކާން. މަސްވެރިންނަށް ހަމަޖެހޭގޮތަށް ދެއްވާން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިސްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރަސޫލް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރައީސް، ހުށަހެޅިފައި އޮތް ގަރާރާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުން މަޝްވަރާކުރަން ނޫން، އިއްޒަތްތެރި؛ ނަމަވެސް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަށް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް. ހަމަ ކޮންމެ ދުވަހަކު ކޮންމެ ގޮތަކަށް ވާހަކަދައްކަވައިގެން ސަރުކާރު ބަދަލުކުރާނަމަ ގޮތަށް، ސަރުކާރުން ވަކި ކަމެއް ކުރަން އުޅޭ ގޮތަށް، މުޅި ރައްޔިތުންނަށް އޮޅޭ ގޮތަށް އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކޮންމެ ދުވަހަކު ގެނެސްދެއްވާތީ ރިޔާސަތުގެ ސަމާލުކަމަށް މިކަން ގެނެސްދެނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، މި ހުށަހެޅިފައި އޮތް ގަރާރުގެ މައްސަލައިގެ ވާހަކަދެއްކުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެދެނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. އާދެ! އަޅުގަނޑު އަޑުއަހަން މި އިންނަނީ. ދެން މާ ބޮޑަށް މައުޟޫޢުން ބޭރަށް ދާ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑު އިޔާދަކުރެއްވުމާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ދަންނަވާނަން. އާދެ! ނަމަވެސް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށްގެންދަވާ!

ނަމަވެސް ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ މައުޟޫއާގެ ތެރޭގައި މި އުޅެނީ. ކުރިމަތިލާން ނިސްބަތްވެވަޑައިގެންނެވި ބޮޑުވެރިކަ މީހަކު މި އޮތީ މަޖިލީހަށް ގެނެސްދީފައި ހުށަހެޅުއްވުމާ. އަޅުގަނޑު ގެއްލުންލިބޭ ގޮތެއްގައި މި ގެނެސްދިން ރަނގަޅު ބިލެއް މީހަށް ފައިދާކުރާ ވިދިޔަ. މި ގެނައުން ރައްޔިތުންގެ ކުރިމަތިލުން ވޯޓުދީގެ އާދަޔާއި ހުރި ވާހަކަ އެ ދައްކަނީ. އެހެންވީމާ، ދައްކަވަން އާދަޔާއި ހުރި ވާހަކަތައް ކުރިމަތިވުން، ދައްކަވާ ހުރި އާދަޔާ ވާހަކަ ފަސް އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަންޖެހޭ ގޮތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މި ޕާޓީ ރައްޔިތުން މިޖަލީހަށް ތަމްސީލުކުރަން. ތަފާތު އެކި ސިޔާސީ ރަނގަޅު ވިސްނުމެއް ކުރިއަށް ރައްޔިތުން މިސާލަކަށް އެބަ ހިމެނޭ. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ. އެ ތަފާތުގައި؛ ބޭފުޅުންގެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. އެތަފާތުގައި އެކަމަށް ބޭފުޅުން ގޮތުން މިފަދަ ތަފާތު މިފާޑަށް. މިފަދަ މީހަކު އޮތް ހާލަތު ދިމާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެން؛ ބައިބަޔަށް މަސް ހިފުމުގެ ދިރިއުޅުމަށް ކަސްޓަމް ކަރަންސީގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ. އެއީ އަޅުގަނޑު ދަރީންގެ ފަސްޓް އަޅުގަނޑުމެން ކަސްޓަމްސްއިން ދުނިޔޭގައި މި ބުނަނީ، ބައި ބަސް ކަސް ހިފައިގެން ދިރިހުރެވޭ މިހާރު ފުރިހަމަކަމާ ހިސާބުން ގޮތް ބުނޭ ކަލަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ ވާހަކައެއް މިންވަރަކަށް އިތުރުކޮށް ދީފައިވާ؟ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ރަނގަޅު ފަސް ދަރީން ކޮށްދެވޭ އަޅުގަނޑުމެން ހިތްވަރު ދޭ ކަސްޓަމްއިން މި ދެއްކުމަކީ ރައީސް ހިތާ ވާހަކަ. މި ސަރުކާރަށް މިތާ ކަސްޓަމްސްގެ ދަށުން ފައިސާގެ ހުރި ޓެކްސް ސަރުކާރަށް. އެކަމަކު އެ 100 ރުފިޔާ ފަސް ނަގާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މި ދެކޭ މިހާރު، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ގާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދަށް.

ގާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދަނގެތީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޒިމް ހުށަހަޅުއްވާފައި މި ވާ ގަރާރާ ބެހޭ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދެއްކެވި ވާހަކައިގެ ފަހުން، އަސްލު ހަމަ ވާހަކައެއްގެ ގޮތުގައި އެ ވިދާޅުވި މައްސަލަ ވަރަށް ބޮޑު. މަސްވެރިންނަށް މަހުގެ އަގެއް ނުލިބޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު ފެނޭން މި އުޅޭ ގޮތަކީ، ހަމަ ރ. އަތޮޅުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަފެނޭ. އަޅުގަނޑު ގާތިރީން ފެށޭ އެބަދުވާ. ދުގާވައި ބާނާ މަސް އެއްގޮތަކަށްވެސް ހިޔާނާ އިންތިޒާމެއް ނެތް. މި ގަރާރުގައި ކަނޑުގެ ވާހަކަ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމީ މައްސަލައެއް ނަންގަވައިދީ.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުރަހަކަށް މި އުޅޭ، ބަހުސްކުރެވޭ ގަރާރަށް ނޫން ގޮވާލާ މާފަނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރުދުވާގެއިން ވާހަކަދައްކަވާފައި ބަޖެޓަށް މި ޚާއްޞަ ބަޖެޓުގައި މަސްވެރިންގެ ވާހަކައިގައި، ހާދަލަތި ދޭތެ، އަޅުގަނޑު ދެކެވަޑަތަރު ސަރަހައްދުތަކުގެ ކަމަށްވާތީ މި ވާހަކަދެއްކެވީ. މަޢުލޫމާތު އެއްޗެއްކަމަށްވާތީ، ޚިޔާލުތަކެއް މަޢުލޫމާތު ނަގާފައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން، ތާއީދުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އާދެ! ގާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު އަޅުއަހަން އަޅުގަނޑު މި އިނީ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށްގެންދަވާ! ދެން މާ ބޮޑަށް މައްސަލައިން ބޭރުވެގެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް މައްސަލައިން ބޭރުވެލައްވައިގެންނުވާނެ.

__މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ކަނޑުގެ ޤައުމެއް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަސްވެރިން ހަމަ ބާނާ އެއްވެސް މަހަކަށް ހަމައަގު ނުލިބޭ ވާހަކަ މިދަންނަވަނީ. ކަނޑު ވަރަށްގެން އޮތީއިރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުންނަށް ވެސް އިހަށްދުވަހު ޕެކޭޖް ބޭންކު މިހެން މިކޮޅަށް ހައިއިރު ވަރަށް ފިސްޓުންތެރި، ޚިދުމަތްތެރި ވާހަކަދެއްކެވުމާ ފިލުވުމީ. އޭގައި މި ފިލުވުމަށް ކުރި ޤަބޫލު ޤައުމުތަކުން އެހެން ކިޔުން ހުއްޓާލަން އެބަޖެހޭ.

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ހުށަހެޅުއްވާ މައްސަލައިގެ ތެރެއިން ތި ހިއްސާކޮށް ވަޑައިގަންނަވަން އަޑުގަނޑު އިތުރުމަސައްކަތްކުރަން މެންބަރަށް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. ފުރަތަމަ އިހަށް ވިދާޅުވި، ހުށަހެޅުއްވި އޮތް މައްސަލައިގައި ސުވާލުތަކުގެ ޖަވާބު، މިހެން ވާހަކަދެއްކެވުމުގައި ވެސް ޙައްލު ލިބޭނެ ގޮތްތަކެއް ވަޑައިގަންނަވާ ހުށަހަޅުއްވާ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ވާހަކަފުޅު ބައްލަވަންޏާ ކަމުގައިވާނަމަ ދެންނެވީ. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

__މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:__

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ގަވާއިދުގައި ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް އަޑުގަނޑެއް ފާހަގަވޭ. އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނަމުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެން ނޫނީ ކޮންޕެނީގައި ވެސް އަޅަމުގެ ޕާޓީތައް. ދިވެހި ޕާޓީތަކެއް. ވަރަށް ފުރަން ބޯޓު ވެސް އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައި އޮތް ބޯޓެއް.

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އަދި އެ ބޯޓުތަކެއް އަޅައަކަށް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށްގެންދަވާ!

__މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:__

މި މެންބަރުންނަށް އަންގަވަބައްލަވާ އިރަށް މަޑުކޮށްލަދޭނޭ އަލުގަނޑު ވާހަކަ ނިމުނުދުން. މައުޟޫއާ ގުޅޭ ވެސް ވާހަކަދައްކަވާފައިވާ ބޭފުޅުންނަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށްގެންދަވާ!

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ޝުކުރިއްޔާ މިހިރީ ލ. އަތޮޅު މާވަށު ދާއިރާއިން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މެންބަރުން އަޅުގަނޑު އެބަ ގުޅޭ މަސްއޫލިއްޔަތު. ދެން މިއަދުވެސް މުހިއްމު ވާހަކައެއް ނުނިމޭނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރީގެ ރޯލު ފަރާތްތަކުން ސަރުކާރުތަކުގައި، ބިޒިނަސް ސަރުކާރުތަކުގައި، މިފަދަ ހުރި ނުރައްކާތެރި، މި ހުރިހާ އެއްޗެހި އެކީގައި ތަނުގައި އެކިއެކި ހިންގަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހުށަހެޅުން ފަދަ ބަޔާންކުރާނަން. ބިޒިނަސް ގޮތުގައިވާ ބަޔާންކުރާނަން އެކިއެކި ހިންގަވާ. މި ވާހަކަ މި ދައުރުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން މި ވާހަކަ ނިމުނުދުން މަޖުލީހުގެ މަސައްކަތްތަކުން އިންތިހާބު މި ދައުރުން އެކީ ވާހަކައެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރީ ދުވަހު ވެސް އަޅުގަނޑު ބަޔާން ބައި ގޮތުން ވާހަކަދައްކަމުން ވެސް، ވާހަކަދައްކަމުންދިޔައީ އަޅުގަނޑަށް ކުރިމަތިވި އަހަރު އެބަޖެޓް، އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާއިން އެބަޖެޓް މަސައްކަތް ނިކުމެ. މާލޭދައުރުން މަސައްކަތް ނުވަތަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ވާހަކަ ދައްކަން ވެގެން އަޅުގަނޑު އެދެނީ. އެހެންނަމަވެސް،....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމީ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަދި މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ހުށަހެޅުއްވި އޮތް ގަވާއިދުގައި އޮތް އެއްވެސް
އަޅުގަނޑުވެސް ވިދާޅުވި ނުވޭ. އެއްވެސް ބަޔާން ވެސް ވިދާޅުވި ނުވޭ. މި ގަވާއިދު އަދި ނުވެސް ބަލައިލާ. އެހެންވީމާ،
މަޖިލީހުގެ ނިޒާމީ ފަދަ ބޭނުން މައްސަލައެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ދީގެން އެކަން ފާހަގަކޮށްލީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނިޒާމީ މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ބަލައިގެންނެވީން. އަޅުގަނޑު ގާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަނެއްކާވެސް އިލްތިމާސްކުރަން، މި ގަޑިތަކުގައި އޮތް މައްސަލައިގައި ފާހަގަކުރުމު ފުރުޞަތުގައި ދެން މި ގެންދާ ހިސާބަށް ގެންދަވަން.

ގާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނަޢީމްބެ، ގާފަރު ނަޢީމްބެ އިނީ ޗިޓު ބަލަން މި ފަރާތު ވެސް. އަޅުގަނޑު ގޮތް އެބަބުނޭ، ތިމަންނަގެ ދޯނި އަރިސް އެބައޮތް މަސް ބޭނުމެއްނު. މަޤާމު ނުކުރޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑު މައްސޫލިއްޔަތު މި ގެންދަނީ. އަޅުގަނޑު މައްސޫލިއްޔަތު ގެންދާއިރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ މި ވާހަކަ ދައްކަން މި ޖެހުނީ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސަރުކާރުތަކުގެ ޒަމާނުގައި ވަކި މުޢައްސަސާއެއް ނުވަތަ ވަކި ކޮންފަރެންސެއް ހަދައިދީ ކަމަށް ވާނަމަ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މުސްލިމު ވިޔަފާރީގެ ސިޔާސަތު ވަރަށް ބޮޑަށް ފުޅާކުރެވިގެންދާނެ. މި މައްސޫލިއްޔަތު ވާހަކަދައްކަން އަޅުގަނޑު ތެދުވީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އިސްކުރަން މި ޖެހުނީ އަޅުގަނޑުމެން ދާއިރާގެ ރައްޔިތުން. މަސްވެރިކަމާ ބެހޭ އެ މިހާރު ގޮތުގައި ބަނގުރާ ދަތުރުކުރާ އަޅުގަނޑުމެން ގާތު މަޤާމު ނުކުރޭ. އެކަމަށް ފަހަރަކު މި ފާހަގަ ދަރުމަ އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އެނގޭ މިއަދު ހުރިހާ ފަރާތަކުން މި ކަމާ ބޮޑު ސުވާލުތަކެއް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުރިހާ ފަހަރަކު އަތް ޖެހޭ މިއަދު ހުރިހާ ކަމެއްގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރުޢީ މައްސަލައިގައި މުދަލު ޓެކްސް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ގެންދިޔައީ ކަނޑުތަކުގެ ބަޖެޓް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެބައޮތް މުދަލު ދީ ކަނޑުއޮޅިއްޔާ ފާއިތުވެދިޔަ ދުވަސްވަރު، ދިރިއުޅުމު ވިޔަފާރި ދަނޑުވެރިކަމަށް، މި ގަނޑުވަރު ވަރަށް ބޮޑަށް އިތުރުވެފައިވާ މި ދަނީ. ބޯހަރު ހަރަދު އޭރުން، ބޯހަރުކަމުން ދިމާވާ ނަކަލިކުރުން. މި ކަންތައްތަކުގައި ވަކި މުއައްސަސާއެއް ނުވަތަ ކޮންފެރެންސެއް ސަރުކާރުން ހަދަކަށް ސަރުކާރަށް އެކުލަވާފައިވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޭނގޭ. ބަޔަކު؛ ބަޔަކު ބައެއްސަބަބު ފަހަރު ވެސް އަޅުގަނޑު މި ފަހަރަކު ދެއްކިން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިނގޭތޯ ރިޔާސަތުގައި ވެސް. އެހެން ވާހަކަ، އެކަމު ގަބޫލުކުރާ މިނިސްޓަރުން ހުރިހާ ގޮތްތަކުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މަސްވެރިކަމާ ބެހޭ. މަސްވެރިކަމާ ބެހޭ އެކަމު ގަބޫލުކުރާ ހުރިހާ ގޮތްތަކުން ހުރިހާ ގޮތަކުން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މާލީ ޤާނޫނުތަކުން މަގުމަތީ ނުގަނެ، މަހަކަށް ހަމަ އަހަރު ނުދިނު. އެ ފާހަގަ މި ދަރުމަ ކުރަން. ރ. އަތޮޅުގެ ރައްޔިތުންނަށް މިކަމާ ބޭނުން. ގާފަރު، ކަނޑަހަންދު، ހިތަދޫގެ ރައްޔިތުންނަށް މިކަމާ ބޭނުން. އެހެންވީމާ، މިކަން ހައްލުކުރުމަށްފަހު ކަމަށް ދެއްވީ ފައިދާކުރަން. ސަރުކާރުތަކުން ސަރުކާރުން ވަކި ކުންފުންޏެއް ފަށާ ހަމަޖެހޭ. ހަމަ އެއްކޮށް ރަނގަޅު ގޮތް އެއީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިހަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ ސަރަހައްދުގައި ހުރިހާ، އިތުރަށް؛ އިތުރަށް ހުރިހާގޮތް

ބަދަލުވާއިރު ވަރަށް ގިނަ ހާދިސާތައް ދިމާވާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިގައި އެކި ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކާއި ސަރުކާރުގެ އެކިއެކި އޮފީސްތަކާ ޝާމިލުވާ ގޮތުގައި މިކަން ރަނގަޅަށް އިންތިޒާމުކުރެއްވުމުގެ ނަމަ، މިގޮ ފައިދާތައް ކުރާނެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދިވެސް ވަރަށް އުފެއްދުމުގެ ގޮތުން؛ މިފަދަ ގޮތްތައް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޒިމް ހުށަހެޅުއްވީމަ. އަދި އަދިވެސް ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ކާރިސާއެއް ޕާލަމެންޓުގެ ގޮތުގައި ހުސްނަކުރެވިގެން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޒިމް މިގޮތަށް ހުށަހެޅުއްވީމަ ހަމަ މި މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދެއްކެވުން ހަމަ ރަނގަޅު ޢިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ އެމް.ޑީ.ޕީ މެންބަރުން ވެސް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަދިވެސް ހަމަ މި ފުރުޞަތުގެ ބޭނުން މި ހިފާލީ މި ކަމަށްޓަކައި ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! މި މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންނެވި މެންބަރުންނަށް އިތުރުކުރެއްވިއްޔާ ފުރުޞަތުދެއްވާނަން. މިހާރު އަދިވެސް ފުރުޞަތު މިއަރުވަނީ މަރަދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފަށް.

މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ ސިޔާސީ ކަންތައްތަކުގައި ހުރުމަތްތެރިކަމާއި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކަށް ގެންދެވޭނެ ޢިއްޒަތްތެރި؛ ދަންނަވާ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި ކަމަށްޓަކައި އަދިވެސް އަ މަނިކުފާނަށް އަދިވެސް ޚާއްޞަ ޝުކުރު ދަންނަވަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރާއްޖޭގައި އިޤްތިޞާދީ ފުޅާވެގެންދިޔަތަނުން ރާއްޖޭގައި ދޮރުވެރިކަމާ ގުޅޭ ހިފެހެއްޓުން އެންމެ އެމެރިކާގެ ދީނީ ގިނަވެގެން. އެއް ދުވަހުން އަނެއް ދުވަހަށް ފެތުރެން އަޅާ އެމެރިކާގެ ވެސް ގިނަވެގެން ފައިސާވަރުގެ ކަމެއް. އަދި ހަމައެއް އުސޫލެއް ނެތި، ސުލްހަވެރިކަމާ ޖުމްހޫރީ ސަރުކާރު ކަންފުޅެއް ވެސް ނެތި، އެކަން ދިރާސާކުރާ ސަލާމަތް ވަރަށް ބޮޑު ދަތިތަކާ ކުރިމަތިވާކަމާއި، ރާއްޖޭގެ ފެންބަޔަށް އެކަނިވާ ވަރަށްވުރެ ބޮޑު ހަލާކު ސުނާމީގެ ހާދިސާ ކަމަށް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު ގެދޮރުވެރިވާން ރާއްޖޭގެ ކަނޑާއި ފަޅުތަކާ. ރާއްޖޭގެ އެނގޭ މުހިއްމު ދު އިންޑިއާސަރޭ؛ ޖަޒީރާގެ އިންޑިއާސަރޭ ދުވެލިއަށް ގޮތަކަށް ހަރުދަނާކުރައްވާ ސަރުކާރުން ކަށަވަރުކުރައްވާ ތަނަވަސްކަމާއި، ޖަޒީރާގެ އިންޑިއާސަރޭ ބޮޑުގެ ދުދާލުން ސަޤާފީވެރިވާ ތަނަވަސް ހަރުދަނާ ވެސް ރާއްޖޭގެ ފަތުރުވެރިކަމާ ކަނޑުތަކާއި، އަ ފަތުރުވެރިކަމާ ކަނޑުތަކުގައިވާ ދިރުންތަކާ ރައްކާތެރިކަން، ހިމާޔަތްކުރުމަށް ގެންގުޅުމަކީ ގޮތް ކަމެއް ވެސް ސަލާމަތް ނެތި. ހަމައެއް ނެތުމެ، ރާއްޖޭގައި އުޅޭ ދުވަސް އިންޑިއާސަރޭ ވެސް، ފަހާއި ކަނޑާ ގެދޮރުވެރިވާ ކަމެއް؛ މަސްވެރިކަން. މި ދު ސަރުކާރުން ހިމާޔަތްކުރުމަށް ބެލުމަށް ވެސް ވިޔަފާރި ބޭނުން ރާއްޖޭގެ ފަތުރުވެރިކަމާ ފަތުރުވެރިން، އަ ފަތުރުވެރިކަމާ ދިރުން ރައްކާތެރިކަން ހިމާޔަތްކުރުމަށް

ފުރިހަމަ ކަމެވެ. މިގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޢަމަލުކުރެވޭ ނަމަ، ކުއްޖާގެ ހަށި ބޮޑު ފުރިހަމަ ދެ އިންސާނެކޭ؛
ސިޔާސަތު ހަރަކާތުގެ ތަރުބިއްޔަތު ފުރުޞަތުދެނިވިއުޅުނުގެ ބިނާ ވަރަށް ފަސް ބޭނޭ. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑުމެން ސަރާސަރީ
ދުނިޔާ ވަރަށްވުރެ މާ ފުރިހަމަ އަދި އެއަށްވުރެ ބޭނޭ ކަމެވެ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްދާން ހުރަސްއެޅިއި ހި ތޯ. ހާދަ!
ދައުލަތުގެ ފާރަވެރިން އެބަޖެހޭ ފަރާތުއަށާ މަކަކީ ސަރުވޭޖެކުރެވުނު ވިޔަވަސް ފަރުމަކަނު ގެއްލުން ކުރި ގޮތެއް
ކަނޑައެޅުމަށް ހިންގާން ނިޒާމެއް ގާއިމުކުރަން. ހިފާޒަތު ދަރަނިވަރުންގެ ގާނޫނީ، މިއަދު ހަމައެކަ ވެސް މިކަން ނޫކުރިވި
އަމިލުގެ ސަރަބަން އެއް ދުވަހުން އަނެއް ދުވަހަށް ބަރާބަރުގެ ފެތުރިހަމަކަން ވިޔާ ގެއްލުންދަނީ ބޭރުވަލުން، އިމުރަވަތުން.
އަދި ބަރާބަރުން ބޭރުން އެކަލެކި ބޭރުހިމަކަނ ގެނޑު ދުލާ އަޅުފާ ބަސްލެމަކާއި ޗޭތޮފަހަރު ފަރަނ އެރުން އެއް ދުވަހުން
އަނެއް ދުވަހަށް އިމުރަވަތުން، ޑިނަވަތުނުދާރު ވެސް ފާހަގަކުރެވޭ ކަމެވެ. އަދި މިހާރު އެހާ މަކާމް ނުގުދުގަ ނުވަމަ
ސަރުވޭޖެކުރުގަ އެކަށޭނަވާ ބައްލަމުރިކަމުގެ ސަރުކާރުގެ ފުރަތަމަގެ މަކާމްތަކުގެ އެޅޭނުނު ތާރުން އެ ކަސައްކަމު
މިހާސަބަބު ކުރެވުނުދާނިޔައް. މިއީ ފާހަގަކުރެވޭ ކަމެވެ. އެހެންނަމަ، މި ކަންކަމާ އަމަސް ބެއްލު ގެންނަންޖެހޭ
ކަމެވެ. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން، ސަރުކާރުގެ ފުރުޞަތު ވެސް ބަރާބަރުގެ ދުވުގެއްޗެނިވި މަރަސްދީއަނ އަދި ބަރާބަރުގެ
ފުރުޞަތުގެ ދިރުން، ފުރުޞަތުގެ ދިރުން ހިމާޔަތްކުރުމަށް، ބަރާބަރުގެ ޤިމާފަންޗަނ ނުވަމަ އެންވަޔަރަމަންޓަށް ލިބޭ ގެއްލުން
ވިޔަވަސް ކުޑަކުރުމަށް މިފަދަ ހާލަތުއްގަ ވެސް ފިޔަވަޅުއެޅުމަށް. ހަމައެހެންމެ، ބަރާބަރުން ބޭރުން އަންނަ ޤާނޫނީ
ފުރިހަމަކުރުމުގެ ބަރާބަރުގެ އަމާންކަމާއި ދެމެހެއްޓުމަށް ވެސް ދާއިރާތަކުގެ ބޭރުން ސަރުކާރު ފޯރުކޮށް ބަރާބަރު
ފިލަވަޅުތަކާ އެހެރަ އޮތުމަކީ ދުނިޔަގެ އާއި ބޭރުން ބޭރުމާކަމް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. އެ ނޫން ގޮތަކަށް
މިކަން ކުރަވާ ކަމަށް ވަކި ވިއްސާ، ދާދި ކައިރި ދުވަސްވަރުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަރާބަރުގެ އުމުރު ފުރާވެ ދިރުން
މަރުވެ، ސަރުކާރު ހިސާބެއްގައި ބިނާ ވަރަށް ވެސް ބޭނޭ. މި ކަންކަމަށް އަމަސް ފިލަވަޅުތަކާ އަދި،
އަމަސް މަގުތަކުން ބައްލަވާ ގުދުރަތީ ހިފައިގެ ކަމެވެ. އެހެންކަމުން، ދަރުމަތީ ދާއިރާގެ އިއްޔަތެރި މުސްތަގުބަލު ހުރަހެޅުމަ
ފައިދާ، ސަރުކާރުން މިކަމާ ބޭނު ހާއްސަ ސަމާލުކަމެއް ގުދުރަތުން، މި ކަންކަން ވިޔަވަސް ގެއްލުން ކުޑަ ގޮތަކަށް
ސަރުކާރުގެ ދެކެން ހާއްސަ ފަރާޖޭ ގޮތުގައި އެ މަސައްކަތް ދަރުމަ، އަދި ކުރާނެ ކަންތައްތަކެއް އިވައްދަމުން
ފުރިހަމަ ކަމެވެ. މިއީ ޖުމުހޫރިއްޔާ ފަހަރަކު ކުރާ ބޭރުގެ މަސައްކަތް ދަރުމަކުރުމަށް ވަރަށްވުރެ މާ ބޭނުމެވެ
ގާނޫނީ އިޖްތިމާޢީ ގުދުރަތީ މުސްތަގުބަލުގެ އަމިއްލަ ކަމެއް ކުރުމަށް ދަރުމަވާ. ދުއާއަކީ ފުރުސަތުތައް ޖަހާލަ
އިއްޔަތެރި ބަޔަކު ސަރުކާރު ދަރުމަވާ. ސަރުކާރާ އިއްޔަތެރި ބަޔަކު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިންޓަނެޓް ކުނބުނު. އާދެ! މިހާރު މި ގައުމުތަކުގައި ވަރަށްގިނަ ބާވަތްތަކުން އިތުރު ކުންފުނިތަކަށް
އެދިވަޑައިގަންނަވައި ނުވޭ. އަޅުގަނޑު އަދި ކުރަ ވަގުތުކޮޅެއް ބަލާނަން އިންޓަނެޓް ކުންފުނިތަކަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާށޭ.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ! ހުސްވާރު ދުނިޔެ ދާއިރާގެ އިންޓަނެޓް ކުނބުނު ބުރަވެރިން ސަރުކާރު.

<u>ހުސްވާރު ދުނިޔެ ދާއިރާގެ އިންޓަނެޓް ކުނބުނު ބުރަވެރިން ސަރުކާރު ވާހަކަދައްކަވާން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިންޓަނެޓް ބައިސް. ދުނިޔޭ ދާއިރާގެ އިންޓަނެޓް ކުނބުނު މުހައްމަދު ނާޒިމް ހުރަހެޅުއްވި މި ގޮތަށް
މިއީ ކަންކުރުވުސް ވަރަކަށް ބައިއަޅަން އަޅުގަނޑު ފުސް ބޭނުން ބިޑުއް، ގޮތަކުއް. އަޅުގަނޑު ދުކޮށްތަކުގައި
އެނގިލުމަށް ހާލަތު ޚިޔާލު ސަރުކާރުގެ ކުރިމަގުގައި ކުންފުނިން ސަރުކާރު ކުންފުނިތައް އަންނަނިވި ނުކުތާ؟ މިއީ
ބަލައިލަންނިވި ކަމެއް. މިހެން ދަންނަވަންތިބި، މި ކަމެއް ފައިދާހުރި ކަނޑައެޅި ބާޒާ މަސައްކަތްކުރެވޭ ކަމަށް، ހާލަތު
ދާއިރާގެ އިންޓަނެޓް ކުނބުނު ސަރުކާރު ވިޔަފާރިއެއް އެ އިންނަނީ. އެހެންކަމަށްވާނަމަ، ހާލަތު ދާއިރާގެ އިންޓަނެޓް
ކުނބުނު ސަރުކާރުގެ ފުސް ވަރަށް ގިނަ މިންވަރުތަކަށްވާ ބާރުގަދަ ވާދަ ހަމަ ސަރުކާރު ފުސް ކުރައްވަން ބަރަނީގެ
ވިޔަފާރިއަށް ކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ދުކޮށް. މިގޮތަށް ސަރުކާރުން ކުންފުނި އުފައްދަންވެއްޖެ ކަމަށް ވާނަމަ، މި ބާވަތްގެ
އެކައް ބައިވަރު ދިރާސާކޮށް ހަނދާނަށްވެގެން އަދި ހާލަތު ދާއިރާގެ އިންޓަނެޓް ކުނބުނު ސަރުކާރު ވިޔަފާރިކުރުމަށްވެސް އެ
މަސައްކަތް އިސްލާހުކުރުގެ މިނިސްޓަރުކަމުގައި، އެ މަސައްކަތްކުރުމުގެ ސަރުކާރުގެ ވަރަށް ބައިވަރު ދިރާސާކުރެވޭ
އުފެއްދުމަ، މިހާރު ހާލަތު ނުރު، ގެސްޓުން އަންނަނިވި ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެގޮތް ދިރާސާއިގައި ދިމާވާ
ހުރިސާއްމުގައި ނިޔާވާ އެއްގޮތް ފުރުޞަތު ގެނެސް އެ ބޭފުޅުންގެ ހުރިހާ ބަޔަކު ބައިވަރު ދިރާސާކުރި ބާރުގަދަ
ބަރަނި، އެ ބޭފުޅުންގެ ފައިދާގެ ފުރުސަތު ގެނެވޭ ފުސް ބާރުގަދަ ކުންފުނިތައް ނޫން. އަޅުގަނޑުގެން ފުރަތަމަ
އެންމެ ކުންފުނިތައް ބާރުގަދަ ހުންނަނީ. މިއީ ގޮތުގައިވާ ހަމަޖެހިލައްވާ ޖޭގަ ހަރަދުވާ ކަމެއް. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދީ މިނިސްޓްރީކަމަށް މި ބާރުގަދަ ބައްޔިތުންނަށްޓަކައި ކުންފުނިއޮފީސް ހުރި އެފަދަ އިންޓަނެޓް
ބޭފުޅުން، ހާލަތު ދާއިރާގެ އިންޓަނެޓް ކުނބުނު ސަރުކާރުން ފުރަ ބޭފުޅުންނަށް، މިހާރު ކުންފުނިތަކުން ވިޔަފާރިއެއްގެން
ނިމިދިޔަ ފަސް އަހަރުގެ ސަރުކާރުގައި ފުރުޞަތު ނިންމާލެވުނު ފުރުބަޔަކު ދިމިފައިވާ ހިސާބުގައި، ނުކުތާ ތަފުސީލު މިއީ
އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރާ ކަމެއް. ދުނިޔެ އެ ބޭފުޅުންގެ އެތް ޖަމާކުރީ އަދި ދޫނުކުރަ އެހެންވެސް މަސައްކަތާ ހުރި
ދަންނަވާ ދާއިރާގެ އިންޓަނެޓް ކުނބުނު މި ހުރަހެޅުއްވި، މަސްވެރި މާތް މަގު ބޭރުގައި ހުރަހެޅުއްވި މި ގާބިލް
ހަޖޫރު ކަހަލަ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުކަން ދޫކުރި ވަރަކަތަށް ދުއްވި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެއްގޮތަކަށްވެސް؛ މި
މަސައްކަތްތަކަކީ ބާރުގަދަ ބޭނުން މިހެން، މި ހުރިހާތަކީ ބާރުގަދަ ބާރުކު މިހެން ދިރުން ހަމަ އެންމެ ބަނޑަރު
ހުރިހާތަކަށް ކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. މިއީ އެކުލަވާލައިދެވޭ ގޮތުގެ ހާލަތު ދާއިރާގެ އިންޓަނެޓް ކުނބުނާއި އަދި
އަޅުގަނޑު ފުސް އަދި އެހެން ބޭފުޅުން މިސާލަކަށް ޖަމާއިރުގައި މިއީ ބޭނުން ސަރުކާރުގައި، 99% ކަނޑެތި ސަރުކާރުގެ

ހިމެނޭ ޤައުމުކަން ވާއިރުގައި، މި ޙާއްޖޭގައި މިފަދަ ކަންފުންޏެއް އޮތުމަކީ މިއީ އަޅުގަނޑު ވިސްނާ ހަމަ ގަބޫލުކުރާ ކަމެއް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ، ސަރުކާރަކުން މިކަހަލަ ހުރިހާ ކަމަކަށް ކަންފުނި ހަދަންފެށުމުން ހަދަންފެށުމުން ވަރަށް ބައިވަރު ކަންފުނި. އެހެން މިދަންނަވާ، އަޅުގަނޑުމެން ދާދި ފަހުން ވެސް މި އަހަރު ވަރަށް ބޮޑަށް ދަންނަވަން ގޮތް. ، ދަތު ގައި ގޮސްފަ. ދިމާވެގެން ވާހަކަދައްކާލާ ވަރަށް ގިނަ މީހުން ކައިރީގައި އަޅުގަނޑު އެބަ އަހާލިން. މި ދަރުގެ ގެބޮޑުސަލާމަތުގައި ފުދު ވަރަށް ދަނޑުގައި. އެއީ ދަނޑުގެކަމަށް ޚިޔާލުގައި ހުރި ބަނދަރުގައި ވެއްޖެއްޔާ. ޔަގީނަން މިހުން ވަރުގަދަ ކަންފުނިތައް؟ ބައެއް ބޮޑުވުން ފިޔަވަލާ، މިއިރު ހަ މަސް ތެރޭގައި ވެސް އެއީ މި ދަރަނި މިހެން ވަގުތުގާ. ދުސް އެއްކަ ގިނައިން މިހުން ވަގުތި ގެބޮޑުސަލާމަތާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދިމާވިއިރުގައި އިޤްތިޞާދީ ދަރަނި، ދިމާވެފައި ހުރި ފަސޭހަވެދާނެ ދުވަހުން މިހެން. އެކަމަކު މާޒީގައި އަހަރުމެން މި އުޅެނީ ޤަރާއަތުގެ އަތުން ފުސްކޮށްލިޔަސް. ޤަރާއަތުގެ އަތުން ފުސްކޮށްލިޔަސް މި އުޅެނީ. ގައިން ގޮސް އަނބުރައި ނުކުމެ އެކިގައި ނިމާލަން ވަގުތު ނުވެގެން މި އުޅެނީ. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ކޮންމެ ކަމަކަށް ސަރުކާރުން ކުންފުނި ހަދަންފެށުމުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އިސްލާމީ މިނިސްޓްރީ ކުރިއަށްދެވޭ ހުރި އަޅުގަނޑުގެ އިޤްތިޞާދު، ރާއްޖޭގެ ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދު މެންބަރު އިސްލާމީ މިނިސްޓްރީ ކުރިއަށްދެވޭ ހުރިހާ އެންމެ ފަހަރެއްގައި ރަށްދަނޑު އާދޭ ދަތިތަކުން ވެސް މިއަދުވެސް ބަޔަކު ކުރިން ވަޞީލަތް ބަލައިކުރެވޭ ސަރުކާރު އާދޭހެން ނަގަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން، އިޤްތިޞާދީ ދަރަނި މެދު ފުރުސަތަކު ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ! މި ގަޑިއަށް ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން، އަރިހުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރަކު ނެތް. މިހާރު ވަގުތު ފުރުޞަތު ދެވޭނީ އެދިވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅަކަށް އެކަނި އޮޅި. ދެން އަޅުގަނޑު ބަލައިލާނަން ފުރުޞަތުގައި ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިގެން ބޭފުޅަކު އެދިވަޑައިގެންނެވިތޯ މިހާރު؟ (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ! ފުރުޞަތުގައި ފުރުޞަތަކަށް އިށީދު ބޭފުޅަކު އެދިވަޑައިގެންނެވިކަމުގާ ދެން އަޅުގަނޑުމެން ޖާގަ ދީފާނަން ފުރުޞަތު ވެސް، މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރަށް؛ އާދެ، މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. ޙުކޫމަތުން ހުށަހެޅުއްވި މި ބިލަކީ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައި މި ގަޑިއަށް. އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިވެހި ނަގައިގެން ބޮޑު ޤައުމުތަކުގައި އެބަ ހުރިކަމަށް. އާގަނޑުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރުން ނަމަ ކުރެހިއެއްގެ ވަގުތު ބޮޑު މިއަދު، އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ

ބާބެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިވެހި ދިދައިގެ ދަށުގައި އޮތް ބާބެއް. ދެން އުފަލު ބާބެއް ނަގާ ކޮނާރާގެ ކަސެކަން
ފައްޓާވައިފިއްޔާ އަސްލުއޮތްގޮސް ދިވެހި ދަރުމަވަންތަ އަސްލު ބޮޑަ އެ ޖެހުނީ. ދިވެހި ދަރުމަވަންތަ ފުރުސަތަށް ބޭނުންކުރާ
ގޮތަށް ގަބޫލު މި އޮޅި ހުރަހަށާ. ބޭރު ދަރުމަތަކާ އުފެއްދުންތަކާ ފަޅުން އެދުމުން، އެ އުފެއްދު ފުރުސަތުން ދިވެހި
ދައުލަތުން. ބޭރު ޤައުމުތަކުގައި ނުވަތަ ސޮލު ކަނޑުގެ ސަރަހައްދަށް ފުރާ ބޭބޭ ފުރުސަތާ ގޮތަށް އެދުމާނޭމުން
ގެންނަން ހަދައިދީ ކަމަށް ވަންޏާ އެއީ ވަރަށް ބޮޑު ހަރަދެއް؛ ނުކުރެވޭނެ. އަސްލާ ނަމަ ކުރާއަކަށް ނުވާނެ
ވަރުވޭނެ. އެ ވިއްކި ތެރެގެ މައްސަލައި، އެވެސް ބަލަންޖެހޭ މައްސަލައެވެ. އަދި އާމްދަނީ 99 އާމްދަނީ ވީ
ގޮތެއް ވެސް އެބަ ހުރިންޖެހޭ. އެ އާމްދަނީ ގެއްލިގެންދިޔައީ ފާއިތުވި ވެރިކަމުގައި ވެރިޔަކަށް ހުރި ބޮޑުވަރަކާ
ވެރިކަމުގައި ހުރީ، އެހެން ފަރާ ބަޖެޓަށް ނަތީޖާދިނުމަކީ. އެހެންވީމާ، އެސް.ޓީ.އޯގެ ދަރުމަވަރި އަދި، ކުރިގެ
އެމް.ޑީ.ޕީ.އެސް ހުވަފެނު ދިވެހި އެމް.ޑީ.އެސް.އޯގެ ދަރުމަވަރި ހުރި އެ ބަޖެޓަކަށް ވިޔަފާރި އެބަ ހުރިންޖެހޭ. ސަރުކާރުގެ ކަރަ
އެޅޭ ދުނިޔޭގެ ބޮޑެތި ކުންފުނިތައް ވެސް ހުރޭ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުނިތައް. އަދުގަނޑު ވެސް ހަމަ ތާއީދުކުރަން،
ދަންނަ އެހެން މަންބަރުން ވެސް އެ ވިދާޅުވާހެން، ރައްޔިތުން ކުރާނެ ވިޔަފާރި ވެސް ބަޔަކުބަހަށްޖެހޭ. ހުރިހާ
ވިޔަފާރިއެއް ސަރުކާރުން ކުރަން ފެށުމުގައި ރައްޔިތުން ކުރާނެ ވިޔަފާރިއެއް ނެތްނެތް. ބޭރު ފުރުސަތުން ވެސް
ސަރުކާރުން ކުންފުނިއެއް. އަދި އެހެން ބިން ހިއްސާކޮށް ވެސް، މިހާރު މަޑު އެދުމަށް ވެސް، އެހެންޏެއް ހުރިހާ
ކުންފުނިތަކާ ހިސާބު ރައްޔިތުން ކުރާނެ ވިޔަފާރިއެއް ނުހުންނާނެ. އެހެންވީމާ، މި ގަނޑު ބަލައިގެންވާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ގެއްލިފައިވާ ބަޖެޓް، ފައްތާލައި، ގެސްޓްހައުސް ވިއްކާލައި، ނައްޓާލާފައިވާ ބަޖެޓާއި އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރި
ނަގައިގެން ބޭރު ފައުދުބަލަކައި ހަރަކާތްތަކުން، ވަގުތު އެޅޭ ބަޖެޓަށް، ކުރިގައި އަދުގަނޑަށް ފުރަގަސްދޭންޖެހޭ އަރަބި
ސަރަހައްދުގެ ތިރީގައި ވެސް، ހަނދުވާ ސަރަހައްދުގެ ތިރީގައި ވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަޝްރޫއުތައް ފެށިގެންދިޔަ
ވާހަކަ. އާދެވޭ ހަރުދަނާކުރަން އަދުގަނޑުމެން އަޅައިދޭން. އެހެންވީމާ، ނަމަ ކާރާއާއި، ދުނިޔޭގެ އެކި
ސަރަހައްދުތަކުގައި އޭގެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރި ނަގައިގެން އޭގެ، ވަގުތު އޭގެ ބަޖެޓަކީ ކޮބައިކަން މި ގަބޫލު
ކުރިޔަކަށް ފުރުވައިގެން ދިރާސާކުރެވި، އެ ބަޖެޓުގެ ދަރުމަވަތް އުފެއްދުމުގައިގެން ދުނިޔޭގެ މި ގަބޫލު، މިއުދަ
މައްސަލަތައް ހުވަފެނު ކުންފުނީގެ ހުރިހަ ވިޔަފާރި ކުރަން ބަދަލުކުރެވޭ ދެން. އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ. ޝުކުރިއްޔާ
ރައީސް ފުރުޞަތަށް.

{މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު ރިޔާސަތު ހަވާލުކުރައްވައިފިއެވެ}

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ޤައުމީ ޤުރުއާނުގެ 44 ވަނަ މުބާރާތް މިހާރު ހިނގަމުން އެބަދޭ. އިއްޔެގައި އެ މުބާރާތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމީނުޢާއްމު ފެށްޓެވި. އަދި މިއަދު ވެސް މުބާރާތުގައި އަމީނުޢާއްމު ރީތިގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވާ. މިހިސާބުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އުޅުގައި ކޮމިޓީއަކަށް ހިނގައްޖެ.

{މެދު މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ކުރިއަށްގެންދިޔުން؛ 12:09 އިން 13:28 އަށް}

ނިންމުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ، 25 ނޮވެންބަރު 2019 ވާ ހޯމަ ދުވަހު ހެނދުނު 9:00ގައި.

والحمد لله ربّ العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.